

ZALAI KÖZLÖNY.

A nagy kanizsai „Ipar-Testület,” „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság,” „Kotori takarékpénztár

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi rész illető közlemények pedig a kiadó nevére címeltetve Nagy-Kanizsa a helyi postai irányítóhoz küldendők.
Helyi levelek nem fogadtatnak el.
Külföldi leveleknek küldendő.

Előfizetési ár:
Egész évre 5 frt — kr
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.
Egyes számla 10 kr.
HIRDETÉSEK
5 hasznos példányban 7, másodszor 6, a minden további szerződés 5 kr.
NYILVÁNTARTÁS
petit soronként 10 kr-ért vételeknek. Kincstári illeték minden egyes bejegyzésért 30 kr. ártandó

részvény-társaság,” „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” „nagy-kanizsai kisdudarevölő egyesület,” „nagy-kanizsai tanítói járáskör,” „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet,” „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények tápintézete,” „katonai hadastyán egyesület,” „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagy-kanizsai külföldi utazóknak hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETÁRIUM HETILAP.

Örök eszmény.

Nagykanizsa, 1898. szept. 2-án.
S mert a lelkek nemes versengéséért senki bennünket el nem ítélt, kimondom bátran és szabadon, hogy Zalavármegye minden tanítója kulcsot iszart a bűnszék előtt.
Dr. Ruzicska Kálmán.
Dr. Ruzicska Kálmán, kir. tanácsos, vármegyénk lángelkű tanfelügyelője, ékes beszédet intézett a tanítókhöz b. fűrédi közgyűlésük alkalmával. A beszéd a tanítói gloriifikációja. Azé a tudós, kiből élete és pályája küzdelmei közt nem aludt ki az örök eszmény, hogy a munkás szerény bérért megédesíti az apostoli hitet és bizalmat.
Ez a tanító örök eszménye, hogy a betevő falatot pótolja nála az „apostoli hitet és bizalmat.”
Csak a hit kell hozzá, hogy megédesíti a legkeserűbb falatot is. Akkor azután táplálni fogja az örök eszményt.
Azonban nem gyönyörködünk. — Az ünnepi bankett hangulatát igen megrothasztja az otthon kenyérkerülő gyermekek sírása. Valóban nem is alkalmas ez ünnepes pillanat arra, hogy most a megélhetési rémségek manóval hozakodjunk elő, — bár a 300 frtos minimum mellett olyan elkerülhetetlen ez tanítókról írva, — hisz oly szépen hangzott a szó: „Zalavármegye minden tanítója külön is büszke lehet sorsára.”
És ha főleg emelkedünk a mindennapi élet görögényein, be fogjuk látni, mily igazza volt e tekintetben ékes szöveg tanfelügyelőnknek.
Mert hiába a tanítóskodáshoz elengedhetetlen egy csomó idealizmus. Kell hozzá a hivatalon kívül apostoli hit és bizalom. — A nagy feladat egyébként, melyre ők kiválasztottak, semmivé, üres szóvá, hivatvány kérdéssé laposodik.

A néptanító feladata nevelni és művelni a népet. Az ő kezében van letéve a jövő nemzedék boldogsága. buja, öröme, gyászja. Ahogy ő hajlítja a nevelendők cseméjét, úgy fog az árnyékot vetni, úgy fog az gyümölcsöt hozni. Ő az az orvos, ki gyógyító szertartásával beoltja a jövőendő nemzedéket a veszéylek ellen Ő hirdeti a munka és a szocializmus fel-forgatásaival szemben.
E nagy feladat végzésére valóban kell ideál, kell örök eszmény. Azért nagyon helyes volt az, hogy tanfelügyelőnk azon férfiak állította a tanítószághoz, kik a megye területén születve egész életükkel dokumentáltak, mint kell dolgozni és áldozni a hazáért. Felidézte nemcsak a mult nagyságait, hanem a jelen nagy férfait is, hogy példájuk annál hathatósabban támogassa az iskola hatását.
E nagy férfiak életében testesül meg az az örök eszmény, mely után a tanítónak törekednie kell. Minden lépése e felé irányuljon. — Az ut, melyen halad, a törhetetlen kötelezőségezt utja, melyen járva szívesebben megelégszik a hitvása nyugtató „félkenyérrel,” mintsem róla letérve a másik fele után fusson. Az örök eszmény felé haladva, a szigorú kötelezőségezt megfogja a hitvása majd neki az elismerést és főlemeli őt a társadalom azon színvonalára, melyre joga van.
És a hogy mi Zalavármegye tanítószághoz ismerjük, bizony tudjuk, hogy ezen az uton jár. Hiszen maga a tanfelügyelő mondotta róluk, hogy külön is büszkének lehetnek sorsukra és az a mi hitünk is, a mi az övé, „hogy Zalavármegye tanító-testülete minthétek díszére fog válni a magyar hazának.”

A zalamegyei ált. tanító-testület közgyűlése.*

A zalamegyei ált. tanító-testület augusztus 25-én a megye szélesebb pontján, a kieszközölt Balaton-Füreden tartotta meg. A közgyűlésen elég szép számban voltak képviselve a tanítószághoz, azonban a távolabbi és részesebb, köztük a Murákok és vidékéről, továbbá Tapotcáról, Sümegről gyereket — vagy a kik jelenek meg. Az egész közgyűlés lefolyása eléggé érdekes és tanulságos volt, s a kik végig hallgatták, jól eső meglepetéssel, s úgynek jobbra fordultak fokozottabb érdeklődéssel reményben távoztak el. Szalay Sándor elnök tapintatos és buzgó vezetése, a melyet az egész közgyűlés alatt kifejtett, méltó elismerést érdemel. A közgyűlést megelőzőleg augusztus 24-én, amikor a helyszínre megérkeztünk, dacára az idő előrehaladt voltának, előértekezést tartottunk, melyen a közgyűlést előkészítő a letárgyalandó ügyek tárgyszavak elő és beszéltek meg. — Ezt ezután ismerkedési estély követte, hol a tanítószághoz vidám hangulatban volt együtt a késő órákig. Másnap 25-én reggel 8 órákor a közgyűlést tartottuk, a mely után a gyűlés megkezdte a munkát a gyűlésnapon. — Mint vendégek jelentek meg: Mélt. Dr. Gróf Jankovich László ö. Zalavármegye főispánja, Dr. Ruzicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, Harsányi J. fűrédi tanácsos stb. — Először az uton szónok: hévvel és eszmeiben gazdag megnyitó beszédet mondott, melyben a tanítószághoz helyzetéről és bajairól, majd továbbá a tanítószághoz szívet mindenkor átható ama kiváló érdemeket emelte ki, melyeket magasztos hitvásaiban folyton ki kell fejtjenek; mint az ügybizalom, lelkesedés és hazaszerettség — ragyogó gyémántok hazaszerettség, — mely a tanító szívéből folyton kell, hogy ragyogó sugarait szélességre. Majd üdvözölte főispán ur ő méltóságát, a közgyűlésen a tanügy iránti lelkesedése

és a népnevelés érdeklésben szíves volt megjelenni. Főispán ur ő méltóságát lelkes szavakkal biztosította a megyei tanítószághoz, hogy mindig szívesen és örömmel teszi, ha a tanügy és tanítószághoz érdeklésnek előmozdítása szempontjából valamit tehet, azért a vármegye tanítószághoz kötelességet szerzett az érdeklés fogja mindig kísérni, mert egy megye kormányzásán első sorban mindig legelőbb figyelmet érdemel a kultúra fejlesztése és támogatása. — Ez a tudat vezérelte most is ide, s működésünkre az ég áldását kéri. Szavát lelkes élénység követte. Ezután Dr. Ruzicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő üdvözölte a lelkes beszéddel a tanítószághoz:

Tisztelt Közgyűlés!

Ha csak az érdeklés megmozdítását ellenállhatatlan hatalmára hivatkozom is, elég jogocimem volna ma hozzanynál a szeretet és becsülés ama elfogyasztatlan ökö-jéhez, melyet Zalavármegye tanítóinak nemcsak munkájából becsülni közzéréséből, számban és szellemben egyaránt nagy értékű, tízenévesi körtől is eljutottam magamnak.
Amde ki fog ma adatapadni subjectív érzékenységek fellobbanásához?
Hiszen ha visszatekintünk évi közgyűlésünk hosszú záradék utjára, melyet a muraközi hegyvidék szoros béréitől a Balaton ezüst tükreig közel másfél évtized alatt együtt bejártunk; — ha a földrajzi és természeti viszonyok néma körvonalait is kipattan a vármegyei népköltés és szent céljainak egy-egy fényes, gyújtó szikrája; midőn mintegy varázslattól elének bontakozik az általunk feltételek háttérrel szolgált magyar államiságunk izmosodó ereje, — szépsége és fénye: óh akkor mindenünknek csak a magasban főlöbögő szív tanácsát hallja, hogy életünk és pályánk küzdelmei közt nem aludt ki az örök eszmény, hogy a munkás szerény bérért megédesíti az apostoli hitet és bizalmat.
Igenis, tisztelt közgyűlés! A mai nap, a költészet és természet szépségeinek bájos keretében, a történeti igazság, rege, hagyomány és monádak szág meg ezer

és apró emlékeivel sokszorosan készített a lelket felszálalni oda, hol a magyar tanító honfű és társadalmi hitvása, testületi együttérzésének becsé és jelentőség kibontakozik az égni szempontok körül nyúló, a méltó helyet követel magának azok szövetségében kik a haza nagyságának és boldogságának alapját odabörjék mindazt, amit földi létben akarni — tudni remélni és szeretni lehet!
S mert a lelkek nemes versengéséért senki bennünket el nem ítélt: kimondom bátran és szabadon, hogy Zalavármegye minden tanítója külön is büszke lehet sorsára.
Az iskola hatását egész sora támogatja azon drága fényalakoknak bökét irakhoz küld bennünket a közt, hogy a régi fényét új szöveteiket gujtsanak.
Deák Ferenc, a haza hőse; Kisfaludy a szűzies, igaz szerelmek költője; Zrínyi a rettentetlen hő; Pestich György az iskolák lángelkű mecenása, Csányi, Gáspár a történelmi hősök, — mind ott ragyognak Zalavármegye egén; halhatatlanság dicsőenye pedig bevézi mindazt, — ami e világban szíven és földben — magyar!
S az isteni gondviselés nem hagyja abban csodát vézeteit!
Keszthely szűz öltözött magát a biboros hercegprímás nagyméltóságára; letesszi király és nemzet jelenlétében az első éret esztendő zárókövet.
Zala-Egerszeg fia pedig a pannonhegyi ezereves emléknél rámutat a második ezer esztendő szellemi alkotásaira, világító oszlopa lett a magyar kultúrának, fényes miniszteri állásában pedig szerezte átja minden magyar tanítónak.
Fel a szívekkel tisztelt közgyűlés!
Széchenyi István gróf jóslata szerint a magyar nemzet díszes válik egykor az egész emberiségnek: én hiszek e jóslatban, de hiszem azt is — e ennek szentelem a magam és az Önök életét, hogy Zalavármegye tanítótestülete mindenkor díszére fog válni a magyar hazának!
A mult évi közgyűlés jogkönyvének felolvasása és észrevétel nélküli hiteltelése után a tárgyszorot szerint először

TÁRCA.

Az én atyám.
— Irta Karcoly Prerost. —
— A „Zalai közlőny” számára fordította: —
VILLÁNYI HENRIK.
Nem voltam éppen szerelmes a jó Lancret urba. — Azt hiszem, hogy más kerék közt őt választottam volna, az ő fizikumának és jellemének közömbössége miatt. Azt mondom magamban: „Erre az én atyám legalább nem lesz feltékeny.”
Mert papa feltékeny kéreimre. — Az emberek, kik ezt a beszédet meghallják, (többször fogunk belemagarázni mint én, de azok ajs gondolkodásnak. Papa feltékeny: az annyit jelent először, hogy ő maga számára akarja fontantani azt a gondos és szeretetteljes gazdálkodást, melyet anyám halála óta már tízenhárom éven keresztül vezeték és ez az első feltékenységgé éppen nem a legszebb, kissé öző. De papa helyettem is feltékeny, amit már egy kissé nehezebb körülírni és ez engem jobban érint, mert a feltékenységek ezt a nemét nem az őztes agallája és ő szenved alatta. — Papa borzasztón megfertődik, ha arcám és nívósem, amely elég csinos, a férfiaknál némi feltűnést kelt, még akkor is, ha az a feltűnés a legzisztességesebb módon nyilvánul. Sokszor meggyöttem és eléggé jól megértettem, hogy ő ilyenkor mit érez. Ő helyettem fél és helyettem van feszélyeztetve. Tulaján szenved. A legzisztretebb hódolat, — melyben leánya

részeül, neki, ha véletlen szemtanú, úgy tetázik, mintha a szerénység ellen valami merényletet követtek volna el.
Gondolják el, — hogy milyen rosszul érzi magát, ha egy fiatal ember derekamát átöleli és velem va'cert táncol? Vagy pedig, ha az asztalnál tőle néhány szaltársz választ el és ő észreveszi, hogy azomszédom nekem udvarol! Nem is képzelm, mennyi diplomáciára van szükségem, hogy ilyenkor az öregek izgatott szívét megnyugtassam és helyreállítsam a békét ebben az intézményben melyet mi: gazdaságunknak neveztek.
De atyám nemcsak a személyekre feltékeny. Apuska feltékeny könyvekre, — festményekre, világi beszélgetésre is, — mely belőlem (a ki, — a már 23 éves multam) mást faraghatna, — mint egy tudatlan bakfist. Szinhabza se meggyűl tőbbé, mert sohasem adtak nekem illő darabot és négy, öt szerencsétlen kísérlet után melyek alatt szenvedtem, — mert láttam öregek kinját, kijózanodtam és az ő társaságában többé nem kívánok színházba. Minthogy nincs jelen, ha én olvasok, hát a könyvekre vonatkozólag s néha megcsalom: Es a mi a társalgást illeti, o Istenem, igyekszem, ha látó távolon kívül van, hogy se butább, se fereszebb ne legyek mint mások. A legborzasztóbb az, hogy ha egy előre nem látott véletlen, mindkettőnk egy nyilván valójólansággal tesz ki, mint pl. egy kissé sikamlós adoma, melyet hűgy beszél el, egy meztelen szobor, mely egy fasor végén tekint reánk. — Ilyenkor mindketten legjobban szeretnénk

hanyatt vágódni. Mert mihelyt vele vagyok, az ő rögeszméi engem is megfertőztek, butább és alszeméresebb vagyok egy felsőbb léányiskolából kikerült bakfistnél.
Azt hiszem, hogy lefolyó életemnek ez a bonyodalmas következtében nem érek rá szerelmes lenni valamely sportiféruba vagy katonatiszthe mint a legelőbb léány. Sohasem szerettem a waffenrockot vagy a drest annyira, hogy pipának okot adtam volna a megszólásra. Háziasszony lévén anyai idő óta, nem vagyok utalva a házasságra, mint anyai más léány; a pusztá kívánságát fogva, hogy szabad legyek, hogy parancsolhassak.
A kisebb szorakozások, — melyektől atyám mániája megfoszt, nem akadályoznak meg abban, hogy igazi függetlenséget éreztem. — Egy szóval, hódog vagyok gazdaságomban. Inkább megfontolósabb szeretnék férjhez menni, hogy el ne szalaggyam hibába az időt, mikor illenék, — hogy férjem és gyermekeim legyenek. Látják tehát, hogy nagyon is számító kisasszony vagyok.
Nekem nem kellett kérők után futni. Önmaguktól kínálkoztak, mert, eltekintve attól, hogy nem is vagyok csunya sőt többel rendezkezem szép karál vagy szép arcánál. Van háromszáz ezer vagyon sajátságom — melyek a francis bankba vannak letéve. Ennek a köztülműnek tulajdonokom, — hogy előttem elmenelt minden, a mi megye főhelyűnkben az erős nemhöz, a fatalisághoz tartozik. — Biztos létem abban, hogy válhatok meg éretem soha azt a fájdalmas és mégis édes borzongást, — melyet fiatal

leányok, az én barátom érznek, akiket a sors kevesebb szerencsében részesített, ha egy tisztelhetyes, vagy egy mérnök, vagy valamely szolid földbírókos tárcra hívta őket. — Sohasem mentem háza estebéd, táncestély vagy bá után, magamtól kiderve: Csakugyan el akar engem venni? Ő, engem mindig elakartak venni, előre tudtam, előre éreztem valami saját-szegecs unalmat, mikor nekem bököltek.
Legyűlök öszinték: mégis volt egy kis dírt-em. — Egy főispáni titkár kivált szellemességgel és őszinteséggel mellyel bevallotta, hogy házasságra nem gondol, még velem szemben sem, — és hogy a legényéletet nagyon szépek találja, de nekem udvarolni akar, mert csinos és okos vagyok, nekem egy kissé imponált. Úgyes kifogás volt ez, hogy meghódítás a hozományt a szivemmel együtt? Nem voltam szerelmes beléje, de szorakoztatott, jelenlétét megkívántam és néha apró figyelemben is részesítettem. Atyám dühös tekintetével dacoltam és kitöltöt láncolatam vele. Törtém, hogy párszor írjon. Leveleiben a szenvedélyes mondatok vegyest voltak tréfákkal: ez volt az egész regényem és bármily szerény volt ez, mégis rosszul fejeződött be. — Atyám meglegpte a takarékpénztár lépcsőjén a fiatal P. urat, mikor nekem egy kissé hosszadalmasan kért csókot. Azt hiszem, egy pillanattal habozott vajjon megfőjtá őt vagy sem: ha tartózkodott tőle, azért teke, hogy kerülje a botrányt, melyért csak leánya szenvedett volna meg. Soha egy szót sem beszélt erről a eseményről: ő szégyenlette magát helyettem.

A sző torkán akadt, mintha fát hmis kártyázáson rajt érte volna. — Én, aki nagyon számító vagyok biztos voltam abban, hogy nem csellekedtem helytelenül és lelkiismeretem meg volt nyugtva. De az én szegény öregem, néhány hétig, helyettem vezeték, olyan búnbánó érzelmek ugaltak be nekem, hogy nagyon feszélyeztetve éreztem magam, ha az én titkáromat láttam. Így halt meg, virágában, — ez a jelenlételen szenvedély. Ez bizonyította nekem — hogy az én szegény esztendő: a legmunkás drágább volt előttem, mint a legmunkásosabb hivatalnok.
— Az én Adél néim azonban, aki mint okos asszony az én apámra némi befolyással bírt, fejébe vette, hogy engem férjhez ad. Apámnak szemrehányásokat tett és kijelentette, hogy az egész világ őt szőnyű egóistának tartja és hogy nekem egy csinos férjnek kell szerejni. Gondosan megválogatott kérők találkoztak velem, bizalmas körben a nagynéninél. — (A titkárral volt kalandom óta hába nem jartunk.) Nem is képzelm, mennyire kínosza őket. — Ezer módon kimutatta nevetéses lényéket, oh, mind-egyiknek volt valami hibája. Visszatekintve és szellemével és előttem gujnyolta őket és olyan nevetéses helyzetben tántette fel őket, hogy még egy jókaratú asszony is az ilyen udvarlónak nem moncsat. Egyszóval, zsarukoskodott a kérőkön. — Az én néim is felhagyott, mert kltőmben atyám összevesztette volna őt az egész várossal. Ha valamelyik kérő kerekelt oldott, néha

Békéfy Elek zalakoppányi igazg. tanító szabadföldadása következt. A gazdasági tanfolyamokról. Előadó komoly tanulmányozás és a kezemkelt földművelési iskolai tanfolyamon részvételt, s ott szerzett tapasztalatait és észleleteinek felsorolását után javaslattal terjesztett elő, a melyek elfogadása után az országos tanügyi bizottsághoz való felterjesztése elhatározott. Előnk indítványára a közgyűlés előadónak könyvi köszönet szavaztatott. Ezután Brauner Lajos hódosáni állami iskolai igazg. tanító tartott szabadföldadást: „A tanítóegyesület képességeiről.” Kimagasló pontja volt az értekezés a közgyűlésnek mert valóban oly igazságok és az életből elcsúszott példákát hangzottak, melyek megfogják és meggyőző volt a jelenlévők mindegyikét mintegy áthatotta. Tapasztalt, életrevalóság, gazdag eszmé-menet sugárzott ki az egész előadásból. A szónoknál hévvel és lelkesedéssel előadott szabad értekezés mindvégig kiváló figyelemmel és érdeklődéssel hallgatta a közgyűlés, melynek befejeztével lelkes éljen és tapsal jutalmazta meg a valóban tehetséges előadót. — Előnk a közgyűlés hozzájárulásával határozta emelte, hogy az egész munka memorandum alakjában felterjesztés az országos tanügyi bizottság utjára a közgyűlési szavazattal. Előadónak pedig jutalmazást szavaztatott köszönet. Következett P o r e d u n tál nagykanizsai taglars felolvasása. A szociáliszmus és a védegyelet-ről. Eőadó ismerteti a szociáliszmus, ennek keletkezését, elterjedését, azok tanait. Végül ezek ellensúlyozása és elterjedésének megakadályozására a tanítóegyesület hivatkozott, kik majd az új generációk egy neveljék, — miszerint a szociális apokostól téves eszméinek ellentétli tudjanak és eme törekvésének fokozása és megállírtatása céljából a védegyelet felállításra és terjesztésre által véli elérhetőnek melyek hasznos és áldásos munkája a szegény munkásszertályi helyzetét segítve, a téves eszmék nem vernek oly könnyen gyökert lelkében ha kiragadjuk az uszora és szükség karjából. Komoly és tanulmányra való munkája közérdekűvel találkoztak a jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott érte. Még hátra lett volna Altmann Mór nagykanizsai taglars felolvasása. „Az állami szakfelügyeletéről.” Azonban mivel előadó nem jelent meg a közgyűlésen, levettett a napirendről.

Ezútan a péntázros jelentése következett, melyben az egytel vagyonáról kimerítő és részletes kimutatását ismeretlenn, amelynek tudomásul vétele után péntázrosnak a közgyűlés a felmentvényt

megadta. — Előnk jelenti, az egyesület tisztikarában egy alelnöki hely megválasztott, mivel Hajgató Sándor nagykanizsai járásközi elnöké lett megválasztva. — Ennek helyére pótlólag ajánlja dr. Bartha Gyula számvizsgáló biz. elnököt, ennek helyébe pedig Hoffmann Mór taglarsát. A közgyűlés egyhangúlag hozzá járult és elfogadta. — A jövő évi közgyűlés helyéül egyhangúlag Tapolca jelöltetett ki. Előnk még felolvasa jelentését az egyesület 1. évi működéséről. Közvetkezéssel fogadtatott. — A folyó évek és indítványok letérnyálása után előnk az egyesületnek megköszönve érdeklődését, valamint a közreműködők fáradozását, a közgyűlést az elnök életése mellett bezárja. Gyűlés után a fürdő telep nagyvendéglőjének dísztermében társasbéli rendeztetett, melyen a szebből-szebb felkészítőkben nem volt hiány. Az első hivatalos tiszórat dr. gróf Jankovics László főispán mondta a kiralyra. melyet álva hallgatott végig a társaság. Az eljének után dr. Ruzicska Kálmán kir. tanfelügyelő mondott Wlassics Gyula kultuszminiszterre. Sziascsák Kálmán kir. gr. Jankovics László főispánra. — Poreducs Aotál dr. Ruzicska Kálmán kir. tanfelügyelőre, dr. gróf Jankovics László főispánra (tanítószágra és annak kiváló képviselője Szalay Sándor előnkra. Kovács Miklós Kanovics György szerethetési igazgatóra Kanovics köszönetet mond a megemlékezésért és élteti a nőket. — Freytag Harányi fűrészbiztosra. — Dr. Ruzicska Kálmán a tanítókért stb.

Kovács Miklós, tanító.

A megérkezett szózat.

Ugy látszik a félre vonulni készülő 19. század egy monumentális érdemjelre akarja a helyét elfoglalni 20. századot kitüntetni. Érdemjellel, mely nem hazug hízkelkedésnek megváltott ára akar lenni, hanem jel, mely világi ótoronyként bevilágítja a bolygó utasnak sötét utját.

„Le a fegyverrel!” Ime ez a jelszó; a XX század jelszava. És honnét, melyik irányból jött e tan meg hirdeti a krisztusi evangéliumot? Egyenesen a minden szabadságot megfojtó Oroszországból. — Ime az a bizonyos kocka mely nagyot fordult. A modern szabadtudósok, kik mindenne tudnak valamit kifundálni és kik még 2 héttel ezelőtt is megmérték

volna az általános lefegyverzésre, mint e század utópisztikus tanára esküdői, mely vastagon tévedtek. Mert a fin, de sicile tudósoknál minden egészséges, vagy egészségtelen eszme utópia. — Almodj e haza függetlenségéről, a nemzetgazdasági önállóságáról, vagy bár miről, nálunk mindez utópia. A Békégyesület akciója nálunk megvalósíthatatlan ideál. Utópia. Szóval nevezett tudósaink már annyira vannak deák ferenci bölcsességükkel, hogy őket komolyan ma már senki sem veszi. Ne is vegye.

„Le a fegyverrel!” Milliárd és milliárdnyi összeg nyomasztó hatása alól felszabadítani a népet! — Minő hatással lesz ez a közmevelődésre! Rég valljuk már, hogy a lefegyverzés az út, mely a népek lelkéhez vezet. Statisztikailag kimutatható, hogy hány község nélkülözi a közj leprimitívebb követelményét, az iskolát. Iskolára nincs és nem volt elegendő pénz, miglen a modern gyilkoló szerszámokra, a fegyverre, ágyura stb.-re minden pénz kevés volt. — Minő fellendülés áll be a közmevelődés terén abban a pillanatban amikor a „Le a fegyverrel” jeige tetet őt, azt vázolni, azt a képet megfesteni, kevés a vészon, kevés az eszet. — A büntető kódex lapjai sokkal tisztábban, használatlanabb kerülnek a mu emba, mint manapság, hol a jogászzen megakad az elkövetett, furlangos bűnügyeken.

„Le a fegyverrel!” — Ez a szózat, ma mindenki és senki! — És ott, — elindulsz te tan világot bejáró körutadra. Hirdesd érc nyelven e tannak célját és bekövetkezendő hatását! Hirdesd a népműveltséget! Hirdesd a jövőendő átalakulást, mely e realis kerből a klasszikus, — az ideális kort ágyurja! És e szózat, mely milliók és milliók agyába behatol, legyen és maradjon a népek közkincese, mellyel az idők végtelenségei éljenek!

Harcsa János

mivel a whist-nél harmadikra szükségünk volt, — Laoret nem utasítottuk el: ő kurizálhatott tovább, hiltagaton, anélkül, hogy papa más módon nyilvánította volna érzelmét, mint hogy most vele jobban grombáskodott mint ezelőtt. Laoret titkon bevált oldalamon, kártyáza. Végül sürgette az ügyet Adél néniül. — hogy végleges választ nyerjen atyámtól. Majd választ adok, mondá papa, ha beszéltem a kiskisémmel. — A beszélgetés pedig ez volt:

— Halljad, Laura, ez anyád nem él, aki megmondaná neked, mi az a házasság; én neked nem fogom megmondani. De hidd el nekem: férjhez menni egy emberhez, akit nem imádsz, ez vétek egy olyan leánykán, akiben lélek van. Ne menj Laorethez. Laoret, harmadik a whistben, ez nem férj.
— Hát, utasítasz-e?
— Nem, beszélj vele szépen, értesd meg vele, hogy még nem tetszik neked, hogy talán később — végül, hogy nem siets a dolog. Majd aztán ő választ, — vagy megelepszik ezzel, — vagy nem jön többé.

Papának igaza volt. Laoret maradt, még mindig harmadiknak a whistben. A szerelem ebben a próbájában azt nyerte, hogy egy kisét szerettem, — de hozzá férjhez nem megyek. Van nekem férjem, az én kedves, önző atyám — és ez, o jai, az egyedüli gyermekem is!
Ha legalább biztos volnék benne, — hogy ezt a vén gyermeket megtarthatnám, amíg én élek!

HIREK.

— **Megyes püspökünk jubileuma.** Hornig Károly báró, vesprémi püspök az idén tőle be főpásztori működésének tizedik évét. 1888-ban emeltett ugyanis a kultuszminiszteri osztálytanácsosi állásból a veszprémi püspöki székre. A tíz éves évforduló alkalmából a veszprémi katolikus kör szeptember 8-án nagy ovációban készült részesíteni a jubileumi egyházejedelmet. Részt vesznek az ünnepélyen az egyházmegye papsága s Veszprém város előkelősége is.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter, Bertin Ágoston, máramrosszigeti kir. bírósági joggyakorokot, a nagykanizsai kir. törvényszékhez allegyőzőt nevezte ki. — Főispán ur ő metőtsége a megyei 5-ik allegyőző állásra Szent István Gyza áraszaki jegyzőt, — a novai állatorvosi állásra pedig Grünfeld Manó Pils-Vörö-vári magai állatorvost nevezte ki.

— **Közgyűlés.** — Az augusztus hó 27-én tartott közgyűlésen a uspiren előtt Vécey Zigmund elnökő polgármester kegyelesen emlékeztet meg a legutóbb elhalt Nucsec József, Berdin Márton, Ledofszky Ármín és dr. Szukits Nándor városi képviselők elhunytáról és indítványozta a közgyűlés az elhunyt emlékének jegyzőkönyvvel megemlékelt. Felolvasásra került a vallás és közoktatásügyi miniszter által közt szerződési tervezet, a közgyűlés eluui iskolák állami kezelésébe vétele tárgyában, nemkülönben a városi tanács által kidolgozott és a közgyűlésnek elfogadására ajánlott szerződési tervezet, — melyet Eperjesy Sándor v. képviselő igen alapos és meggyőzőleg méltó felszólalása dacára is a többség aznap szemelőtt, hogy az állományt újabb átközésnek ne kellesse, változtatni elfogadott — A helyügyminiszterium leiratát, — mellyel Nagykanizsa város 1898. évre készített költségvetését jóváhagyja, a közgyűlés tudomásul vette. N. met Ignác a városi eluui iskolák igazgatója özevgyének kérvényét kegydji iránt — megtagadák A városi tanács javaslatát, hogy az 1897. évi gympántári számadást megvizsgálószakor felmerült napidíjak a v. gympántári tartalékajalól utaltassanak ki a közgyűlés elfogadta A földmivélségi miniszter a szőlők gondozására szükségesül szénneké könnyebb és olcsóbb szerzerbebe végett Nagykanizsán is óhajtana szénkegyraktárt létesíteni, — amennyiben a városi hatóság a raktár kezelését magára vállalja. — A városi tanács a közgyűlés hozzájárulásával felterjeszti a miniszterhez azon módokat, melyek mellett a szénkegyraktár létesítését városunkban kresztül véhetőnek tartja. Vizeki Talián Ede 1000 fites alapítványról szóló alapító levél felolvasatván, a közgyűlés által jóváhagyottat. Ország I-tvánnak, a Szt János egyház volt dekániának felebbzése a közgyűléshez a városi tanács a 700 végzésével, mellyel őt állásától elmozdította, elutasítottat. Több kisebb tárgy elutuzése után a közgyűlés vért.

— **Katonai hírek.** 1898. aug. 27-én vonult be városunkba a cs. és kir. 48. gyalogezred állományába tartozó 650 póttartalékos, kik a négy napi egyes kiképzés befejezte után 1898. augusztus 31-én hajnali 5 órakor indultak utra a Lovasz Patonán állomásozó ezredhez. — Ugyanekkor távoztak el városunkból a 4-ik lovassági ezred a tanítók kiképzésére visszahagyott tisztjei. — Egyuttal tudomására hoztuk mindazoknak, kik 1898. október hó elejéig a tényleges egyéves önkéntességi szolgálatot megkezdni óhajják, hogy az összes előforduló kérdésben 48 sz. hadkiegészítő parancnok-ságkészsége-aljadja meg felvilágosításokat.

— **A felső templom tervei.** — Gróf Zichy Aladár, kerületünk orsz. képviselője, a maga költségén díszes tervtérjöt készítettett a felső templom számára. E terveket a napokban leköltötte az építőbizottságnak, mely a költségvetés elkészítésébe végett szakértőknek adta ki.

— **Az iskolaszék ülése.** — A nagykanizsai iskolaszék aug. 30-án ikán ülést tartott. Eperjesy Sándor, — iskolaszéki elnök az ülés megnyitása után megható szavakban emlékeztet meg dr. Szukits Nándornak a közgyűlés iskolaszék buzgó tagjának elhunytáról. A napirend sorára több személyi ügy elintézése után követte a kiskiszanai iskolák számára egy vezető-tanító választása. Ez állásra szavazattalbücséggel Szabó István választott meg.

— **Szukits Nándor dr. halála.** Mélyen megrendítette városunk lakosságát dr. Szukits Nándornak, múlt hó 26-án este 9 órakor bekövetkezett halála. Megilletődve gondolunk végös tusádjára, mert az életerős, fűrgő ember egy ádáz fertőző betegséggel, a hagymáznaq esett áldozatul. — Dr. Szukits öfelségével Lipik fürdőn nyaralt és ott augusztus hó 11-én mutatkozott rajta halálhozó betegséggének csirái. Csakhamar hízajított Angyán Béla tanár hivata Buda-pestről kórógyághoz. Angyán hagymázta állapotot meg. F. hó 23-án éjjel betegsége roszra fordult és augusztus hó 26-án aggódo családja körében kisenvedett. Hült testét családján kívül társadalmunk nagy része sirva állja körül, mert az elhunyt a közgyűlések rajongó híve volt. Legjobb eréjét városunk és hitelekezte ügyeinek szentelte. Mint orvos, dacára tekintélyes vagyonának, élete utolsó pillanatáig, míg betegsége ágyba nem döntötte, működött. Önzetlenül szolgált a szegények ügyét, áldozatul hozva egészségét szenvedő betegeknek. Kanizsa szegényei szívből sirják. — Vesünk egy pillantást tanulságos életére:

Dr. Szukits Nándor szül. Nagykanizsán 1830-ban. Gimnáziumi tanulmányait a kegyesrendieknel helyben és Bécsben végezte. 1858-ban avatták fel Bécsben az összes gyógytudományok udorává. — Mikéik, a szűrészet tanára Bécsben az ügyes kezű fiatal orvost asszisztensévé választotta és ebben a minőségben két évig működött 1860-ban szülővárosában telepedett le, mint gyakorló orvos és itt a nögyógyászat terén volt praxisa. 1863-ban a hitközség iskolaszékének és előjáróságának tagjává választották meg, és azóta ezen testületnek szakadatlanul volt tagja, az utolsó 3 évben pedig elnöke volt az izr. hitközség iskolaszékének. Mint városi képviselő, mint megbízottsági tag áldásos működést fejtett ki a közegészségügy és tanügy terén. Tagja volt a Délzalai Takarékpénztár igazgatóságának, az első nagykanizsai takarékpénztár választmányának. Az izr. körháznak pedig kezelő főorvosa volt. Mint éremgyűjtő előszorgu szaktekintélye tett szert. A szőlőszület nagy szenvedélyül telte. Fiatal években szülővárosának története körtötte le figyelmét és nem egy értékes adalékok szolgálatot Nagykanizsa város történetéhez. — Lapunknak régebben buzgó munkatársa is volt. — Házass életét, bár gyermekekkel megáldva nem volt, zavartalan boldogság nyarolta be. Neje óvodánál szeretettel ápolta nagybeteg férjét és viszont e sem feledkezett meg soha arról a végtesen gondoskodásról, mely nejjében íranta a hú ragaszkodást felkötötte. Dr. Szukits Nándor ravatalt számos baráti fűjőszíve veszik körül.

Temetése m. hó 28. a közönség óriási részvétele mellett délután 6 órakor ment végbe. A végítészteségre a gyszahánál megjelentek az izr. hitközség előjárósága, a délzalai takarékpénztár igazgatósága, Vécey Zigmund polgármester, a városi képviselők nagy része, a városi orvosi kar, az izr. iskolák tantestülete a tanuló ifjúsággal, a helybeli pénzintézetek igazgatóságának tagjai és nagy-számú közönség. — A gyszahánál dr. Neumann Ede főorosi, a temetőben az orvosi kar nevében Dr. Szigethy Károly, a tanítézetek nevében Búo Samu igazgató búcsuztatják el az elhunytat.

Menyasszonyruha-selyem 65 krtól

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól és 14 ftt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mint azin- és árnyalásban stb.) (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér- vámentesen s házhoz szállítva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcha kétézeres levelezőlyg ragasztandó **Henneberg G. selyemgyári, Zürichben** (cs. és kir. udvari szállító).

14 ftt 65 krig méterenként — saját gyáraimból —

Koszorútpótló adományok. F. h. 28-án elhunyt dr. Szukits Nándor: anna kegyelet jeléül adoktat: Nagy-...
 10 fr., Deutch G. Sándor uró 10 fr., Sándor Gasztar 5 fr., Löwinger Ignác 10 fr., — Sierra L. Mór és neje 10 fr., Sierra Sándor és neje 10 fr., Löwinger Lajos és neje 10 fr., Schwarzenberg Ignác és családja 10 fr., Rosenberg Richard és neje 5 fr., Dr. Bobachschil József és neje 5 fr., — Szepegyi Sándor és neje 10 fr., Dr. Réti Ede és neje 5 fr., Fischer Leonzo uró 5 fr., Singer Samu 3 fr., Szukits Zsigmond és neje 20 fr., Kóbu Jacques és neje 3 fr., Berkes Szabina uró 5 fr., Blumenschein Vilmos és neje 5 fr., Dr. Rauch Zsigmond és neje 5 fr. összesen 204 fr. a nagykanizsai Chebra hádra.

Ledofszky Armin temetése. — Mult hó 28-án délelőtt 9 órakor helyezett örök nyugalomra Ledofszky Armin hűt temetett. A gyászhalál nagy számú közönség jelent meg. Ott látjuk az izr. hitközség előjáró-ágát, a kereskedelmi és iparbank igazgató-ágát, a nagykanizsai bankkegyesület választmányát és az osztrák magyar bank helybeli főnökjának előjáró-ágát, a nagykanizsai takarékpénztár igazgató-ágát, a nagykanizsai „Kaszinó” választmányát stb. — A gyászhalál dr. Neumann Ede főrabbi tartott megindító gyászbeszédet és méltatta az elhunyt érelyeit. R. utalt arra a jócélúnyságra, melyet Ledofszky minden hivalkodás nélkül gyakorolt. Dacára a sorvasztó lajnakk mely az éjót a léthez kötötte, halála mégis lesújtotta a családot, mely a boldogultban a legjobb atyát, a hitves a legjobb férjét vesztette el. Bár Isten áldása kísérte őt mindenüvé, bár földi javakkal volt megáldva, a szegény soha nem érezte gögyét. — A gyászszókat tartama alatt felhangzott a gyászba borult özevgy és az elhunyt gyermekeinek fájdalom zokogása. Kart: chmaroff Leó főoktatór és az énekkar gyászdala után a koporsót a díszes halottszék-óra helyezett és megindult a gyászmenet azon ut felé, melyen csak ezéüth három héttel vitték sírba az elhunyt öcséjét is, L. edofszky Antalt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Ledofszky Arminné szül. Pollák Hourietta száját és gyermekeit: Ernő, Emilia és Dező, valamint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja forrá szerectet férjének, illetve atyjuk és rokonuknak L. edofszky Armin arnak 1898. évi augusztus 26-án reggel 2 órakor életének 56 ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott földi maradványai folyó hó 28-án délelőtt 9 órakor fognak a helybeli izraelita sírkertben örök nyugalomra helyezetteti. Nagykanizsa: 1898. augusztus 26-án. Béke hámvirsa: —

Koszorútpótló adományok. F. h. 28-án elhunyt Ledofszky Armin irani kegyelet jeléül adoktat: Ledofszky Arminé özvegye 10 fr., Ledofszky Lajos özvegye 10 fr., Pollák Károly 10 fr., Pollák Miksa 5 fr., Dr. Bobachschil Samu és neje 10 fr., Kóbu Emil és neje 5 fr., Blumenschein Vilmos és neje 5 fr., Dr. Pollák Ernő 2 fr., Mizky Henrik és neje 5 fr., Rosenfeld Alajos és neje 5 fr., Rosenfeld Sándor 2 fr., kereskedelmi és iparbank 10 fr. összesen 187 fr. — A nagykanizsai Chebra hádra.

Népünnepe a felső templom javára. F. h. 8-án nagy népünnepet rendez a templomépítő bizottság a Pogári Egylet keretjében. A nemes célu ünnepe meghívja ez: A nagykanizsai városi felső templom újjáépítésé céljaira folyó évi szeptember hó 8-án a „Pogári Egylet” kerthelyiségében nyári vigalom rendezetik, melyre a n. é. közönséget tiszteltet meghívja a rendezőség. A vigalom részletei: A helybeli tázólistóesttel zenekarinak séta-hangversenye u. z. 4-6 óráig, mely alatt kofetti és szereputó csata rendezetik. 2. Tréfás szerencsejáték 6-8 óráig. 3. Ezentul tánc. — Bejelentéj személyenkint 20 kr. Szerencsejáték jéky ára 15 kr. Fellépítéshez közönségtel fogadtatnak. A bizottság egyzersmind szivesen fogad t m b o l a t á r g y a k a t , a e z o n t e n i s k e r i a k ö z ö n s e g t e l l y l e n e k a d o m á n y o z á s á r a .

A Balatoni Múzeum Egyesületé Igazgató választmányának első ülése. — A ciuben kitett legjobb köznevelési intézményünk közgyűlése s ig mlott él, az ezen megválasztott tisztikat és igazgató-választmány a m. hó 25-én, a m. kir. gazdasági tanácsotér természetrajzi múzeumának helyiségében, tartotta első érdemleges ülést. — Jelen voltak: Dr. Lovassy Sándor elnök, Henc Antal alelnök, Lehmann Ferenc pénztáros, Csák Árpád titkár és múzeumi szakvezető, Dr. Illés Ignác, múzeumi tájrajzi szakvezető, — továbbá: Dr. Drasznéi Árpád, Gyórfi Endre, Hoffmann Soma, Huszár Károly, Imrik János, Lénárd Ernő, Ottay Guidó és Ullmann Vencel igazgató választmányi tagok. Miután elnök üdvözölte az igazgató-választmány tagjait Csák Árpád titkár felolvasza a közgyűlés jegyzőkönyvét, a melyet a kiküldött hiteltelők záradékoztak. A folyó ügyek után Csák

Árpád, a Balatonvidéken 15 év alatt gyűjtött archeologiai gyűjteményét, egyelőre letekerék a Balatoni Múzeum oltáránájólotta meg a közgyűlésen azon kikötéssel, hogy a gyűjteményhez való tulajdonjogát egyelőre fenntartja, tisztán azon célból, hogy ha a Balatoni Múzeum bármiképpen nem felelne meg rendeltetésének, vagy az egyesület feloszlónk: a Csák-féle gyűjtemény sorsa felett ne mások rendelkezzenek, hanem azt mostani intenciójának áldozhassa mindenkorra. A közgyűlés az ajánlatot éljenzéssel fogadva, — elnök elkerkezettnek látja az időt, a tulajdonjog fenntartására szolgáló szerződés megkötéséuek. — Az igazgató-választmány elnököt s a leteleményét bízza meg a szerződés sörvegesével s azon utasítással, hogy az e-fogadás céljából a legközelebbi ig. va. üléseuk mutassák be. Elnök bemutatja a om. Vallás- és Közkutatásügyi minis-terium leírátát, a melyvel, a múzeumok Orsz. bizottsága javaslására, a Balatoni Múzeum-Egyesület részére, természetrajzi gyűjteményekre, — 1-98 ik évi állami szegélyi címre, száz forintot utalványoz a keszthelyi adóhivatal utjára. Jeleneti továbbá, hogy az özevgy levetetett s felhasználásáig a keszthelyi takarékpénztárban helyeztetett el. Az ig. választmány az 1898-ik évi segélyt köszönettel fogadja s a múzeum ügyeinek állásáról, a múzeunok országos bizottságát részletes megismerteteni s vele az állami segítségnek a további évekre való megállapítása ügyében létrehozandó özevgyekötésével eljenzéssel bízza meg. A Csák-féle gyűjtemény anyai régészeti tárgyat mutat fel, hogy az, kellőképpen érekezve, már egymagában vére is a nagyközönség számára megnyitható özevgyt képezhet. Ez alapján az ig. választmány szükségét látja, egy ideiglenes múzeun helyiség megszerzésére. Elök, egy fekvésének, mint biztonságos helyre, legalkalmasabbnak vére a Keszthely város tulajdonát képező s a régi gazd. taunt. — épület emeletének sarokhelyiségét, — a mely egy teremből s 2 kisebb szobából áll. Az ig. választmány a szóban levő helyiségnek a múzeun ideiglenes céljaira való alkalmas voltát eisermeri s megbizva az elnököt, — hogy Keszthely város képviselőtestületét keresse meg a nevezett helyiségnek a Balatoni Múzeum céljaira a folyó év özevgyt számított 2 év tartamára, díjmentes vagy ezevgye méltány. bérösszegeért leendő átvevéséuek. Végül a kiküldött adományokat és ajándékokat jelentette be az elnök.

Beiratások. Szeptember elején megindult a vandoriás az iskolák felé: búzka mamak, boldog apák, nagyreményű csemék vonultak nagy lönegekben, hogy a tudományok forrásainál helyet szoríthassanak. Leguagyobb volt a tolongás a fogmozdalmnál, hoi bizony nemcsak p írhuamos eső de p írhuamos második osztályra is lesz nemokára szükség. Legkevesebb kedvt: van beiratkozni a kiskanzsaiaknak. Az iskola-egység meg is hagyta tagjainak. — hogy mindenképpen érlelykedjének, nehogy a kiskanzsaiak majd csak tölre gondolják rá magukat a beiratásokra.

A közegészség érdekében. Abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy meghirdetésbe került a rendőrség, az alább kiírdetett célszerű és igazságos rendelkezései, csupán azt kívánjuk, hogy a közönség jogos érdekei, — a hatékony ellenőrzés által, teljesen megőrvassanak. A dicseretes intézkedés alább olvasható: 19830/897. sz. — A v. rendkaptányi hivatal előterjesztése, hogy a leendőléretek naponta ezevgyéki szempontból ezevgyéki vizsgálat alá vésessenek. — Végzés: — A v. rendkaptányi hivatal előterjesztése tudomású véterik és tekintve, — hogy az 1876. évi XIV. t. c. 13. prg.-a értelmében az elírású vétekt levgauzőző állat ezevgyéki szempontból ezevgyéki szemle alá vevendő, ennélfogva utasítatik Maar Néador v. állatorvos, hogy a számvényeugénél va. bejelentések alapján a mérszaroók, hentesek és kofák által leendőlére tekeretek vegye naponta szigoru vizsgálat alá és az illetőknek szolgáltsa ki a vizsgálati bírcát, hogy ez az ellenőrzést teljesítő rendőr közevnek felmutatható legyen. A kapitányi hivatal p-dig felvitatik, hogy az ellenőrzést fogantatottsága és érdekelteket hirtelményileg értesítse. Miről a v. rendkaptányi hivatal és Maar Néador v. állatorvos ur végzésileg értesítetnek. — A városi tanács Nagykanizsa 1898. július hó 30-án. Leugly Lajos s. k. h. polgármester, Áta József s. k. h. főjegyző. Végzés: A városi tanácsnak ezen rendelkezését szoro: mihezattartás végett azzal közölöm a város területén levő hentesek és a piacon sertésnek elírásával foglalkozó iparjogusultakkal,

hogy a közfogyasztásra bocsátott husnak ezevgyéki vizsgálat nélkül való forgalomba hozatala a kiz. kik. 104. prg.-a értelmében 100 fét pözbüntetés és ezevgyéki hónapig terjedő elírásal lesz büntetendő. Nagykanizsa, 1898. évi augusztus hó 20-án. Farkas Ferenc s. k. h. rendőr-főkapitány.

— Sternec Zsigmond sikere. — Az „Agrar Zeitung” Sternec Zsigmondnak augusztus hóban Daruvrott és Lipikén arótt hangversenyéről a következő tudósítást közli: „A bel és külföldön egyaránt ismert gördoeka és zongoraművész, Sternec Zsigmond, — amint nekünk írják — a daruvári gyögteremben hangversenyt tartott, melyen nagyszámú, előkelő és mértő közönség volt jelen. Ugy a mű-ör egyes darabjait, valamint a művész saját szerzeményeit kiváó tetészel fogadták. — Továbbá Lipikből értesitik lapunkat: Ö Félsége szüetése upja ünnepi alkalmából az ünnepeghez járult a mi kedves művésznek, Sternec Zsigmondnak hangversenye. Melyérezés, művezri játékával a közönséget nagy lelkesedéssel ragadta; a darabokat ismétlenie kellett. Partnerje Toynapd művezri volt Pécsről, — ki szintén zajos tapokat aratot. A kitüno művész már körümbé ezevgyéki és szept. eljével ismét megkezdte a zenetanítást.

— Utcáöntözés és söprés. Ismeretes a Sugar-ut alözvegi lakóinak abbeli panusa, hogy az utcát azon a vidékekre nem seprik, sem nem öntözik. Az utcárendezési, vagyis mérnöki hivatal pártatlan indolencziájá a lakók megzúntieteni nem bírván, most kérvényileg járultak a városi tanácshoz, hogy a köztisztaság ezt az elemi kérdését, az öntözést és seprést sziveskedjék a mérnöki hivatal által megoldatni. Vajjon a sötét Afrika mélysegebe elhatoló a modern közigazgatás rendeleteinek írott malasszja?

— Elcáipott tolvaj. A nagykanizsai mozgópostáa tisztviselői már régebben panaszokdát — hogy a kocsiakaszaban hagyott utitáskájukat állandóan dezamalták és a gyamu természetesen az ott alkalmaszaban levő szolgákra irányult, kiket a postafőnökek az este. — ha a lopások ismétlődőeuek a szolgálatból való eibocsátással fenyegettek. Az ártatlan szolgák a szigoru feddés folytán aztán rá lestek a kocsi titkos ellenőre és 1898. szept. 1-re forduló éjjel el is csúpték, Tschuer József nagykanizsai születésű, 31 éves, nos, több gyermeke atya, déli vasuti lakatos munkás sze mélyében, kit is nyomban be szállítottak a rendőrségre, hol 5 rendbeli lopást már be is vallott. Ádaták a törvénszéknek.

— Hirtelen halál. Folyó 6. auguszt. 31-én esti 7 órakor Kis (Perus) Mihály kiskanzsai földmives udvarán felment a haszkereszt szőlőes szekere, hogy azt leszórája, aly vetett le néhány villára való, — lefordult a szakérről és nyomban meghalt. A kapitányék elrendelte az orvosrendőri boncolást, mely szívvel-hűdét állapított meg a halál okát.

— Betörés az adóhivatalba. — A helybeli adóhivatal pénztárában veszedelmes betörést értek tetten vasárnap délután. Már a pénztári szoba lakattal lezárt ajtajának a keresztvartóját is lereszeltte volt, midőn egy véletlenül ott járó hivataloszolga a bajt észrevette, s a betörőt hosszra hajza után a város legnépesebb utcáján elfogták. A betörő egy záslanbalázsai bognár legény, — kit a rendőrség távolított a Gyézevgyeok.

Fontos közlemény. Némelen emésztéti ételek csak metéteket érveztet is, gyakran kelőbőve gyomorhajtát vonja maga után, — melyek — ha figyelembe nem véternek, könnyen nehez betegségre eufajznak. Oly bajok elhárítása s. Dr. Rosa gyomoréteri balzsamának kitüno hatása bebizonyított és tanácsos, hogy ezen készítmény egy háttéraban sem hiányozzon. Valódi kapható az iteni gyógyszerárterában és Fragner B. forrártárában, Prága 203-III. Lásd a hirdetőimty. Egy első rendű varrodában jó házőli való lányokat tanuló leányul felvételő. Bővebbet a kiadóhivatalban.

— Teljes ellátásra jó csaldóbb való fúkat elfogad egy helybeli tanár. Cim: a kiadóhivatalban.

— Kronfeld Növérék folytatják a tanítást a magyar, német, francia és angol nyelvben, Lakás: Kazincy-utca.

— Híradás. Helyben, a Király-utcában a volt Tschauer-féle földésintézet, kert, rét és nagy magtárak szabad kélből azonnal eladó. Bővebb felvilágosztással szolgál a Nagykanizsai bankkegyesület ré szénvénárság.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

— Felhívás. Dr. Kiss Ernő helyettes székfőze: Dr. Václav Henrik Kiadó: Ifi Wajdák József.

VEGYES.
 — Megbízható gyögyszeres Zsuzka emésztéssel a látott ezevgyék kik vágályában, a felvoldásban, gyomorgörökben és rendetlen székéletben szenvednek, a „Moll-féle seillitx por” használata által rövü idő múlva visszanyerik ezevgyéket. Egy doboz ára 1 fét Sét-küldés nagonta utánvétellel. Moll. A gyögyszeres és a kir. ud. szallit. Altal Bécs, I. Teichlaben 9. Vidéki gyógyszerárterában házi rozzotan Moll féle készítmény kétévő a 6 gyári jelvényével és aláírásával.
Nyilttér.)*

SALVATOR
 sikerral rendelve lesz.
Hugyhajtó hatása!
 Kellemes ízű! — Könnyen emészthető
 Kapható ásványvízkereskedésben és gyógyszerárterában
 A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.
 *) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget

GRAND-HOTEL NATIONAL, Taborstrasse 18.
 Bécs II.
 Régi hírneves családi szálloda, újonnan berendezve, 200 szoba 1 fttől felfelé, kiszolgálás és világítás, fürdők és. és kir. távira- és telefon állomás a házában, Legkelvezőbb fekvéssel, a jubileum kiállítás látogatók számára. — A kiállítás alkalmával ártelemelek nélkül. — Pályaudvarok és görhajóállomás közvetlen közelében. — Lovasut és társasokoi özevgyéket: a házhól minden ir nyban.
 Kitüno étterem. — Személy felvonás.
 F. M. Mayer, tulajdonos.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.
GYÜMÖLCS és SZŐLLŐ SAJTOK,
 folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomór szabályozóval.
 A munkaképesség 20%, nagyobb, mint bármely más sajtónál.
Szőllő és gyümölcs zúzó
 és hógó morzsolók.
 Teljesen felszerelt szűrőtel készülőek. Szőlő és gyümölcsörök aszaló készülőek gyümölcs és főzélék aszalására. gyümölcs vágó és hámozó gépek, leguagybb szerkezetű szabad önműködő „Syphon” gyümölcs és szőlőösszó permatozó, gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA
 cs. kir. kizár. szabadalmazott gazdasági géppárak, va.öntőde és göhámor.
BÉCS, II. Taborstrasse 76.
 Kiliutetve 390 arany, ezüst és bronzéremmel.
 Árjegyzőkek ingyen és bérmentve.
 Képviselők és viszontárusítók felötletnek.

A legjobbnak bizonyított HÁZISZER, mely az emésztést szabályozza, rendszeres ezevgyéket eredményez, a megromlott és hibás vértájkot ezevgyéket ezevgyéket (a ml az ezevgyéki fofeltétel), gyorsan és biztosan megszűnteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbőfőst, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, — gyomorgörököt, a gyomor túlterhelését, étellel, nyálkásodás, vértóulást, — hámbőfőst, női bántalmakat, tébajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult.
Dr. ROSA-fele balzsam Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyögyszer-től Prágában 203 III.
 Ki az emésztése minden munkáját új életre kerken és ezevgyékes és lista vért szerez, külbőben is biztos és messze földön híres bevált házikenő.
 A gyögylas fájdalom nélkül halad a kenőcs húsó hatása alatt.
 Lúveg 50 kr., kettős üveg 1 fét. Postán 20 krral drág.
 Dobozban 25 és 35 krrával. Postán 6 krral drágább.

FIGYELMEZTÉS! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyögyszer-árából és gyegyen arra, hogy a Dr. ROSA balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védegy legyen: az aprási házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszöglet védegy.
 A ki egy utánzást talál és nekem bejelent, díjat kap!
 Etsmerő levelek ezzel rendelkezésre állnak.
Raktárak Budapestben:
 Turók József gyögyszerárterában, Egger A. gyögyszerárterában, Thalmyer és Seits. Kochmeister utódiál.
Főraktár B. FRAGNER Apotheke „Zum schwarzen Adler” in Prag. Eck der Spornergasse Nr. 203.
 Postaküldés azonnal.

Hálanyilatkozat.
 Isteben bolgott férjem,
Dr. Szukits Nándor
 halála és temetése alkalmából a megható igaz részvét oly óriási nyílvanulást tapasztaltam, — hogy ezevgyéki életemet át gyögtyöt ir gyantán fog az szívmemő szolgáljni. Fogadják ugy az ezevgyék, haláms testületem ez uton legőszintebb válam köszönetemet.
 Nagykanizsa, 1898. aug. 30-án.
 Özv. dr. Szukits Nándorné.

HIRDETESEK.
Arverési hirdetés.
 Mihály Császár József kiskoro tulajdonát képező nagykanizsai 2531. számú tjkben 7853 hrsz. alatt felvet, s Kiskanzsa városrészen a Bajcsai-utcbán fekvő ingatlan nyilvános önkényes árverésen 1898. szeptember 15 én délelőtt 10 órakor Nagykanizsa város árvaszékek hivatalos helyiségében gyámhatóság jóvágyas fontartasa mellett eladatik. Kiküldési ár 200 forint.
 Az árverési förték árvaszékeknel megtekinthetők.

A PALLAS NAGY LEXIKON

kész!

Megjelent 16 diszes felbörkötésű kötetben;

a teljes mű ára 96 frt. Diszes fali állvány hozzá csomagolással együtt 21 frt. A magyar lélek mindennapi kenyeré a Pallas Nagy Lexikona; el nem lehet nélküle senki. Kell: a gazdagnak, szegénynek tudósnak, tudatlannak.

Kapható: ifj. Wajdits József könyvkereskedésében Nagy Kanizsán, esetleg havi 5 forintos részletfizetésre is!

NESTLÉ Gyermek tápliszte

Kipróbálva az első orvosi kapicitásoktól: 30 év óta az összes gyermekkorhívásban használtatik

FIGYELMEZTETÉS!

Miután hasonló készítmények csalódásig u. ázrott csomagolás-ban lesznek forgalomba hozva, vigyáznunk kell a vásárlásnál, hogy minden doboz a lefalió HENRY-Nestlé aláírással és a felső vignettán a központi raktáros nevet „F. Berlyak“ viselje.

legjobb alpesi tejet tartalmaz.

Régóta jónak bizonyult tápláléka a csecsemők és gyomor betegeknek.

Kitüntetve a bécsi jubileumi kiállítás mezőgazdasági osztályán

Minta dobozok, használati utasítással ingyen a központi raktártól

F. Berlyak Wien I. Naglergasse 1.

A ki a pénzt szereti, az csakis a

„STYRIA“ kerékpárokat

vegye, ezen kerékpárok a szakértők és versenyzők gépje. Bimulatos könnyű menés, tartósság és elegancia által az összes gyártmányok felett uralkodik.

Képviselet és raktár: IFJ. WAJDITS JÓZSEFNÉL Nagy-Kanizsán.

Legnagyobb raktár kerékpár felszerelési cikkekben. Használt kerékpárok eladása és becserelese.

SABARIA KALBÁSZOK

delikateszszek!

Sabaria-sonk a sertés sir.

Magyarország első nagy gyártétele e szakmában.

Első szombathelyi sertés hizlalda és hufüstölő-gyár

Szombathelyen

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük 30 féle gyártmányról szóló árjegyzékünket.

A „SANTAL EGGER“

kiváló gyógyerejű készítmény Felszedege teszi a Copasírat és Cübehárt. Feloldja pontos ez biztos hatásban, és, hólyag és vesé-santalmakból a külföldi gyártmányok legjobbját. A Hamamelis infúzióval egyetemben használtva a legmarkább folyást me-zontetű 1 óreg (40 darab) ára 1 ft 50 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve 1 ft 70 kr., 2 óreg 3 ft 20 kr., 2 óreg Injektio és 1 óreg Santal Egger bérmentve 3 ft 25 kr. Főrak ár: Gyógy-szerár: „Nador“-hoz Budapest VI. Vaci körút 17.

Suchard csokoládjai és kakaói

Tévedések elkerülése czéljából a melyen tisztelt közönség figyelmeztetik arra, hogy Suchard Ph. gyára ugynevezett törmelek csokoládét se nem gyártja sem kereskedelembe nem hozza. — SUCHARD PH. csokoládéiért a tiszta, állapotban szállításért kezeskedve vin és csakis staniól csomagolásban gyári jegy és aláírással kapható.

Szivattyukat

Tűzlecskendőket

házi, ipari mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra járjány és erőajtára

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak.

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöcögödör tisztító készülékeket, utcai öntözőkocsikat, sárkaparokat

készít és ajánl a

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság (ezelőtt WALSER FERENC)

Eudapest, VI. külső Vaci ut 45.

Arjegyzékét és költségvetését ingyen és bérmentve.

A felelő dr. MEIDINGER tanár ur által kizárólag hitelesített gyártmányú

MEIDINGER KÁLYHA

MEIM H. cs. és kir. udvari szállítónál kapható.

BUDAPEST: Thonethof. — BÉCS I. Kohlmarkt 7. sz a

PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden állam által szabadalmazva. — Az első éremmel minden kiállítás-on kitüntetve. — Legkötönőbb

kormányzó, töltő és szellőztethető kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerűbb és legolcsóbb kiállításban, tetszészerinti égési időtartam szabással való tüzelésel és 24 óráig terjedő egész készenléti tüzelésel.

55,000 kályha forgalomba hozva.

Egy kályha által több szoba is fűthető.

„MEIDINGER“-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva a kályhajárokra öntött következő vedjezvre: MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA“-kályhák.

Zűnjéküli fűés. Pornéküli eltávolítható a bnyu és salaknak. Az elleuzek tisztítás céljából a por elől a nélküli eltávolítók hogy a kályhát szétzestelni kellene.

FÜSTEMÉSZTÉDŐ KANDALÓK

A kőrtök lerakodá nélkül tiszták maradnak. — Határtalan égési időtar:sm. Minden égő anyaghoz alkalmas.

FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.

Központi fűtés minden rendszer szerint.

Száraz alkalmazás ipari és gazdasági célokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

DR. HÖGYES-FÉLE

az egész világon szabaddalmazott higiénikus anibst talpatéti

NINCSTŐBBÉ LÁBFÁJÁS,

sem typhusnak, sem izadáos láb, sem hórkém-nyedés, sem ládaganat, sem legyos láb, sem lábny: rovid lacl viróds után m. gékonyabbul a jutasz amak, ki cipőjét Dr. Högyes-féle, az egész világon szabaddalmazott anibst talpatéti lájja el.

Parig egyzetten — 60 Kr. Szécsen — vastagság 1 ft 20 kr. Az anibst talpatéti kitinosítást legjobban hi. onyitja, hogy a cs. és kir. kórházorvosok és a m. kir. honvédelmi-egység 22600 hárt usztallított. Szécsénben csakis a megjelölt, vagy a páns előleges beküldése 24 Kóhón 10 kr. — Fővilágítások és prospectusok, kósonorvostudományok ingyen.

Általános Anibst-talpatéti betéti terna-ság Budapest VI. Sali-utca 18.

!!! Visszatérőnek megjelölt árgemétny !!!

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A féle Seidlitz-porak tartós gyógyhatású a legmarkább gyermek- és altobhatalmak, gyomorhórs és gyomorhór, rögzött székrekedés, majbhatalom, ver telakás aranyer és a legközböbözbb néli betegségek ellen, a jeles háziismernek évtizedek óta mindig nagy bb. uterjedést szerzet. — Ara egy leposított eredeti doboznak 1 frt. s. e.

Hamisítások főrvényileg fenytettnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik öveg MOLL A védjegyét tünteti fel. „A. Moll“ felirattal önozzattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájálemoslatapító bedörzsölési szer közörsen, csak és a meghülés egyi következményein a legkemretesebb népszere — Egy öveztől eredeti öveg ára 90 krajczár

Moll Salicyl szárvize.

(Főalkatréze: főolysavas szikló.)

A mindennapi száj tisztításnál különösen fontos bármely koru gyermeknek, mint felnöttek számára; mert e szárviz a fogak további-épségét biztosítja, a egyszeremint szer fogfájás ellen — Egy Moll A. védjegyével ellátott öveg ára: 60 krajczár.

Főszéküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Videk: megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek

A raktárakban tessék határozatlan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf és Fia.

Előfizetési ár:
 Egész évre 5 ft — kr.
 Fél évre 2 ft 50 kr.
 Negyedévre 1 ft 25 kr.
 Egyek szám 10 kr.
HIRDETÉSEK
 5 hasabos petiszorban 7, másodszor
 6, a második sorából sorost 5 kr.
NYILVÉLTÉRESEN
 petis soroként 10 kr-ért vetettek
 fel. Kibocsátói illeték minden egyes
 hirdetésért 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címzettek Nagy-Kanizsára bérmentesen juttatandók.
 Bérmentesen levelek nem fogadhatók el.
 Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület,” a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság, a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság,” „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagy-kanizsai kisdiednevelő egyesület,” a „nagy-kanizsai tanítói járáskör,” a „nagy-kanizsai keresztény jótékony egyesület,” „n.-kanizsai izr. jótékony egyesület,” „szegények tápintézete,” a „katonai hadistájnó egyesület,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Iskolák nyitása.

Nagykanizsa, 1898. szept. 9-én.
 Az újabb munkaadó, tikkasztó nyár után, szeptember elsejével kezdődik, ha a közélet egyikképp később is jó mozgásba. Az iskolai év kezdete társadalmi jelentőségű. — Nyaratásnak, pihenésnek, utazgatásnak ez vet véget, nem csupán a tanárok és tanítók nagy tábora, hanem még inkább a közönség számára nézve.
 Minden iskolai év egy-egy követelést a társadalmi tagoltság épületébe. Erősít, vagy gyengít egyik-másik réteget. A pályaválasztás ekkor dől el, vele tehát egy-egy nemzedék sorsa. A leszármazás, az élet külső körülményei, a hagyományok döntenek és fölött s a helyi viszonyok. — Ez utóbbi ok közreműködését a szociálpolitikai ügyben még kevésbé méltatgatjuk. — Mindnyájan általánosított, egyetemes tantételekből indulunk ki, pedig a társadalom sorsa ez atomok mozgásából függ, melyet a család, az iskola keretében láthatunk. Ide csak lassan szívárognak be az új eszmék, irányok. Ez a konzervativizmus ösi, szilárd bástyája. S így látjuk, hogy némely városnak, vidéknek, sőt országrészeknek egy-egy jellegzetes vonásuk van a pályaválasztásnál. — És ebben játszik szerepet a helyi körülmény. A milyen nemű és fajú iskolája van egy-egy városnak, vidéknek, a szerint tanul, régezt a tanuló sereg, dől el tehát pályája.
 Erre aztán kevésbé hat a jövő kenyérkeresés nehezége, avagy könnyűsége, mert a szülők tulnyomó nagyrészt az anyagi korlátok gátolják abban, hogy gyermekeiket nézetük szerint megfelelőbb, vagy azok

hajlamaival harmonizáló életpályára tereljék s költségeit viseljék. A hol realiskola van, oda tödülnek, a hol gimnázium van, ebbe, a hol felsőbb kereskedelmi, vagy ipari iskola van, ezekbe. Ezt igazolják évről-évre az értesítők, mert a tanulók legnagyobb része helybeli, kisebb része közeli környéki és csak csekély töredék az, mely messzebb földről kerül az iskolába.
 Így emelkedik magas szociálpolitikai jelentőségre az iskola, s ezzel együtt a pályaválasztás ügye, mely aztán a társadalom tagoltságának, rétegei megosztásának és beltartalmának képet ad. És ezzel lép előtérbe az is, hogy az iskolák ügye nem merőben pedagógiai kérdés, hanem társadalmi és gazdasági. — És ennek nyomán az ugynevezett egységes középiskola dolga is ilyen. A gimnázium célja hagyomány és rendeltetés szerint, — s ez a közönség felfogása is — az u. n. humanitárius pályára nevelni az ifjút. A realiskoláé az u. n. realis pályákra. E hatás érvényesül lenn, de nem mindig fonn, mert a műgyetemekre kerülő ifjúságban az arány folyton javul a gimnáziumot végzetek előnyére, kik a létszám felét szolgáltatják. A helyi viszonyok nyomását tehát ez ellen-súlyozza. — De ez csekély nyomot hagy, mert az anyagi helyzet hozza magával, — hogy kevesen képesek egyetemi pályák végzésére. És innen a panasz, hogy a jelen társadalmi gazdasági rend a vagyonosabbak, az uralkodó osztály érdekeit szolgálja és ezt erősíti. Van ebben az igazságnak némi magva is.
 A népesség nagy rétegei számára niucsenek megfelelő minőségű és

menyiségű iskoláink. Ennek hátrányai számtalan irányban mutatkoznak, gazdasági irányban is. — Iskoláink hosszú évek után adnak formai minősítést. A ki ezt meg nem szerzi, hozzá szabott kenyérkeresetre ritkán talál. — Ez szociális elégedetlenséget szül. A ki p. o. a gimnázium négy osztályát végzi, nem talál megfelelő elhelyezkedésre. — A mi társadalmi viszonyaink között kereskedő-vagy iparos-inasnak nem megy. Az inas iskolák adatai igazolják ezt. A középiskolai érettségi bizonyítvány nálunk csak hivatalra képesítő okmány. Így fogja fel a társadalom.
 Niucis iskoláink, mely a kereskedelem, vagy ipar alsóbb rétegei számára szolgáltatna anyagot és ábrándozunk kereskedelmi főiskoláról, kereskedelmi egyetemről akkor, midőn országosan felhangzik a panasz az inasiskoláról és midőn a szaporaságunk felső kereskedelmi iskolák évről-évre osztják ki a — hivatalra törekvő és menő ifjakat. Van gondoskodás a felsőbb, vagy a felsőbb irányba törekvő iskolákról, de niucis az alsóbbakról, a társadalom ama hasonlítatlanul nagyobb tömegéről, melynek helyzete fojtán a serdülő nemzedék kénytelen mielőbb a létkérdések gyakorlati megoldásán lenni, — mielőbb keresőképessé válni.
 Ez nagy ür, melyet társadalmunk egyenletes fejlődése érdekében betölteni, mondhatjuk, sürgősen betölteni kell. A mai állapot szülő oka, az u. n. kaputos proletariátusnak, melynek lelkendezés csakis megfelelő iskolák teremtésével lehetséges. Rövid tartamu iskola kell társadalmunk széles alsóprétege számára. Olyan, mely hozzásimuljon a népiskolákhoz és ne

neveljen szeretlen követelőzősü nemzedéket, hanem olyat, mely azonnal lépve az életbe, magával vigyen anynyi elméleti tudást, a mennyi a szerényebb életfákhhoz modern igények szerint elégséges. — És mert ilyen niucis: niucis inas, a mi iparosainknak, kereskedőinknek jelentékeny baja, s ipari s kereskedelmi fejlődésünknek nagy kára. Ennek sok nem kell, mert nem bírja el, a kevés pedig nem megfelelő. Kisiparunk és detailkereskedelmünk újabbkori szociális alakulásában e viszonyoknak nagyjelentőségük és hatásuk van.
 A szülők e körülmények nyomását épp ilyenkor, iskolák nyitásakor különösen érzik. Ilyenkor vetik el a családban a létért való küzdelem gonderthelt kockáját és döntik el a társadalom nagy kérdéseit, jövő képének alakulását. Ilyenkor indul meg évről-évre megújodva a társadalmi küzdelem, melyben a gyengébb, erőlenebb segélyére megfelelő berendezéssel és intézményekkel sietni kell. És talán nem úres, tartalom nélküli jelző az, a mi e század legvéresebb küzdelme, a német francia háborúban kelt életre, hogy „a nemzet sorsát az iskolák döntik el.”
 M. N.
A vármegye dolgai.
 — A szeptemberi közgyűlés. —
 I
A tárgyak sorozata:
 Zala vármegye törvényhatósági bizottságának 1898. évi szeptember hó 12-én és folytatva tartandó közgyűlésére kitűzött tárgyak közül kiemeljük a következőket:
 Alirpáni jelentés a törvényhatóság állapotáról, ezzel kapcsolatban a számonkérésű jegyzőkönyve.
 Hosszasan, — merőben szegsztem rá szememet S ime egy rémlet előttem, miúta a koponya a csontok mozogni kezdtek volna. Éltre keltek. Megakartak bontetni gondolataim miatt. A terem már kiürült; egyedül voltam. Főfelem fogott el; talán mert olyan gondolatokat tápláltam, melyek anyni mondanak, — igazi poezisnek izentek hadat.
 Etávortam gyorsan az avult kor e maradványai mellől, elfutottam a teremből, mely anyni tiktort rajt magába.
 — S. Zs.
In loco.
 — Humoreszk —
 — Irtá: Farkass Károly. —
 — A „Zalai Közlöny” eredeti tárcája. —
 Ezek az asszonyok! Hm, öszbeeszelgetnek s aztán nem törődnek azzal — kerül, vagy nem a modern követelményeknek eleget tenni; nyáron fürd, télen bál... Monologizál Bárdossy, mielőlt felesége szobájába lép.
 — Kedvesem, mondjon le az ideit fürdőszóról! Lásna ezt anyagi viszonyaink követelik — keröl Bárdossy a lefoggyzótt szoba szelvéten heverész fiatal feleségének.
 — Menjen maga! Ez egyedüli élvezetelt is meg akar fosztani, nem elég unalmas napjam annak; míg maga a hivatalos teendőik végzésének köpönyege alatt magamra hagy s maga — azt hiszi nem tudom — az orfeumi baleriták táncában, vagy miben is gyönyörködik.”

Az üresedésben levő vármegyei V-öd aljegyzői- és a szünetlen üresedésben levő egyik fizetésű jegyzői állásoknak választás utján való betöltése.
 Az állandó választmány a vármegye 1899. évi költségvetés-tervezetelt benmutatja.
 A 10475/oi. 898. jk. 38. sz. határozattal kiküldött bizottság javaslata a törvényhatósági tisztiz fizetésék rendezése tárgyában.
 Háromszék vármegye közönségének átirata a vármegyei állami dotációjának a tisztiz fizetésék rendezése céljából leendő felelősele iránt a képviselőházhoz és a nagym. w. kir. Belügyminiszter urhoz intézendő felirat tárgyában.
 A m. t. főügyész 2641/oi. 898. sz. előterjesztése költségvetési és ügyészeti iratok állás rend-zseresítését iránt.
 A közgazdasági bizottság az 1899/1900. évtreke szerkesztett elfutartási költség-előirányzatokat beteszti.
 A vármegyei számvérvész előterjesztése az 1899. évre szükséges tökatonbeszállásos pótladó megállapítása tárgyában.
 A választott vármegyei bizottsági tagoknak folyó év végén kiépülő fele része, s az év folyamán tagpági képességeket vesztett, elhunyt és lekötözött tagok helyébe teljesítendő választások határnapjának kitűzése.
 A vármegye moografiá-bizottságának javaslata a vármegye moografiájának megírása tárgyában.
 A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szűd 1898. évi 2. t. c. érteimben létesítendő községi segélyrendelet szervezetésére vonatkozó szabályrendelet tervezetének öszesállítására kiküldött bizottság javaslata.
 A falkolákról és fásításokról szerkesztendő szabályrendelet tervezetének öszesállítására kiküldött bizottság javaslata.
 A vármegye alispánjának előterjesztése, a magyar nyelvben jeleskedő mura-közi- s vendvidéki tanítók és tanulók éreknit megjutalmazására 300 ft meg-szavazása iránt.

TARCA.

Az ös-magyarok vallása.
 — A „Zalai Közlöny” eredeti tárcája —
 Tündőre áltam meg a nemzeti muzeumban egyik ös magyar sir-lelet mellett. Az ösi maradványok elragadtó lelkeset és elvitték abba a korbá, a mikor az élettelen koponya, — a csuklók és a porrá vált hústömög élt, mozgott, — a mikor a kardok és lőjkek, melyektől „libera nos domine,” a harcokban ösztagották a halált.
 A mikor ilyen kis rés nyílik a régi világba, az embert vágy ragadja meg többet tudni, mindent tudni.
 A mikor az előttem levő ruhafoszlányokat, kardokat meglettám, a mikor a lelet napfényre jutott tárgyait szemlélttem engem is elfogott é a gyákorok. Kérdztem magamtól, milyen lehetett a régi magyarok házi élete, foglalkozása, voltak-e játékaik, tréfái. S főképp a kérdés nyugtalanított, a milyen volt e nép vallása?
 Kifáradva a sok nézegetésben, végre leültem egy székre, s fontolgattam a mostan felidézett kérdéseket.
 Milyen is volt a régi magyarok vallása? Felmerült előttem mindez, — a mit régebben olvastam, eszembe jutottak a mítosok, fehérlóvak, áldozások, a füstán, melyre az utókor olyan pompás neveket kombinált.
 Mindez nem bizonyos, — anyni mint semmi, vagy talán annál is kevesebb. Szóval mindez, a mit a magyarok vallásáról tudunk, csak hipotézis.

E tekintetben valamennyi eddig ismert lelet sem ad felvilágosítást. — A mit ezekből megtudunk, az az élet módra, foglalkozásra vonatkozik, de a vallásra nem.
 Pedig, csodálatos már mióta turjuk e földet s nem, még halvány nyomát sem találjuk azon oltároknak, vagy bár mi névű nevezett szenthelyeknek, melyek a ligetekben álltak s a melyeken, a fehér lovakat áldozták egykor fel, smint ezt a régi fejgyezésekben találjuk. De a legkisebb tárgy sem jutott el, a mely arról a füstentől tenne bizonyosságot. A vallásra vonatkozólag tehát semmiféle nyom nem maradt fenn az utókor számára.
 Volt-e vallásuk egyáltalában a régi magyaroknak?
 Hátha nem is volt?
 A gondolkodásomban mindjobbban meg-erősödött e hit.
 Mert vallás vallásos szervezet nélkül, még abban az időben sem képzélhet el. — Vallásos szervezet pedig oltárok nélkül, szobrok nélkül vagy akárminek nevezett szenthely nélkül a még nem nagy műveltségű népnél sem gondolható el.
 De ilyenek vagy vallásra vonatkozó épületek nem maradtak fenn; egykoron íróink nem tesznek róluik említést.
 A magyar mitológiát csak a későbbi századokban találták fel.
 Vallásos szervezet nélkül niucsen vallás. Annálkább nem, minél fiatalabb az emberiség azon része, melyről szó van. Egy nomád nép vallása külső égekben nyilvánkozik, épen ez az, a minek nyomát sem találjuk a magyaroknál.

Végre is nem olyan elképzelhetetlen nép vallás nélkül, szorosan veit vallás nélkül.
 Lehettek ugyan a magyarok vallásos színezetű szokásaik, a milyen a temetkezés volt, létezhetett talán még vallásos cselekedetekkel is felruházott testület de a mítosok, — áldozások, fehérlóvak, jóslások csak mondiák. Nép vallás nélkül.
 Hiszen még mainapság a XX. század küszöbén él a köztünnk nép a cigány, mely eddig még nem alkotott magának vallásos fogalmakat.
 S ha ma létezik ilyen elszórtan élő nomád nép vallás nélkül, annál jobban megbarátkozhatunk avval a gondolattal, hogy X-ik században élt egy nép, mely szintén nem követett semiféle vallást.
 Emlékezzünk meg csak Juliusz bátrára, a ki IV. Béla idejében, 1236-ban kereszte a magyarokat ös hazájukban. Az ott ös magyarok, pogányok, így mondja, de azért halványt nem imádnak.
 Mit jelent ez?
 Azt, hogy egyáltalában nem volt vallásuk a magyaroknak. — Mert mint mondom, — el sem képzélhet egy olyan népről hogy vallása legyen, de külső nyilvánulása e vallásnak ne.
 A zsidó népnél is, a mikor elpártolt Istenától és pogányává lett a pusztában, arány borjut kellett öntenie, hogy legyen valami tárgya vallásos érzelmének.
 Ilyenekről gondolkodva felkeltem helyemről, hogy még egy pillantást vessék az ös magyar leltre, mely képeletemet annyira megragadta.

— Kedvesem, mondja csak sértgetni akar? Vagy minek tulajdonítsam ez állp-talan gyanusítását, rágalmit!
 „Ártatlan bányát! hogyan mentegtet magát, pedig hát mindbasztalan! Vegye tudomásul hogy tudok mindent — érti!”
 — És követelem, hogy engem fürdőre ereszessen!”
 A tiszta lelkületű férjnek minden vére arcába szökött.
 — Ön pedig vegye tudomásul kedvesem! mig előbbi szavait meg nem magyarázza, nem követelhet tőlem semmit — érti?
 „Adja csak az ártatlant kedves férjcsudék! Nem elég magyarázat az, hogy tudok mindent, de mindent.” És Bárdossy né elértékenyülve hangosan zokog: ked. Józsum, szoremlem! az égke keresem, mondja meg mi baja?
 „Még kérdezi — mi bajom? Ó, mint férfi évez, s engem, mint fiatal nőt, — eltemetni, megfosztani akar minden élvezetelt. És még kérdezi mit meri — mi bajom? Kegyetlen zarnok!”
 — Tudja meg, hogy ilyen aljas gyanusító beszedekkel nem sokra megy velem! Isten önnel asszonyom! s Bárdossy neje szobájából térczik.
 ... Néhány perc mulott el s a szobelány lélekzakkadva nyit be Bárdossyhoz.
 „Nagyságos ur! a nagysága nagyon rosszul van.” Bárdossy, mint szerető férfi, sietve meg nyéjhez, kit megálatva, szinte ijedten közeledik feléje s a kezeve: szédlen banyagul heverő kezét önkény-telenül ajkához emeli; — azon nagyobb mérvű rángatózást vesz észre.

— Kedvesem, mondja csak sértgetni akar? Vagy minek tulajdonítsam ez állp-talan gyanusítását, rágalmit!
 „Ártatlan bányát! hogyan mentegtet magát, pedig hát mindbasztalan! Vegye tudomásul hogy tudok mindent — érti!”
 — És követelem, hogy engem fürdőre ereszessen!”
 A tiszta lelkületű férjnek minden vére arcába szökött.
 — Ön pedig vegye tudomásul kedvesem! mig előbbi szavait meg nem magyarázza, nem követelhet tőlem semmit — érti?
 „Adja csak az ártatlant kedves férjcsudék! Nem elég magyarázat az, hogy tudok mindent, de mindent.” És Bárdossy né elértékenyülve hangosan zokog: ked. Józsum, szoremlem! az égke keresem, mondja meg mi baja?
 „Még kérdezi — mi bajom? Ó, mint férfi évez, s engem, mint fiatal nőt, — eltemetni, megfosztani akar minden élvezetelt. És még kérdezi mit meri — mi bajom? Kegyetlen zarnok!”
 — Tudja meg, hogy ilyen aljas gyanusító beszedekkel nem sokra megy velem! Isten önnel asszonyom! s Bárdossy neje szobájából térczik.
 ... Néhány perc mulott el s a szobelány lélekzakkadva nyit be Bárdossyhoz.
 „Nagyságos ur! a nagysága nagyon rosszul van.” Bárdossy, mint szerető férfi, sietve meg nyéjhez, kit megálatva, szinte ijedten közeledik feléje s a kezeve: szédlen banyagul heverő kezét önkény-telenül ajkához emeli; — azon nagyobb mérvű rángatózást vesz észre.

A nagy-kanizsai járás főszolgabírája Szepetnek község határában levő Vörösbegy hegység rendtartási szabályzatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

A nagy-kanizsai járás főszolgabírája Rigyák község határában levő Imrehegy, Öreghegy, Óreg és kis Bódihegy s Ferenc-hegy hegység rendtartási szabályzatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

A nagy-kanizsai járás főszolgabírája Mura-Keresztúr községhez tartozó Ujhegy hegység rendtartási szabályzatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

A nagy-kanizsai járás főszolgabírája Zala-Szent-Balázs, Magyar-Szerdahely és Börzönce hegység rendtartási szabályzatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

A nagy-kanizsai járás főszolgabírája Nagy-Hakónak és Zala Merenye hegység rendtartási szabályzatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

A nm. földmívelésügyi m. kir. miniszteriumnak 41990/III.—2. 1898. szám alatti kelt magas leirata a takonykórban elhullott lovak tulajdonosainak az ebből, illetőleg az állategészségügyi alaplóhi léendő segélyezése iránt.

A nm. m. kir. belügyminiszteriumnak 30058/VII.—898. szám alatti kelt magas leirata a kaposvári államigazgatói segélyezési sikketéma intézkedési alapvitányi helyek létesítése által feendő segélyezése iránt.

A dunántúli orsz. képviselői állandó segélybizottságának átirata a jégvízárak által károsultak segélyezésének adományok gyűjtésére levendő támogatása iránt. Barsvármegye alispánjának 19302. sz. a. kelt átirata, melylyel a törvényhatósága területén levő szándék-ízüst-műgyárban készült s a vármegye közönségének adományozott elnöki csemetéit rajzát bemutatás végett átteszi.

II.

Az alispán jelenése.

A szeptember 12-ki közgyűlésen terjedelmes jelentésben számol be az alispán négy havi (április-július) közigazgatásáról. E jelentés szerint a felülvizelt közigazgatási állapota, dacára a gyakori csapadék és szeleknek, április, május, és június hónapokban igen jó volt, mert egyáltalán kevés megbetegedés fordult elő; júliusban eme jelleg megváltozott, a menyebén váltózás, gyomor- és bélszéklet, ugyancsak hígabb, több esetben észleltettek, kimenetelük azonban elég kedvező volt.

A gyermekek közegészsége nem volt oly kiegyensúlyozott, mint a felnőttek, mert a nyári hasmenés, vörheny, roncsoló-toroklob, — hőkhurut nagyobb számban

mutakoztak, — a heveny gyomor- és bélszéklet pedig több áldozatot követelt.

A bejelentések közzétett fertőző betegségek közül előfordult vörheny 119 esetben; ezek közül gyógyult 101, meghalt 14, ápolás alatt maradt 4, torokgyík 3 esettel, ebből gyógyult 1, meghalt 2. Roncsoló toroklob észleltetett 63 esetben, gyógyult 40, meghalt 23; hőkhurut előfordult 147 esetben, — gyógyult 20, meghalt 6, ápolás alatt maradt 121. —

Alhasi hagymázsal megbetegedett 22, ebből gyógyult 10, meghalt 3, beteg maradt 9. — Kanyaró előfordult 38, ebből gyógyult 33, meghalt 1, ápolás alatt maradt 4. Fültörmirigylob észleltetett 63 esetben, bárnyóhímlő 12 esettel, melyek mind gyógyulással végződtek.

Agy- és gerinc agyhártyalob 1 esetben észleltetett mely beteg meghalt; gyermekágyász előfordult 5 esetben, melyből gyógyult 3, meghalt 2.

Mindenek előfordult fertőző betegségeknél a szabályos orvostrendőri intézkedések pontos keresztülvitele igen szép sikert engedett elérni, s csak így volt lehetséges, hogy a vörheny és hőkhurut kivételével, a többi fertőző betegség járványosan nem uralkodott; — a védekezés módjai közül leghatályosabbnak bizonyultak a fertőtlenítés, s a betegnek lehető elkülönítése.

Szemcsés kötharctylob, mely az alsó-leadvai, csákortnyai és perläk járásokban már régóta általánosan, egyes járások — és városokban pedig szörványosan uralkodik, még mindig 1705 számmal szerepel; a gyógykezelés kielégítő eredményt mutat fel, de a nép tudatlansága, előítélete vagy az orvosok, mint az egyes hatóságoknál a betegség tova terjedésének megakadályozására irányuló ósdaódi törekvésekben nagy esők nehézséggel kell megküdeniük. A védhímőltás szabályszereglet teljesített, s az oltási eljárás alkalmával rendkívüli hatósági intézkedések alkalmazásának szüksége sehoh fenn nem forogt.

Rendőri boncolat teljesített 8-szor, küllő hullásterem rendőri szempontból 33-szor éjlesztet meg.

Sulyos sértes bejelentett 12; öngyilkosságot 15 esetben követett el. Véltelen szerencsétlenség általi halálaink 17 egyen esett áldozatává 6 közvesztélyes elmebeteg szállítottat kórházba, 1 pedig mint csendes beteg házi ápolás alatt hagyottak. Veszett eb által egy gyermek maradt meg, ki a védőtás céljából a budapesti Pasteur-féle intézetbe szállítottak.

Április 1-től július hó végéig Nagykanizsán születtek 261, meghaltak 219, szaporodás 42, az egész megyeterületen születtek 5115, meghaltak 3261, szaporodás 1854.

(Folyt. köv.)

A mi leányaink.

Mint afféle legény-ember, ritkán mulasztottam el, — különösen ünnepeket, hogy koronáink párosz végig ne mérjem s bár néhány tyukszemre hágás veszélye árán, az ott fel, s alá lejtő, szebbnél-szebb toalettket tetszőleg bájos hőlgyekben ne gyönyörködjem.

Olyan édesen olyar keccsen lépke det, szinte lábujgyejen s oly sikkesen pukkedített egyik-másik, hogy gyönyörűség volt nézni. — A bálteremben, — no azt még leírni is bájos! — Ma krem, holnap pirus, majd meg a jó is en tudja minő divatos szín, s szabású legényfogóval ékes öltözkében páváskodott egyik másik megcsókol s már unott alekji a korzókba, nehogy azt mondhasa felőlők bárki: hogy ni, hiszen mindig egyfor mában járnak.

S mégis, oh szivtelen férfiak, egyik farsang s másik után, s a korró fess bábit csak pártában maradnak. No ez még sem járja!

Hány András napot bőjtöltök keresztül már s hányzór látták ilyenkor álomban a leendő férjert, az csak a mamák tudják elpanaszolni; s mégis oh kegyetlen sors, a várt kéro csak nem jött meg.

A mamák váltig biztatgatják; majd megjön, majd megjön; címőzték s hány báion végig áurcolták s főtötták; de azok a csunya gavallérok csak nem jöttek; pedig egyik-másik csinos arc már fonnyadni, rácsodálni is kezd.

Szegény babák, szegény mamák, s oh ti szegény gondokban megözült papucs papák, kiket csak a számlák kifizetésjoga illet s ti agyon ostromolt takaréktárák beh sokat kell kiállnotok s mégis hiába, minden hiába.

Az egyik-másik gavallér a baba szép szeméi becsulják s a hába, mihamar hálat fordít s oda minden remény, mert nincs a kicsikének elég hozománya, nagyon kőnyű. Oh átkozott, anyaság hitátság, hát csak a pénz, mindig csak a pénz?

Hja édes mamák a gavallérok ma már csak így meunek a hiába. S biggyétek el, ennek vagy részben ti vagytok az okai.

Neveljétek leányaitokat okosan, egyszerűságra, kevéssel megelégedni tudókka ne a fenyező, a báltermek gyönyöreit s a pipere; — a szerényes, a munkás-ság s szemérem foglalja el szivetekben, s leányaitok szivében is az első helyet; tanuljatok s tanúsatok nélkülözni s véres menyének se kéjyentien, mert biggyétek el; mennél több bált tárcóltattok leányaitokkal végig, — mennél nagyobb számlák csináltak számukra a divatkereskedésekben, — s váltó-váltó után érszelve igyekeztek mintegy szemfényvesztéssel a gavallérokat leányaitok szá-

mára hálótokba zeríteni, annál inkább gunygratává váltok leányaitokkal együtt a józan fátalságunk, mely számot vetve saját anyagi körülményeiről, ítörük a háasérettől; — tudva, hogy ily tulságos erőn tñli fényűzés s páváskodás-hoz szokott tñres kezű leányok igégyének saját kereseménrőkből öoieveteték feláldozás árán sem lennének képesek eleget tenni, a váltig csak azt dudolják: Nézek, nézek, de hiába nélek, Nem való vagy te szegény legénynek; s csak ugy füvegen át nyajlak a mézet.

Sajnos; de való. Különösen a közép osztály leányai körében őrtási e hiúság-szelle örök ködés, divatmajmolás, dologtalan cícomázás, mintegy vereengve a vagonos osztályllyal, s a mely megfoghatlan felségység nem egy általam is ismert szegényebb iparó leányt sédített el az erkölcsöség útjáról, a számtalan közeposztálybeli családot juttatott a szélére.

Anyák gondoljátok meg, ez mind a ti hanyagságotok, s rossz példátok eredménye. Nagy feladat sulyosodik reátok, térjétek végre az okosság útjára! Öieljéte szivetekre ne a nagy viládot, a kis családot s ha netán egy s más élvezetölt meg is kell váluotok, biggyétek el, ezzel gyermekeitek boldogsága megállapításához járultok hozzá.

Baneko Its János.

TUDNIVALOK.

Hirdetmény. A keresked. m. kir. miniszter ur f. é. augusztus hó 15-én 54153/VI. sz. a. kelt leirata alapján, értesítjük érdekelt kivétel kereskedelmi köreinket: — hogy Spaayolországban a köles és zab bevételére engedélyeztet végmentesség f. é. július hó 16 avál megütött. Sopron, 1898. évi szeptember havában. — A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hirdetmény. A m. kir. államvasutak igazgatóság a f. 1898. é. folyamatos visszanyert és visszanyerendő pályafutartási és vágányépítési cikokra már nem használható mintegy 600 tona különféle ócska acélsín, 2600 tona helyföldi ócska vasszín és 3300 tona külföldi ócska vasszín eladása céljához nyilvános pályázatot hirdel. Mire oly megjelvezéssel hívjuk fel érdekelt köreink figyelmét miszerint pályázni szándékozók, kelőden lepecéltet s koronás m. kir. bélyeggel ellátozt ajánlataikat ezen külfelírtattal: — „Ajánlat ócska sínnek megvételére 128829/98 szob.” f. 1898. é. szeptember hó 25-nek déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyas és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy ut. 73. sz. II. em.) tartoznak benyujtani. Sopron, 1898. évi augusztus havában — A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

függönyözt szobába, és alig néhány perc múlva kinyílnk a másik szoba ajtaja s azon Bárdossy Jenő lép be Horgossy legnagyobb meglepetésére.

— Isten hozott Deszó barátom! Foglaj helyet! Eppen jökor jöttél, feleségem fűrdőre ment.

— Ismét halk kopogtatás. Sanyi is megjött pontosan.

— Szervus Sanyi barátom! Látoz nem hagyok unatkozni. Reményem egy kis víg vacsorára lesz szerencém! De addig is — hadd szőjön a — csendes!

S minden egyéb komandó nélkül a szoba közepére állt azzal mellett foglaltok helyet.

Szólt a csendes. A szerencse Bárdossy — Vacoráz néhány ropogós vándorolt Bárdossyhoz.

— Vacsora után még nagyobb szerencsével játszott Bárdossy úgy annyira, hogy éjfel után, mikor felkeltek kerek nyolczasas nyereség hevert Bárdossy előtt.

— No ezt nem felejtém meg! — 461 Horgossy.

— Jó magam sem fogom felejteni — és ami fő ezután résen fogok lenni — jegyzi meg Bárdossy.

— Másnap pedig Bárdossy Jenő a reggeli vonattal Bártfára utazott feleségének és Végváry Dani barátjának legnagyobb meglepetésére, és azóta nem kell Bárdossy Jenőnek háziorvos sem.

De nem ám!

— Pestől. A szobalány távozása után rögtön a levél felbontására kéri férjét, ki a levelet neje beleegyezésével felbontja, — olvassni kezdi:

— Kedves leányom! Mitűn tudomásomra jutott, hogy a nyáron nincs szándékod fűrdőre menni: tudósítalak, — hogy a jövő hét elején lerándulni szándékozom hozzátok egy pár hétre. stb. szerető anyád“

Bárdossy arca elkomorult.

— Józsa! Rögtön megírogi, hogy a napokban fűrdőre fogsz menni.

„De Jenőm! hisz délelőt meg anyagi körülményeink nem engedték, — hogy fűrdőbe menjek, s most egyszerre engedik, mivel anyám akar meglátogatni? Tehát nem látod szivesen anyámat?“

— Ne érts félre kedvesem! de a házi- orvosnak ajánlata, hogy feltétlenül fűrdőre menj! No meg őszintén megvallom, hogy szivesebben is hozok áldozatot egészségged visszaszerzése végett, mint egy anyós pár heti szeszélyeinek elviselésére.

„Jenőm! egyetlen mindenem! te vagy a legjobb és legőszintébb férj. Jer hozzám! hadd zárjalak keblembe!“

— Józsa! a rendelt porokból egyet be kell vennem.

„Nincs szükségem porokra, meggyógyulok azok nélkül is. Jó férjem van. Boldog vagyok s oly kimmondhatatlan szeretlek Jenőm, mindennem! hisz holnap fűrdőbe megyek.“

Milyenek az aszonyok! É: Bárdossy Jenőnek most jutott először eszébe a férj és feleség közti huszonöt év küllőmség.

A kávéházi darokk partnerek ferbli társak megjelvezéseikre is most kezdett emlékezni — hátha mégis igaz, hogy: nem szörög a baraszt. szél nélkül.

A kávéházi darokk partnerek három nevet szoktak játékokban emlegetni: Dani, Deszó, Sanyi. E három név viselői, mind egy szálig derék fiatal emberek s neki előzően barátai. És mié? Hm! az ördög nem alszik.

Bárdossy még este négy levelet írt: egyet felesége anyjának, melyben tudatta, hogy leánya holnap a reggeli vonattal Bártfára utazik Hírmat pedig: in loco cimmet adott postára.

Bárdossyné másnap reggel elutazott. — Délután négy óra van, midőn Horgossy Deszó az egyik in loco címzésű levélvél azzalán megtáitálja, melyet előbb jól megforgatva s aztán valódi gentlmanul modorral felbontva — olvassa:

„Ó, a reggeli vonattal Bártfára utazott. Bárdossyné: Erdőhegyi Józsa.

Horgossy Deszó egyet pödörint szentekete bájuszta, meg egyszer olvassa: ötórára várja. Hisz akkor nincs kéni való időm! Átötlőzök és megyek.

Horgossy Deszó a tükör elé áll és alig félóra múlva ott van, hova az in loco címzésű levél hirta.

Lassu kopogtatás után benyt s le-

Hirdetmény. — A francia bank (Banque de France) nébészégeket támasztván oly bankjegyeknek elfogadásánál, a melyek harmadik személyek által számgjegyekkel vagy a mindenkor birtokos által aláírásával láttatnak el, vagy másféle megjelölésekkel bírnak: az orosz vámgizgatóság utasította azon vámhivataltak, melyek külföldi bankjegyeket vámgizetés fejében való elfogadására fel vannak hatalmazva, hogy sempa francia banknak, sem más külföldi banknak bankjegyeit fizetésképen el ne fogadják, ha azok valamely jeggyel vagy bélyeggel el vannak látva. Mirel érdeket kereskedő és iparos köreinket, nehogy őket annak folytán, hogy ezen rendelkezést figyelembe nem veszik, kieltemlenség érje, ezeppel értesítjük. Sopron, 1898. évi szeptember havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

HIREK.

Jóteknycélú tombola. — Eddig az volt a divat, hogy jóteknycélra táncolunk vagy hangversenyeztünk, — és ez a divat elég jó bevált, de a társadalomnak csak bizonyos réteget részesítette abban a szerencsében, hogy ily módon a jóteknycélú oltárán áldozhatott. Vidor Samuné urnó azonban, ki a jóteknycélú legbübbőbb apostola városunkban, most egy olyan intézmény létrehozásán faradozik, mely módot nyújt mindenkinék, még a legszegényebbnek is, hogy filléreivel a jóteknycélú cél eléréséhez hozzá járuljon. Ez az új intézmény a *tombola-játék*, melylyel egyszerűs mind mód nyílnk mindenki számára. hogy a jótevés mellett valami értékes tárgyat nyerhessen. Ez mindenesetre jobban vonz mindenkit és kiki szivesen megveszi a tombola jegyeket, — egynek ára csak 20 kr., — és hozzájárul a jóteknycélú célhoz. Mert a tombola a *Kisdednevelő Egyesület* és a *Segélyes Társulat* (Népkönyha) javára rendeztetik. A Kisdednevelő Egyesület még kisdedóvót tart fenn, a Népkönyha 25000 porció ebédet oszt ki iskolás gyermekeknek és szegény felnőtteknek, méltó tehát, hogy mindenki megmozsa javunkra áldoztat. — A tombola október 2-án vasárnap délután fog megtartatni nyilvánosan a *Fűtőren*, politikai biztos jelenléteben. Lesz 10 értékes nyermény, de csak a tombola, vagyis, ha minden szám kibuzaték, nyer. A nyermények ezek: 1-10 nyermény, egy szekrényke valódi ezüst teljes erőszaköz 6 személyre, 2-ik egy kitűnő varrógép, 3-ik egy női arany-óra aranyláncsal, 4-ik egy remek kivitelű függő lámpa, 5-ik díszes porcellán készlet 6 személyre, 6-ik nagy, finom falitűkőr, 7-ik fókós szekrény, 8-ik egy ezüst óra, ezüst láncsal, 9-ik egy vég finom rumburgi vasszon, 10-ik kávészéslet 6 személyre.

Grünfeld Alfred c. és k. osztrák, kir. porosz és cásár. orosz kamaraművező rokoni lácsatás f. hó 10. Nagykanizsára érkezik. A jeles művész, aki leveite címeit és világra szóló hírnevét, minden éven egy-két hetet tölt köztünkben, városunkban tanulja meg azon népdalok dalamat, melyeket hangverseny-körünjain a külföldönek szokott bemutatni. — Mint a jelen művészenemzedék legjelesebb törtőzője csak leguőbb arattat nagy részét magyar népdalával S cheveningen holland tengeri fűrdőben rendezett hangversenyén. Grünfeld Alfred, a magyar népetek egyik megvilágosítóinak hivattolt tolmácsa és terjesztője. Udvarozljuk köztünkben.

Eljegyzés. — Spitzer Gyula Nagykanizsáról eljegyezte Fuchs Etila kisasszonyt Alsó-Visnyéről.

Fouldard-selyem 65 krtól

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mint: krtól és damaszt stb. (mintegy 240 különböző s fajta és 2000 különböző szín- és áruvalban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabár-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták postaföldtával.

Magyar levelezés. Svájcha kéttézeres levélhőgy ragasztandó

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (ca. és kir. udvari szállító).

— 3 frt 35 krig méterenként legújabb mintázat s színekben —

A ki a pénzt szereti, az csakis a

„STYRIA“ kerékpárokat

vegye, ezen kerékpárok a szakértők és versenyzők gépje. Bámulatos könnyű menés, tartósság és elegancia által az összes gyártmányok felett uralkodik.

Képviselőség és raktár: **IFJ. WAJDITS JÓZSEFNÉL** Nagy-Kanizsán.

Legnagyobb raktár kerékpár felszerelési cikkekkel. Használt kerékpárok eladása és becsérése.

1868-ik év óta ismert
BERGERFÉLE ORVOSI
KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánla Ausztria-Magyarországban, Franciaország, Németország, Hollandia, Schweichan, Románban stb. már tíz év óta fényes sikerrel használják,

mindennemű bőrküteget

mint szinte az arcból mindenféle tisztáltsággal ellen különösen a ruh, az idült és pikkelyes bőrrel a minden egyéb, a kereskedésekben előforduló kátrány szappanoktól mert ezen szappan 35%, glicerin anyagot tartalmaz, főm állatszer.

Csalások kikerülése végett

gyógyszertárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kérendő s ügyelni kell a szőlő csomagolásra

Számos okmányokkal kitüntetve a becsi nemzetközi kiállításon 1883-ban. Egyedüli helyettes a bel- és külföldi részére:

G. HELL gyógy. TROPPAU hora a megbízások és tudakozások is küldendők.
Nagy-Kanizsán Práger Béla és Belus Lajos gyógyszerésznél.

A Dr. EGGER-féle
Injectio Ham melis Virginica

a leghatasosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknek, új és idült folyások, valamint csőbővületek orvoslására A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkívüli hatása a nyálkahártyára, érvonalig már régóta el van ismerve, úgy hogy ezekkel különösen is szerencsés összetételű Injectio készíthető különböző gyögyerejét. 2-3 óraig használatra a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja.

Egy óra 70 kr. a pénz előleges beklüése mellett postán bérmentre: 1 óra 1 frt 65 kr. 2 óra 1 frt 75 kr. 3 óra 2 frt 45 kr. Férakár: Gyógyzertar a „Mader”-hoz Budapest, VI. Váci-körtér 17

4338. sz./tk. 98
Arverési hirdetés.

A n.-kanizsai kir. törzsek, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Györfly János ügyvéd n.-kanizsai lakos végrehajtatónak, Buki János ujudvari lakos ellen 37 frt 30 kr. tőke, ennek 1888. október 19-10 6%, kamatai, 9 frt 20 kr. per, 50 frt 20 kr. végrehajtatási, 8 frt 65 kr. jelenlegi költségek iránti végrehajtatási ügyében az ujudvari 322. számú telekkönyvben fele részben, Buki János és másik fele részben kiskorú Buki János, Rozi és Mária tulajdonánál felvett: 1 68 hrsz. 160 frtra becsült ház és belsőség, 863 hrsz. 15 frtra becsült rét, 871 hrsz. 68 frtra becsült szántóföld, 873 hrsz. 26 frtra becsült szőlő, 877 hrsz. 81 frtra becsült rét, 887 hrsz. 168 frtra becsült szőlő, 865 hrsz. 5 frtra becsült rét, 869 hrsz. 23 frtra becsült szántóföld, 879 hrsz. 52 frtra becsült szőlő az 1881. évi LX. t. c. 156. §. a) pontja alapján egészben, valamint a 885 hrsz. szőlő és rétnek, Buki Jánost illető 104 frtra becsült fele részben 1898. évi szeptember hó 27. napján reggeli 10 órakor Ujudvar községházánál Györfly János felperesi ügyvéd. vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadéktépes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék, mint tkvi hatóságánál 1898. é. jul. hó 14. n. GÓZONY, kir. tszék albiró.

! Vizsgálódnak megfelelő árcedvény!

Dr. HÖGYES-féle
az egész világon szabadalmazott henyélnkú asbest talpbetét

NINCSTÖBBÉ LÁBFÁJÁS,

sem tyuksem, sem izzedős láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat sem fagyos láb, sem lábégés; rövid idei viselés után m. gkőnyvval a járás annak, ki cipőjét Dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest talpbetéttel látja el.

Parja egyszerű — 60 kr. ketős vastagságú 1 frt 20 kr. Az asbest talpbetét kitűnőségét legjobban bi onyítja, hogy a cs. és kir. közö. hadserögének és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 párt szállított. Széküldés csakis utánvétellel vagy a pénz előleges beklüése és külön 10 kr. franco. — Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestárny-gyár betéti társaság Budapest VI. Nzir-utca 18.

! Vizsgálódnak megfelelő árcedvény!

SABARIA

KALBÁSZOK

delikateszszek!

Sabaria-sonka és sertészsír.

Magyarország első nagy gyártelepe e szakmában.

Első szombathelyi sertéshizlalda és husfűstölő-gyár Szombathelyen

Kiváratra ingyen és bérmentve küldjük 30 féle gyártmányról szóló árjegyzékünket.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek

GYÜMÖLCS ÉS SZŐLLŐ SAJTOK,
folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő szabályozóval.

A munkaképesség 20%, nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Szőllő és gyümölcs zúzó
és boggyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. Szőlő és gyümölcsölők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs vázó és hámozó gépek, legújabb szerkezettel szabad, önműködő „Syphona” gyümölcs és szőlőlevessző permátézők, gyártanak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA
cs. kir. kizár. szabadalmazott gazdasági gépyarak, vasöntőde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 76.

Küldetve 390 arany, ezüst és bronzéremmel.

Árjegyzékek ingyen és bérmentre
Képviselek és vizsgálódnak megfelelő árcedvények.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírást tüntető föl.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyögyhatása a legmakacsabb gyomor- és alutestbántalmak, gyomorgerjes és gyomorfájd, rögzött székrekedés, májvántalom, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb máj betegségek ellen, e jeles háziáserternek csilláczek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy laponasított eredeti dobozok 1 frt. e.

Hamisítások törvényileg fenyitettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik óra MOLL A. védjegyét tüntető föl „A. Moll” felirattal óronattal van árára. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájádonállapított beklüdnéllet szerköszvény, csúsz és a meghálós egyéb következményeinél legismeretesebb népszerű. — Egy óraellit eredeti óra 90 krajczár.

Moll Salicyl szájvize.
(Főalkatrésze: fúzolsavas szék.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely kora gyermekek, mint felnőttek számára: mert e szájvíz a fogak további épégét biztosítja s egyszerűen szer fogfájás ellen. — Egy Moll A. védjegyével állított óra: 60 krajczár.

Főszéküldés:
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Videk: megrendelések naponta postautánvél mellett teljesítenek
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.
Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf és Fia.

4562. sz./tk. 98.
Arverési hirdetés.

A n.-kanizsai kir. tszék, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy dr. Tuboly Gyula ügyvéd, n. kanizsai lakos végrehajtatónak, Hlatki István pacssai lakos végrehajtatást szenvedett elleni 7 frt 35 kr. tőke, ennek 1897. nov. 27-10 5%, kamatai, 32 frt per, 2 frt 20 kr. végrehajtatási kérelmi, 7 frt 15 kr. árverés kérelmi, s a még felmerülő költségek iránti végrehajtatási ügyében a pacssai 45. sz. telekkönyvben 2438. 266, 394, 1167 1427, 1435, 1622 hrsz. a. felvett ingatlanoknak Hlatki Istvánt illető és 1187 frtra becsült 9/16 része, 1898. szept. hó 28. napján d. e. 10 órakor Pacsa községházánál dr. Tuboly Gyula felperes, ügyvéd, vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladtni fog; még pedig tekintve, hogy özv. Hlatki Antalné sz. Eayed Anna javára, C. G. illetve C. 27. alatt bekoblezett hiteljárnai haszonélvezetből álló szolgalmijogot megelőzőleg jelzálogos követelések vannak beklüezve az ingatlanok ezen szolgalmijog épségben tartásával csak akkor adatkot el, ha a jelzálogos hitelnek kiellitéására szüköségnek mutatkozó 350 frt vételár beigértetik, ellenkező esetben az árverés hatálytalanná válik és az ingatlanok a szolgalmijog fenntartása nélkül a fentebbi határidőben újabban elárvereztetnek.

Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadéktépes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Kelt N.-kanizsán, a kir. tszék, mint telekkönyvi hatóságánál, 1898. évi július hó 14. napján. GÓZONY, kir. tszék albiró

A feltaláló dr. MEIDINGER tanár ur által kizárólag bítelesített gyártmányu

MEIDINGER KÁLYHA

HEIM H. cs. és kir. udvari szállítóval kapható.

BUDAPEST: Thonethof. — BÉCS I., Kohlma kt 7. sz. a
PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden állam által szabadalmazva. Az első éremmel minden kiállításon kitüntetve. — Legkitűnőbb

kormányzó, töltő és szellőztethető kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerűbb és legegységesebb kiállításon, teszteszerint égen hőtartam szepjarral való fűtésnél 24 óráig terjedő égen közösenli fűtésnél.

55,000 kályha forgalomba hozva.
Egy kályha által több szoba is fűthető.

„MEIDINGER“-kályhák

Ova intünk az utánzatoktól, utalva a kályhajárókra öntött következő védjegyre:

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

„HESTIA“-kályhák.

Zajnékülű fűtés. Porméklülű eltávolíthatós a hamu és salaknak Az ellenzék tisztítás céljából a por elöl a nékülű eltávolíthatók bogy a kályhát szétzedni kellene.

FÜSTEMÉSZTENDŐ KANDALLÓK.
A kűrtök lerakodás nélkül tiszták maradnak. — Határtalan égési időtartam. Minden égo anyaghoz alkalmas.

FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.
Kűrponti fűtés minden rendszer szerint.
Szárax alkalmazása ipari és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentre.

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . . . 5 frt — kr
 Fél évre . . . . . 2 frt 50 kr
 Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.
 Egyes szám 10 kr.

HIRDETKESEK
 5 hasabos peticiorban 7, másokkor
 6, a minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBE
 petiti soronként 10 kr-ért vetetnek
 fel. Kincstari illeték minden egyes
 hirdetésért 30 kr. fizetendő

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő kezére, az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címzettek. Nagy-Kanizsa, Horváth utca 12. szám alatt.

Héremetlen levelek nem fogadjatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület,” a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság, a „Kotóri takarékpénztár

részvény-társaság,” a nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tűzoltó egyesület, a „nagy-kanizsai kiábrándozó egyesület,” a „nagy-kanizsai tanítói járáskör,” a „nagy-kanizsai keresztény jótékony egyesület,” a „nagy-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” a „szegények tápintézete,” a „katonai hídastyán egyesület,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETES TARTALMU HETILAP.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ.

Zokogó sirással kísérjük utolsó útjára áldott Nagyasszonyunkat, Erzsébet királynét, örületes merényletnek ártatlan áldozatát

Amit senki sem hihetett az első pillanatban, valóra vált. Az emberi érzésből kivetkőzött vadállat megforgatta törét a földi keresztje alatt roskadozó, martiromságát fonséges megadással viselő királyné testében, s népek milliói el nem muló fájdalommal, patakzó könnyek között hullottak térdre sirva sirván a megölt királynén és a megtörött királyon egyaránt

Felséges királyunk! A ki szeretteid közül annyit elvesztettél már, érzed-e azt a vigasztaló erőt, mely népeid gyászából, fájdalomából tör-trónod zsámolyára? Érzed-e a buzgóságnak, a hitnek erejét, melylyel népeid járulnak a királyok királyának, a Mindenhatónak, színe elé, hogy vigasztalást esdjenek a kegyelmek kuftejénél, midőn a legszerettebbtől, életed társától, kell elválnod?

Az imádságos ajkon nem csendül szó többé!

A jóságos két szem nem mosolyog többé!

A szerető nagy szív nem dobban már többé!

Megnyilt a kriptá mélye, hogy örökre elrejtse a mi Nagyasszonyunkat, a mártírt, az áldozatot.

És bus kongással kondulnak a harangok széles e hazában, hogy utolsó útján kísérjek Erzsébet királynét.

És megrendülve gondol a nemzet arra a gyászos menetre, mely a bécsi Hofburgból elindul a kapucinusok kriptája felé. Oh Ég! Szorult helyzetben áll egy nemzet a nagy halott koporsója előtt, melyben tökéletes alkotásod élettelen porhüvelybe nyugszik! Lelke dicsőn felszállva a légen keresztül, elvitte magával az örökkévalóságba népének tüneményes szeretetét. Most e fájdalmas napon egy nemzet gyászos felajdulása vegyül a komor halotti zsolozsmába, a mely Nagyasszonyunk koporsója mellől száll az ég felé.

De nincs hatalom, mely elválaszsa a hű magyar nép lelkéből Erzsébet királynéjának tündöklő emlékezetét.

Az enyészet úttalan mélysége fölött bezárult a kriptá köve, de ez az úttalan mélység se tilthat, hogy királynőjének, védőasszonyának dicső nyomát ne kövesse a magyar nép, melynek szeretete ott fog virrasztani örök mécsvilágként a megdicsőült sirjánál.

A NEMZET GYÁSA.

A GYÁSZHIR HATÁSA.

Az örült merényletnek híre, melynek Erzsébet királyné áldozata lett, még szombaton este elterjedt városunkban. Este nyolc órakor érkezett szerkesztőségünkbe az első szük szavú telegramm Ez volt benne:

„Erzsébet királyné meggyilkolva.”

Olyan rémiesen hangzott, hogy lehetetlen volt hitelt adni neki. De a többi telegramm mind megerősítette, s végre 10 órakor megjött a hivatalos jelentés is. Bár éjszaka volt, sűrű csoportok izgatottan tárgyalták az esetet, mely vasárnap reggel azután az egész városban elterjedt. Csakhamar kitudták a fekete zászlókat a középületekre, s azután alig maradt ház e gyászos pompa nélkül. A kereskedők kirakataikat látták el halotti pompával. A legtöbben O. Felsége gyászkeretbe foglalt arcképe látható; egyikben egy ravatalra állított koporsó virágokkal díszítve és gyertyáktól környezve, ami inkább reklámnak válik be. Izlésesen van díszítve a városbába erkélye fekete drapériákkal.

Megszűnt minden mulatósg. A felső-templom javára vasárnap estére hirdetett t-mbola és táncmulatság természetesen elmaradt. sőt a nyilvános zenélést is megtiltotta a városi hatóság.

Igaz és mélyen érzett fájdalom látható mindenfelé

Erzi mindenki a csapás súlyát, mely Erzsébet királyné meggyilkolásával szegény hazánkra nehezedett.

A VÁRMEGYE RÉSZVÉTE.

Zalavármegye évi rendes közgyűlése f. hó 12-ére volt kitűzve. Sokan jelentek meg a bizottsági tagok közül, de a rendes tárgyak levették a napi rendről, s a közgyűlés vármegyénk részvétének meghatározásáig elmaradt.

Dr. gróf Jankovich László főispán meghatározó beszéddel tudatta a királyné halálát- és indítványozta, hogy vonuljanak testületileg a róm. kath. templomba gyászisteni tiszteletre. A mélyen meghatott tagok kettős rendben vonultak a fekete drapériákkal díszített templomba, hol Balaton József apátplebános requiemet tartott.

Az újból megnyitott közgyűlésen Barca László, bizottsági tag, mélyen megindító beszédben esett el a gyászt, melybe hazánk borult Erzsébet királyné halálával és indítványozta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki fájdalmát. Hozzáadta ment, hogy a királyné ravatalára koszorút tesznek és a temetésre küldöttséget küldenek.

A rendes közgyűlést temetés utánra elnapolták.

NAGYKANIZSA RÉSZVÉTE.

Vécsy Zsigmond polgármester a gyászos hír vétele után azonnal intézkedett, hogy a középületekre a fekete lobogót kitűzzék és elrendelte, hogy

a város összes templomaiban délben 1 és este 8 órakor a nagy harangot fél órán át huzzák.

A v. tanács tagjait kedden délelőtt 9 órára hivta össze a részvét nyilvánítása módzatainak megbeszélésére. A tanács határozata alapján csütörtök d. e. 10 órára gyászkeretes meghívókon rendkívüli közgyűlést hívott össze; egy még vastagabb gyászkeretes meghívóval pedig a katonaságot és az összes hivatalokat gyász isteni tiszteletra hivta meg a plébánia templomba ugyancsak csütörtökön 10 1/2 órára.

A közgyűlésre a képviselők nagy számmal jelentek meg mind fekete-ben. Mély meghatottság tükröződött az arcon, melyet még fokozott Vécey Zsigmondnak megnyitó beszéde, melyben a nagy nemzeti gyász kinos hatását eszelte. Azután a gyűlést felfüggeszte hosszú sorban vonultak a közgyűlés tagjai a plébánia-templomba.

A katonaság, hatóságok és tanítótestületek a templom hajóját, a képviselők a szaktuáriumot teljesen megtöltötték. A templom közepén díszes katefalk volt felállítva. — A requiemet Nith Norbert mondotta fényes segédlettel. Múszka kántor szép énekeléssel emelte a mély hatást.

A requiem után ismét a város-házára vonult a képviselőtestület. A közgyűlés megnyitása után Lengyel Lajos főjegyző olvasta fel a következő indítványt, melyet a képviselők állva hallgattak végig. A főjegyző hangja meghatottan rezgett végig a termen, amint olvasta:

1898. év szept. 10-ik napja a magyarok életében örök időkre a legmélyebb gyászt fogja jelenteni. A történelem nuzzsája gyászbetűkkel, sirva fogja e napot ércátvillájára feljegyezni, mert e napon emelkedett fel a becstelen, kegyetlen orgyilkos fél, mely Erzsébet királynéknak, felségess asszonyunk legdrágább életét kioltotta.

A rémhír túllángként futotta be az országot, de az első pillanatban a hihetlenség látszatának mentő horgonyába kapaszkodott a nemzet, azonban csakhamar meg kellett győződnie a legborzasztóbb valóságáról.

A magyar nemzet védő angyalának szive megszünt dobogni. A magyarok nagyszonyra kisenvedett.

A legmagasabb sziv, mely értünk lángolt, a fenkölt szellem, mely a trón és nemzet kibékülését eszközölte, az áldott kéz, mely ápoltt és ösztörtartott, nincs többé. A magyar nemzet édes anyja mártír halált halt.

A magyar geniussz sir és zokog. A szomorú tragédia folytán a legmélyebb gyász borult a nemzetre, a fájdalom zokogása hallatszik a négy folyam és hármas bérc minden zugában.

Ezen mély nemzeti gyász és vesztesség felett emésztő fájdalom érzete szállta meg a mi szívémet és lelkiünket is. Bálványunk emlékének szeretettel adózunk, tragikus elmulását a legmélyebb fájdalommal gyászoljuk és felségess királyunk gyászára részvéttel gondolunk. Miért is a városi tanács és Nagykanizsa város közönsége igaz fájdalommal, legmélyebb gyászának és hódoló részvételének külső nyilvánítására indítványozza:

mondja ki a tek. városi közgyűlés, hogy

1. O felsége, imádvá szeretett királynéknak felelhetetlen enlékét és tragikus halálát felett érzett legmélyebb fájdalomt jegyzőkönyvében megörökíti;

2. a mélyen sujtott felségess trón szármolyához a nm. m. kir. miniszterelnök ur utján hódoló részvétét feliratokban feljelteszi;

3. elhunyt imádott királynéknak arcképét megfesteti és megszámlálhatatlan nagy érdemeinek örök emlékezetére okéért gyűléstermében helyezi el;

4. a város főterét halás emlékek Erzsébet névvel jelöli és felségess királynéknak felállítandó szobor költségére hozzájárulását felsajlja;

5. a halálózás gyásznapjától számítva 6 heti általános gyászt rendel. Ennek kapcsán a város lakosságát felhívja, hogy a gyász külső jeleit hat hétig tartsa fenn; elrendeli, hogy a városi hatóság levelezéseit hat hónapon keresztül peccsét alatt adja ki;

6 rendeli, hogy a temetés napján a városi templomban ravatal állíttassék fel, a templom gyászdiszbe helyeztessék, a temetés ideje alatt az összes harangok szóljanak, az utcai lámpákat gyász fájtyallal vonattassa be és a temetés ideje alatt felgyújtvá legyenek; végre a temetés ideje alatt az üzletek bezárassanak és e napon a hatóság működése és az iskolai munkálkodás szüneteljen

Ezen határozatok végrehajtásával a városi tanácsot bízta meg a közgyűlés.

Városunk részvétirata.

Fekete bársonyba kötve közepén városunk ezüstből kiveri cimereivel ékített feliraton fejezi ki városunk legmélyebb részvétét a felségess trón előtt. Efelirat, mely Lengyel Lajos főjegyző tollát dicséri, így szól:

Császári és Apostoli Királyi Felség! Legkegyelmesebb urunk!

Amaz iszonyu büntétt, mely imádvá szeretett felségess királyasszonyunkat Legkegyelmesebb Urunktól, Királyunktól, Felségess családjától, népeitől, a magyar nemzetől orozva elrabolta, a magyar hazát a legmélyebb gyászba borította és a magyar hazza minden fiának szívéig égő fájdalommal járta át.

A dicsőült Fejedelemszonyt a magyar nemzet időtlen időkig fogja siratni és hozzá, mint védő angyala lához fog jöházkodni.

Leirhatatlan a csapás, mely cs. és kir. Felségedet, Felségess családját snítja, de éppen olyan leirhatatlan a csapás, mely a magyar nemzetet érte, a mely nemzet a dicsőültben az édes anyját veszít el.

A magyar történelem legfényesebb, de egyszermind legszomorúbb lapja lesz, mely a Felségess asszony magrs erényeit, tündöklő szellemét, nagy tetteit, de egyszermind tragikus elmulását fogja megörökíteni.

Ezen megrendítő szerencsétlenség hatása alatt szívünkben fájdalommal, a hódoló részvét igaz gyöngyeit bátorokunk Felségess trónja szármolyához lerakni kérvén a királyok királyát, hogy adjon Felségessnek erőt, erős hitet a megváltozhatatlan végezte való belenyugvásra, erősítse

Felségess lelkét népeinek, a magyar nemzetnek, — a magyar nemzettel Nagykanizsa város közönségének alátvalói hódoló szeretete.

A megdicsőült terjeszse áldást Felségessre, Felségess családjára, népeire és az elárult magyar hazára.

Alattvalói mély hódolattal Nagyknizsán, 1898. szept. 15-én tartott közgyűlésből Nagykanizsa közönsége nevében

legalázatosabb szolgáló

Lengyel Lajos főjegyző. Vécey Zsigmond polgármester.

Az izr. hitközség részvétel.

Az izr. hitközség előjárása f. hó 15-én tartott ülésében elhatározta, hogy 6 fősége néhai Erzsébet királyné emlékére a gyászintézkedést kedden f. hó 20-án délelőtt 11 órakor tartja meg.

Az iskolák részvétel.

A vall. és közközt. miniszter rendelete értelmében minden iskola rendez gyászünnepeit.

A főgimnázium tanulói, kik már a gyászteret óta fekete karszalagot viselnek, a temetés napján ünnepes requiemet hallgattak. A felsőtemplom szaktuáriuma feltehetően előtörtéve és közepén hatalmas szarkofág állott gyertyáktól környezve. Az ünnepies istentiszteletet dr. Pachinger Alajos mondotta nagy segédlettel. A végén igen megható volt, mikor az egész ifjuság térdre borulva hangosan imádkozott a királyné lelki-dévért.

A gimnázium ifjusága ezen kívül f. hó 22-én csütörtökön d. e. 10 1/2 órakor gyászünnepe rendez a gimnázium magyter-mében melyen Priváry Géza, főgimnázium tanár fogja az ünnepi beszédet mondani, azonkívül a tanulók szavaiak és gyász-dalokat énekelnek. — A kereskedelmi iskola tanulói gyászok jelölt fekete karszalagot viselnek. Az izr. iskolák gyászintézkedése és gyászünnepe f. hó 22-én lesz.

Megyéspüspökünk a ravatalnál.

Megyéspüspökünk, ki egyszermind a királyné kancellárja, kinek joga a királyné koronázása, pénteken reggel, a gyászmisék kezdete előtt, beszentelte a királyné temetését és az első gyászmit. őt celebrálta az udvari kápolnában a dicsőült halott lelki dévért.

A temetés előtt.

— Legujab tudósításunk. —

Bécs, szept. 16 (Mogán-távirat.) A királyné ravatalát az udvari kápolnában hatalmas gyertyalángokkal vették körül. Luitpold bajor regensherceg a ravatalnál rosszul lett. Erre a körülményre vezethető vissza a hír, hogy az agy regensherceg meghalt. — A halálhír teljesen a laptalannak bizonyult. A közönség tolongása az udvari kápolna körül óriási. — az idegenek száma egyre szaporodik és a hangulat, mely Bécs városában uralkodik, a mely gyász, és az elragadó komor bel város képe híven tükrözik vissza.

Az éjjeli bevonulásból ítélve, eddig nem látott nayszeri temetés várható. A katonaság teljes díszben vonult fel. A temetés napján valamennyi üzlet zárva marad — Az igazgatóság a máskor kedélyes Bécsben láthatólag növekedik.

A királyné szobra.

Alig sujtott le reánk a végzetes csapás, mely elragadta tőlünk szeretett királynékat, már is az a gondolat fogamzott meg minden igaz magyarban, hogy a dicsőült martírnak, édes hazánk Nagyszonyának, szobrot emeljünk a főváros egyik terén.

A kimondott gondolat már-már

valósággt kezd válni. Alig néhány nap alatt százharmincezer forint gyűjt már össze a szoborra, s remélhető, hogy ez összeg még jelentékenyen nőni fog, — mivel a gazdag nagy adományt épp oly szívesen fogadják a nemes célra, mint a szegény filléreit.

Városunk is kimondotta a szobor költségéhez való hozzájárulását, gelsei Guttmann Vilmos pedig nyomban 500 frtot adott reá.

Lapunk szerkesztősége szintén szívesen fogadja el az adakozások közvetítését.

Consumptum est.

Budapest, 1898, szept. 17.

A magyar nemzet őrő angyala, balsors és jó szerencse között mindgyeránt vizsgáló geniussza, lator kintől megalkatlan fejtezte be, az emberzeretet, a béke, a megváltás dicső eszméinek szentelt életét. Az a nagy sziv, a mely csak az emberiség járára, csak az emberek közbűség nélkül való szeretetért tudott dobogni és buzogni, az állítólagos népszabadság őrült rajongójának gyilkos fegyverőt átszurant, szűnt meg az emberi lélek leg-nemesebb hajlékát tovább növelni.

Es miként a fájó testnek kised porcikája is érzi a sajgó fájdalmat, melytől a sziv, s az agy majd megszakad, ugy töltöt sebet e nagy sziv nemzetem, rajongás szeretet nagyszonyunk gyászos elhunytja. Sebet ütött minden magyar hű kebelben, de legnagyobb fájdalomtól a nemzet szive, a szépséges Budapest dobant meg melynek bámulatos emelkedését a nagyszivű asszony oly meleg szeretettel öhajította és örömtől áradozó kebelből érte meg.

Nincs szó, a mely leírja, nincs kép, a mely megértesse a köznek egységes fájdalmát, csak sajnó, csak tárog csak éget: de ennek a néma érzéketlenségnek pszichológiját, csak a helyes szerető magyar nemzet tompa fájdalommal leljük meg, annak a nemzetnek, mely védszünetit tisztelet és imádat e csodás lélek szszonyban.

Kifejezés nélkül való kétségbeesés, romboló fájdalom és vigasztalan lélek voltak a lesújtó gyász-ír csalóai, — e csöndes fájdalomban egyesült a nemzet minden gyermeke, e csöndes, de igaz magyar szívből fakadó keserves fájdalom, bizonyítja, e mi enyészhetetlen szeretőnünk.

Elvégeztetett és halálalra lejt-szódotott ama tragédiának utolsó jelenete is melynek végződése közt léte szűrdött. A magyarok mindenható Istene a legnagyobb csapást sem mentette meg hűségess nemzetét; ez a nemzet az ó bogyománys hűségével és Istenfelelőmével most is legzsebb példáját adja rendületlen hszerelemnek és dicső őseibe méltóan áll meg a halál előtt; — a temeketésnél a nemzet gyászban áll. őz királyunk felkent személye, az ő hszerelete és nemes lelke, összeforraszt valamennyiünk.

E sir felett költők meg a jövőndő verszerződéset, — a kihaltott királyi verből fakadnak az egyetemes ösztartás, szétváhatatlanság örök rózsái és a magyarok Istenének népet vezérő, viágdöntő hatalma viszi nemzetünket a jövő ezredbe.

Menyei szent Átyánk! Árpád nemzetének Istene! Hallgass meg elárult nemzetednek jajszavát küldjed le reá és hön szerető édes atyjára, a megnyugrás balszamat, erősítsd szívéket véghete'len irgalmaddal.

Adj erőt a gyászba borult hitvesnek, bizalmat a gyászoló nemzetnek — erőt kitartás, a megfosztott családnak, jobb és derűsebb napokat e sokat bánjatott sokat szenvedett szegény Magyarországnak.

A kapucinusok kolostorában temették el a dicsőült Erzsébetet. Már légyen a föld, a melyben nyugszol akáráig e nemes szived, dicső emléked, áldott neved, mindörökké a miénk.

Népbiztosítás.

Nagykanizsa, 1898. szept. 16-án.

Az életbiztosítás nálunk eddigell csak a vagyonosabbak között terjedt

el, mert az aránylag jelentékeny díjak formájában tőkét gyűjteni csak azoknak volt módjukban, a kiknek jólételem elégséges ahhoz, hogy fő-loslegeket félre is tehessenek. — De mivel a biztosításnak tökélyűjítés jellege lépett előtérbe, háttérbe szorult a tulajdonképpeni biztosítási eszme, az a gondolat, hogy halál esetén az özvegynek és árváknak legyen némi tákéjük, mely a kenyékeresőt néleg pótolja. — A nagy vagyonaknál rendes dolog, hogy a hagyatékot tekintélyes életbiztosítási összeg is növeli, de éppen azoknál, a kik nem voltak képesek vagyonnal gondoskodni családjuk jövőjéről, ritkán fordul elő, hogy legalább életbiztosítási összeg venni elejét a családfenntartó halálalatt beközöntő nyomornak.

A biztosítás hasznáról ma már nem igen kell beszélünk, mert hiszen a nemzetek művelődésének egy bizonyos stádumában — melyet mi már tényleg elérünk — a vérebe megy minden gondolkodó embernek, hogy azt a gondoskodást, melylyel életében családját körülveszi, halála utánra is kiterjessze. — Sajátosság azonban, hogy a biztosításnak az a neme, a népbiztosítás, mely a biztosítás szociális feladatát leginkább teljesíti, nálunk nem tudott behatolni szélesebb rétegekbe. Igaz, hogyha valaki hónaponkiut, hetenkint takarékpénztárba rakja a pénzét, péld. szegény ember a postatakarékba, az is biztosítás ugyan, de kiérek van annyi energiája, hogy a betétet soha el ne mulassza? Ha megszorul az ember, bizony könnyen hozzányúl a halálesetére takaragott pénzhez, míg a biztosításnál már az első díjfizetés is biztosítja a családot a családapa korai halála esetére. Nálunk, a hoi az egyes társaságok között kiélesedett, helylyel-közzel tisztességtelen konkurrencia fejlődött ki, az hinné az ember, hogy a biztosítási üzlet a nagyközönség minden igényét kielégíti. Tény, hogy van élet, baleset, tűz, jég, szállítási és még számtalan más ága a nálunk is üzőtt biztosítási üzletnek, de arról, — hogy a biztosítás társadalmi jótétmenyét magára a nagy tömegre, a népre is kiterjesszék, arról valójában csak a legutóbbi napokban hallottunk egy-egy elejtett szót.

Pedig ha nagy a jelentősége a biztosításnak általában, mennyivel nagyobb azoknál, a kik az apa halála után sem ingóságall, sem ingatlanal nem rendelkeznek s egyenesen ki vannak dova a nyomorúság ölébe. Nem kell a szegény embernek halála esetére ezresekre rugó vagyon biztosítani s nem is kell hinnünk, hogy a biztosításnak az a célja, hogy a családnak dugotlalan életet biztosítson Anyyira bizottsítuk csak a szegény népösztályokat, hogy az apa balesete, vagy halála ne hagyja nyomorúságban és t. nácstalanul az özvegyt és árváit. De vajon ha nagyobb összegre is biztosítja magát az a szegényebb sorsu ember, képes-e hónapi, heti, talán napi jövedelméből negyedévenként fizetni a díjat s addig összetakarítani a díjfizetésre való pénzt?

A nép biztosításának bizonyára az az egyedüli módja, melylyel a „Nemzeti” biztosító részvénytársaság, ez

Henneberg-selyem csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik Minták postafordultával Magyar letelezés. Svájcha kétszerecs levélbyleg ragasztandó. Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállítás)

a jeles és ezen a téren egyetlen magyar biztosító intézet most kezdte ezt a mindnyájunk által átvédendő és nagy szociális jelentőségű üzletágát. Ez a társaság ugyanis heti 10 kros befizetéssel biztosít halál esetére, s még arra is berendezkedett, hogyha a biztosított megéri, egy bizonyos korban életében kifizeti a biztosítási összeget. Szivesen látjuk a biztosításnak ezt az új ágát, melylyel a szegényebb néposztályban is módot adnak rá, hogy családjáról halála utánra gondoskodjék. Az a tíz kr. hetibefizetés, melylyel különben a pénztárhoz sem kell faradni, mert a társaság minden biztosítottnak a házához küld érte, senkinek sem eshetik nehezére s megsejrti mindenkinél az a nyugodalmat, hogy a sors csapása nem találja készületlenül. Örülünk, ha ennek a derék társaságnak sikerülne a nép mielőlti szélesebb körében elterjeszteni a biztosítást, mely külföldön már régebben virik. Az angol Prudential népbiztosítása után sok millió szegény ember élvezi a biztosítás jóátmenetét s a biztosítás e neme áldásosnak bizonyult.

A vármegye dolgai.

— A szeptemberi körgyűlés. — (Folyt. az évről)

A hasznos háziállatok egészségi állapota a lefolyt időszak alatt kielégítőnek sem mondható, mert a gyakori lépfene elhullásokon kívül vesztettség és rühör is fordult elő, a sertésveszt pedig dacára a szigorú óvintézkedéseknek, még mindig terjed s jelenleg a vármegyének 32 községe van sertésveszt miatt zárva.

A szarvasmarha járási- és kereskedelmi forgalmát illetőleg folyó évi április hó 1-től június hó 31-ig a közpöntből az illető községi megbizottak részére kisdátot 90,507 drb. 5 kros- és 34,619 drb. 2 kros marha járási útra, melyekért 5791 fnt 42 kr. szolgáltatott át a m. kir. adóhivataloknak.

A folyó évi április hó 1-től június hó 31-ig a vármegye területén előfordult tüzesetek száma 76 volt, melyekből az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárjelvételei jegyzőkönyvek szerint 104,569 fnt 30 kr tett ki, ebből biztosítva volt 59811 frtnyi érték, s így a biztosítatlanul szenvedett kár 44,758 fnt 30 krra rug.

A tűz keltetésének oka a teljesített vizsgálatok szerint 7 esetben gyújtogatás, 14 esetben gondatlanság — 2 esetben vesztéscsapás és 53 esetben kideríthetetlen volt.

Az előfordult tüzesetek körül emlí térsre méltó a folyó évi június hó 23-án Győrbeszéd községében volt tüzész, a hol 24 lakház, 9 mekké épület, s az összes behordott takarmány, ruha, élelmi szer lett a lángok martaléka. A szerencsétlenül károsultak rögötni segélyezésére távirati felterjesztésre a nm. m. kir. belügyminiszter 100 frot volt kegyes utalványozni, mely összeg a leginkább segélyre szorultak közt kiosztott, a könyradományok gyűjtéi pedig a vármegye területén elrendelté.

Július hó 1-én Bak községben előfordult tüzeset 38 lakóházat a mellékpöplekkel elhamvasztva, 54 együt 40,063 fnt erejéig károsított meg; — Ezen szerencsétlenek pillanatnyi segélyezésére céljából szintén a nm. m. kir. belügyminiszter 200 fnt segélyt volt kegyes utalványozni, mely összeg a károsultak közt július hó 5-én kiosztott.

A most feloszlott elemi csapásokon kívül még az országnag részében előfordult jégverés vármegyénket is érte, s az eddigi beérkezett jelentések szerint, a folyó évi június hó 27-én dühöngött jégvíhar Sümeg község határában az összes terményekben 30—100%, — a csab-rendeki határ nagyrésztben 60—90%, Káptalan, — Hany- és Gyepöl-Kaján község határában 5—60%, Nyirád és Szóc község határában 50—90%, Csehi község határában 30—75%, Nagy-Görbő és Döbröce község határában, valamint a mibályfai- és Öndi határ egy részében 20—30%, kárt okozott. — Orbánysfa község határában levő szőlőhegyeket pedig felerészben elverte.

A jégkár folytán az adó elengedési iránti munkálatok folyamatosan vannak. A személyes és vagyon biztonságát illetőleg egy gyilkosság és néhány betörés történt.

A m. kir. csendőri őrszolgák a lefolyt időszak alatt letartóztattak: gyilkosságért 2, gyilkosság kieléretté 4, gyilkosságra való felbujtás gyanúért 2, — rablói gyilkosságért 2 rablói gyilkosságbani bűnrészeséggel 2, emberölésért 3, — méhmagzat elhajtásáért 1, gyújtogatásért 3 gyújtogatás gyanúért 2, súlyos testi sérülést 8, betöréses lopásért 2, — lopásért 61, lopás gyanúért 9, orgazdaságért 1, csalásért 4, hatóságilag közeg elvelei erőszakért 2, okirat hamisításáért 1, önkényű eltávozásáért 1, igazolvány nélküli csavargásáért 11, veszélyes fenyegetésért 1 egyént továbbá 1 katonaszökevény és körözött egyén fogatott el, s szolgáltatott át az illetékes hatóságoknak.

A vármegye területén múlt évben előírásban volt egyes adónak és hadmenetességi díjnak esedékessé vált összegeiből a magyankai-sai adóhivatalnál hátralék volt 99382 fnt 31 kr, 1898. I. II III. negyedérei előirátott 347770 fnt 35 kr, ebből befizetett: 158694 fnt 94 kr., maradt hátralék 288457 fnt 72 kr. Az egész megye területén előirátott 2455007 fnt 28 kr. adó, melyből hátralék 1785632 fnt 28 kr. Közigazgatási viszonyainkra vonatkozólag a következőket jelenti:

Az időjárás a mezőgazdaságra eleinte kedvező volt, később azonban a gyakori s hozsán tartó esőzések a gabonát megdömtették, mivel következtében a szép reményeket ígért termés csökkent és sehol sem felelt meg a várakozásnak, mert a gabonamérek általában véve alig adtak közepes termést.

A kapás növények közül a kukorica szépe fejlődött, — csövéit jól hozta és általában jó termésre van kilátás a gazdáknak. — A hüvelyes és kerti vetemények szintén jól állanak, a burgonya azonban a gyakori esőzések, vagy a peronospóra következtében igen rosszul áll, legnagyobb része a földbe elrothad, a mi különösen a szegényebb osztályra nézve érzékeny csapás.

A szőlő meglehetően terméssel kecsegtette a szőlőgazdákat de a legújabbban fellépett lisztharmat, míg egy részről az ellene való védekezéssel újabb károsítást okozott, másrésztől a termés egy részét elő annyira megsemmisítette, hogy jó termésre még kilátás sincs.

A gyümölcsfajok közül alma és körte természetesen jó kilátás mutatkozott, de ezek nagyobb része a fán elférgesedve, érelendül lehullik, szilva pedig alig látható.

A rétek első kaszálása a bekövetkezett tartós esőzés folytán törszrejből sokat veszített, a vármegye jelentékeny területén részben a becsapolás által, részben pedig az áradások folytán használhatatlanná vált. A másod kaszálás a folytonos szárazság folytán — minőségese jó, de a hozam más évekhez hasonlítva, jelentékenyen maradt el.

A fentiek előrebocsátásával, — bár a folyó évi gazdasági eredményt kielégítőnek jellemezhet, s bár a lakosság anyagi helyzete jelenleg szintén jó, a közigazgatási helyzetet jónak nem tarthat, mert a termények alacsony piaci ára, különösen a kisgazdákat, — kik forgó tőke hiányában, részint köztartozásaik, részint egyéni kötelezettségeik folytán terményeiket azonnal eladni kénytelenek, — egy hosszú gazdasági éven keresztül erőseggé mérgősbátásnak teszi ki.

A törvényhatóságik közutak állapotáról szólva jelenti, hogy a törvényhatósági utak fenntartására a fedanyag szükséglet, a járási utbiztosítók meghallgatása mellett, a kir. államépítészeti hivatal által 1898. évre megállapítottván s a vonatkozó tervet a tek. közigazgatási bizottság által szabályszerűen jóváhagyatván, a fedanyag szállítás kellő időben megkezdett és oly erővel eszközöltétt, hogy annak nagyrésze az utbiztosított tagurak közreműködésével már át is vételezt. Folyó évben, az 1897/8. évi költség-előirátvány terhére fogatnosított műtárgy javítások és újépítésekre a kir. államépítészeti hivatal szabályszerű tervet és költségvetést készített.

A törvényhatósági közutak állapota teljesen kifogástalan s az utak és műtárgyak elemi csapás folytán rongálásokat nem szenvedtek.

Az utadót nem szétköt, de uti közmunkát szolgálni kötelezett egyének, — ebből kötelezettségüket, habár a törvény e részbeni végrehajtása a jelenlegi mezeli munkák miatt nehézségekbe ütközik, kielégítő mérvben teljesítik.

Vasut, posta- és távirada ügyek terén említésre méltó esemény nem fordult elő.

A megyei törzsvagyonnál 720 fnt lakaréprezentatív betét és 500 fnt magán-könyvből; cselekvő hátraléka 2782 fnt 22 kr.; vagyis összesen 4002 fnt 22 kr. ebből levonva a szenvedő hátralékokat 506 fnt 70 kr. az összes cselekvő vagyon 3495 fnt 52 kr.

Végül a közigazgatás összes központi és járási hivatalainak, valamint az árvaszékek ügyforgalmi kimutatásait közzébe küldök, hogy legnagyob restancia van az árvaszéknél (31147 db. körül 14553) semmi restancia sincs a sümegi és pacsi főszojgabíróóságoknál, míg Nagykánizsa tanácsánál 9425 úgydarab körül hátralékban maradt 876.

HIREK.

Néhai Erzsébet királynének temetéséről szóló tudósításunk a Hírek rovata után található.

— Mai számunk, hogy Erzsébet királynő temetéséről kapott legújabb tudósításainkat is közölhesük olvasóinkkal, — csak szombaton este 6 órákor jelent meg.

— **Ejfélegyzenék.** Körönczy István leteneji lauitó szeptember hó 1-én egyjezte Füzik Aranka egyedüli „antónót” Füzik László leteneji járásbírói hivatalnok teyást. — Gombás János budapesti gépez egyjezte e hó 10-én Letenyén öv. Lantos Istvánné jeanyt Rozát, — ki községi övönő. — Swertk a Igócz posta- és táviró tiszt Pécseről egyjezte Blumenschein Marika kisasszonyt. Blumenschein József földbírókos leanyát. Z.-set.-Balázson.

— **Megjötték a katonák.** Az ő felségét ért nagy gyász következtében a hadgyakorlatok lefutták és a csapatok visszaverték álmoháyeiükre, a behatvátakat pedig hazaküldték. A 48 ik gyalogezred második zászlója, mely eddig Pozsonyban volt, f hó 14-én reggel 4 órákor vonult be városunkba, új állomáshelyére a löcséi hadgyakorlatokról. A zászlajó parancsoka Pichler Karoly őrnagy. A 20 ik honvédegyalozezred helybéli állománya is szerdán érkezett hazra.

— **Berontt a gyászolóság.** A közös hadserghez és a honved letanyára kiküldött gyászolóságok f. hó 15-én este felsőbb parancsra beronttak. Hogy katonáink a nemzettel sosem ünnepelnek azt régen tudtuk; de hogy veitök együtt még a királynét se gyászolhatják, nem gondolhatunk.

— **Elmaradt iskolai felavatás.** A csurgói főgimnáziumban folyó hó 20-ára tervezett felavatási és jubileumi ünnepe a nemzeti gyászra való tekintetből bizonytalan időre elhatasztott.

— **Ellenőrző szemlék.** A közös hadserghez ellenőrző szemléje a folyó évben Keszthelyre október 5., 6., 7. Pacsán 9., 10., 11., Zala-Szent Györgyön 13., 14., Sümegen 16., 17., 18., Tapolcán 20., 21., 22., 23., B.-Füreden 25., 26., 27., Kanizsán október 7., 8., 9., 10., 11., 12., Letenyén 5., 6. Periacon 8., 9., 10., Csáktornyan 12., 13., 14., Lendván 16., 17., 18., Nován 20., Z.-Egeresen 22., 23., 24-ig lesz. Utözemle a topociai, mélyű, keszthelyi, kanizsai járás és város. Nova- és Zákány járásokra nézve november 21-én. Perlak, Letenyé, A-Lendva és Csáktornya nézve nov. 22-én. Nagy-Kanizsa a cs. és kir. 48. hadkiezértő parancsnokságánál lesz.

— **Vasúti előmunkálati engedély.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter Hunjós Mihály első-levéai ügyvezőnek, a dántantuli helyi érdekű vasutak Alsó-Lendva állomásától Letenyé, Becsehely és Török-Kanizsa irányában a cs. kir. szab. déli vaspálya Nagy Kanizsa állomásig, valamint folytatódó Somogy-Szt.-Miklós, Surti és Zákány irányában a m. kir. államvasutak Gyékényes állomásig vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekű vasutonalra az előmunkálati engedélyt megadta.

— **Koszorútpótló adomány.** Ischlben f. hó 8-án elhunyt és helyben eltemeteltétt öv. Weisz Macóné iránti kegyelet-jelétű adozottak: Nsg. Ebenspanger Lipót, Weisz Henrik és neje 70 fnt, Nsg. Weisz Berthold és neje, Blau Lászar, Blau Arnold és neje, Pozsonyi Aladár és neje, Ebenspanger Erőf. Ebenspanger Géza, Ebenspanger Leó 25—25 forint, Kirschner Matild 3 fnt, Fischl Pál ügyvéd 10 fnt, Vidor Samu és neje 15 fnt, Löwy Adolf és neje 5 fnt. Összesen 348 fnt. A nagykanizsai Cheva-Kadisa.

— **Villamos vasút Balaton-Füreden.** Rög érehető hiányt képezett már Balaton-Fürednek szárazföldi összeköttetése. Ez úgy — mint értesülünk, a közel jövőben már megoldatik. — E napokban ugyanis Balaton-Füreden egy keszvény-társaság a vidék értelmiségének közbenjöttével értekezletet tartott, — melyben Vaszpreml és Balaton-Füred közötti villamosvasut építés elhatározott. Az építéshez meg a tél folyamán hozzá fognak, hogy az új vasut a jövő nyáron már a forgalomnak átadható legyen. A részvény-társaság egriidőjűleg elhatározta,

hogy a villamos erővel a tópartot is ki fogja világozni.

— **Községnyilvánítás.** Zerkovitz Oszkár ur a Z.-set.-balzsi szegény-alapra 5 frot kegyeskedett adni; ezen szék és nemes tetért hálas köszönetet mond az előjáróság.

— **Adtál uram esőt, de nincs köszönet benne!** Erdekes asszony vált meg folyó hó 13-án Oddó községben az élettől. Az elhunyt cigányasszony Sárközi Józsefneké hivatka, aki 50 éves korában a 28-ik magzatnak adott életet. Ezt a szülést azonban a saját életével fizette meg. A legérdekesebb a dolokban pedig az — hogy a 28 gyermek közül egyetlen egy sem maradt életben.

— **Biztosítók kongresszusa.** — A magyarországi biztosító társaságok vezetői és hivatalnokai már évek óta törekedtek egy országos egyesület létesítésére. A végrehajtó bizottság újabb az igazgatóságok hozzájárulásával szélesebb körű akció indított meg és október hónap végére Budapestre országos kongresszust fog egybehozá. A bizottság a kereskedelemügyi miniszternél is járt s a kongresszura jelentkezők számarua utazási kedvezményt kért. A kongresszus célja az országos egyesület megalakítása, egy biztosítási szakiskola föllállítása a kormány támogatásával és az üzletág tudományos uton v. művelése. A kongresszura való jelentkezők a Biztosítási és Közigazgatási Lapokhoz (Aradi-utca 40.) intézendők.

— **Tejgazdasági munkások.** — Az állami tejgazdasági munkások képző iskolákbau Munkács-on és Gödöllőn október hó 1-én 12 hónapra terjedő újbire tanfolyamok fognak megnyitni, melyekre ép, erős testalkattal bíró, legalább 18 évet betöltött munkásifjak vétettek fel. A tanulók a tanfolyam tartama alatt teljes életében és 5 fnt havi bérben részesülnek. Felvételtérő való folyamodványok szeptember hó 15-ig a munkács-i urodalom illetőleg a gödöllői korona urodalom igazgatóságához küldendők be. Ajálatolni volna, hogy a tisztelt gazdálkodás ezen iskolákra jóvával cselekedjék elhalldje, hol minden anyagi megterhelést nélkül szakértő tehensékre és tejgazdasági munkásokra fogának ki-kepezetni. November hó 16-án fog megnyitni a nagyszécsényi tejszövetkezetnél létesített állami tejgazdasági munkások képző iskolának újabb — felévre terjedő — tanfolyama. Az ide való felvételtérő kifogástalan előéleti és legalább 15 évet betöltött nők pályázhathatnak, kik teljes ellátásban (esetleg e helyett 15 fnt ellátási díjban) és 4 fnt havi bérben részesülnek. Az ez iskolára való felvételtérő a kérvények, keresztlevel, iskolai és erkölcsi bizonyítványokkal felszerelve, a nagyszécsényi tejszövetkezet igazgatóságához intézendők október hó 15-ig. Ezen iskolák jelen tanfolyamait végző tejgazdasági munkások, illetve munkások elhelyezésére ügyében a fent-vezetett urodalmak igazgatóságai, illetve a nagyszécsényi tejszövetkezet igazgatósága kereskedők meg.

— **Azok a németek.** És még merje valaki azt állítani, hogy Bécsben nem szeretik a magyarokat! Még felnyulnakt is tanulják szorgalmazsan. Bizonyítja ezt a következő eset. Egy bécsi gyáros a napokban itt járt és egyik itteni kerekedőnek gyártmányát, valami tisztítószert kinélt. Mint ahogy a tisztítószert tényleg bevált, a kereskedő nagrob mennyiséget rendelt. — A küldemény megérkezett s minden üveghez a következő reklam volt mellékelve: !! Meg felemlühatlan !! érc tisztítószert minden házban nélkülölhellen gyors és tisztá kerelés. Rapido! Uvegükben 15 kr. Tisztít avanyt, vezet, ezeket, bádogot vasat szorot minden erszet, teljesben artal matlan. És most még merje valaki azt állítani, — hogy Bécsben nem tudnak magyarul.

— **Katonai szállítás.** F. évi október hó 3-án délelőtt 10 órákor a katonai élmelemez raktárnál Sopronban (hosszu sor 45 sz.) a kenyér és zab szükséglet biztosítása tárgyában az 1899. évre január 1-től december hó végéig a soproni ellátási kímélet részére nyilvános árjeltesítés — A királyné és az országos bandérium.

Ö felétele, a mi királynénak egy mondatnyi legatosító nyilvános szereplése Magyarországon az volt, midőn felséges jégével az uralkodóval a budai vargata erélyen fogáda a magyar nemzet bandériumának hódolatát. Ezen jelelet történelmi büszségi és művészetileg meg van örökítve. Ezenhat Ferenc körképén, mely a „Hódító díszfelvonás” cím alatt Budapestre a város-igeben látható. A közönség, mely e héten látogatta meg a körképet, amely az iszonyú szerencsétlenség megtörtént, érthető szeretettel bámulta, a legújabb megindulással nézi a testmenny a királyné alakját. Legutóbban sürgéket azt is, hogy e festmény e mozzanatokban fényképet megkaphassak. Az igazgatóság gondoskodni fog, hogy a közönség kívánságának megfelelően.

A királyné temetése.

— Legújabb tudósításunk. —

Száz meg százezer nép szorongott áhitatos csendben a burg és a kapucinusok temploma környékén.

Tompa morajlás hangzott csak a rengeteg tömegben, melyet a sortálló katonaság meglehetősen összehúzóított, hogy a grászmenetnek kellő helye legyen.

Impozáns volt a magyar országgyűlés tagjainak fölvonulása; hozzájuk csatlakoztak a főváros és különböző törvényhatóságok küldöttégei is. Vármegyénk küldöttségét dr. gróf Jankovich László főispán vezette. Végre pont 4 órákor megszólaltak Bécs város összes harangjai és megkezdődött a temetés.

Eihalt a tömegben a tompa morajlás és levett kalappal, igen sokan könnyes szemekkel várták azt a pillanatot, mikor a dicsőült királyné koporsója utolsó utjára indul és elvonul meg egyszer a hűséges alattvalók előtt, mielőtt befogadná a kapucinusok fedelmét halottas kriptájá.

A temetés ideje alatt nemcsak Bécs gyászolt és zokogott, hanem országzszerre gyaloztak és sirtak a bus magyarok. Városunkban is gyászolt ottlent mindenki. Nőket, férfiakat csak feketé ruhában lehetett látni az utcákban, melyekre szomorú világságosság vetettek a gyászfátyollal bevont vilamoslámpák. Az összes tornyokban megkondultak a harangok négy óráor, az üzletek bezárultak és szomorú bánat fogta el az embereket. Sokan pedig áhitatos szívvel a feketébe vont feladéptombba mentek, — hogy egy imádságot bocsássanak hazánk Nagyszonyja lelkiüdvösségéért az Urhoz és vigasztalást nyerjenek szíriük nagy bánatára.

Es így gyalozott és zokogott Erzsébet királyné temetése idején egész Magyarország, melyet a boldogult annyira szeretett, mely a boldogult annyira szerette.

A temetésről vett tudósításaink ezek: Bécs, szept. 17. d. e. 10 óra. (Saját tudósítók által)

Már tíz óráor délelőtt szédítő forgalom volt a belvárosban. A közönség százezei özőnlöttek a Burg felé. melynek udvarán az életveszélyes tolongás miatt alig lehetett mozogni. Az idegen uralkodók képviselői egymásitán vonultak a pályaudvarokhoz. nagy fejedelmüket fogadják. A nagyközönség már a délelőtti órákban elfoglalta a neki kijelölt összes helyeket és tereket. A munka teljesen szünetel. A mely grászszal ellentétben áll a verőfényes derült ég.

Bécs, szept. 17. d. u. 2 óra. Minden közlekedés megszűnt. Az emberek óriási tömegekben állnak az utcákban és csendes részvétellel várják a temetés kezdetét. A tömegben a részvét igen meható jelelt láthatni.

Bécs, szept. 17. Pont 4 órákor kezdődött a temetés a koporó-berkeszdevaló a svájci udvarban. A menet fél ötkor indult meg e rendben:

A menet élén haladt egy szakasz lovasság, aztán egy udvari fogtató löháton, egy kétfogtató udvari kocsi egy udvari fiboztossal, egy kétfogtató négyüléses udvari kocsi honnyikkal, egy század lovasság egy udvari fogtató löháton, egy udvari fiboztós löháton, egy hatfogtató kétéüléses udvari kocsi a két kamarással (a kocsi ajtajánál egy-egy udvari assz), egy hat-

fogatu négyféle udvari kocsi néhai 6 felségeok főudvarmesterejével és a két palatobloggyal (a kocsi ajtajaiat egy-egy udvari inas, egy hafogatu udvari kocsi néhai 6 felségeok főudvarmesterejével (a kocsi ajtajaiat két-két udvari inas), az udvari inások párosan, egy szakasz testőr-gyalogság, egy szakasz testőr-lovaság és egy szakasz darabont-testőrök, egy-egy tiszt vezényelték mellett.

Ekkor következtek a nyolc fekete lóól vont, feketével borított halottas kocsi a korporsóval. Amerre haladt, — mindenki sirt. A gyászkozi oldalán négy udvari inas ment és négy nemes apród égő viaszlámpákkal, hat arciéro és nyolc darabont-testőr (jobbrol), hat magyar testőr és nyolc testőr-lovas (balról) volt az oldalakiseret. Az arciéro és magyar királyi testőrség egy-egy szakasza látható sorakozott a halottas kocsi után a menetbe. — Egy század gyalogság és egy század lovaság rekesztik be a menetet.

A menet a belső Burgtérben. Mihály és József tereken át, az Augustinus és Tegethoff-utcákon végig vonult a kapucinusokhoz a Neuer Markton.

Bécs, szept. 17.
Még délelőtt láttam a kapucinusok komor pompával díszített templomának belsejét. Egy órákor elzárják. A temetés alatt csak a fejedelmi személyek, — az udvartársak a papság a miniszterek, a magyar felsőház és képviselőház előnkéségei voltak a templomban. Az ünnepies beszéletes után a kapucinus-atyák halotti zoroizomái és fáklyás kísérete mellett udvari inások viték le a kaporost a kriptába. — Ó felsége a kaporost után haladt. Újabb beszéletes után az első főudvarmester átadta a kapucinusok quardijának a kaporost kulcsát és ezzel a vége a szertartás véget ért.

Szerkesztői üzenetek.

— W. L. helyben. Verse ugyan azt bizonyítja, hogy milyen ártatlan a nemzetünkért a csapást; de sokat vett a forma ellen. Pedig a versnek ez is sokat számít. Kéldjön be máskor is, — bár sokkal szivesebben vennék prózai dolgozatokat.

VASUTI MENETREND.

Irány	Indulás			
	vonat	óra	perc	idő
Prágahof	sz. v.	4	42	reggel
	sz. v.	2	35	d. u.
	gy. v.	12	20	este
	v. v.	7	33	este
Szombath. Bécs Zala-Eger.	sz. v.	6	05	reggel
	gy. v.	12	20	d. u.
Budapest	gy. v.	5	48	reggel
	v. v.	9	15	d. u.
	sz. v.	2	—	éjjel
	gy. v.	12	15	éjjel
B-Szt-Gy.	sz. v.	4	57	reggel
	sz. v.	2	25	d. u.
	sz. v.	7	25	este
Bátcs Gyékényes	sz. v.	4	57	reggel
	sz. v.	2	25	d. u.

Irány	Erkezés			
	vonat	óra	perc	idő
Prágahof	gy. v.	5	33	reggel
	sz. v.	12	10	d. u.
	v. v.	11	22	éjjel
	gy. v.	7	59	reggel
Szombath. Bécs Zala-Eger.	sz. v.	11	01	este
	sz. v.	3	42	reggel
Budapest	sz. v.	8	55	este
	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	11	45	d. e.
	sz. v.	8	09	reggel
Bátcs Gyékényes	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	11	41	éjjel

Budapesti levél.

A főváros ismét egy nagyszabású műtellep gyarapodott, mely különösen a zongora-művészetet kultiváló közönséget érdekl. Heckenast Gusztáv zongora-termei, melyek 1865. óta állanak fenn Budapestben, a kigyó-utóból, hol helyiségei már szöknek bizonyultak, Giziella-ter 2. sz. alatt a váci utca sarkán levő ház első emeletére helyezték át; itt a bel- és külföld legheirisebb gyártmányú zongorái oly óriás és díszes terebben rangorai felállta, minőhöz hasonló Magyarországon nincsen. Erbar, Schiedmayer, Schweighofer sat. gyártmányai egy terebben, úgy hosszú sorban felállta, egész szétszemléré nyújt alkalmat a szabad választást teszi megismerhetőre a legjobb szerkezetű, legjobb hangú zongorák. — Az az előkelő jó hírnév, melylyel Heckenast Gusztáv zongora-terme, egy a fővárosban, mint az egész országban már évtizedek óta bír, s melylyel mindig méltán kiérdemelt, bizonyára csak növekedni fog ezzel a nagyszabású intézménnyel. Felhívjuk tisztelt olvasónk figyelmét, miszerint zongora-szükséglet esetén Heckenast Gusztáv zongoratermet meglátogatni el ne mulassza.

A kézimunkák között mindig a himzés volt a legnemesebb, de egyszerűsége a legfárasztóbb foglalkozás. Az uri hölgyek, a polgári osztály, a muokás népei, asszonyai, a háztartás vezetése mellett himzéssel foglalkoztak úres óráikban, mint a legszebb és legértékesebb munkával. Nagy megkönnyebbités, óriási előnyöséget és gyorsaságot biztosít most már a himzésnél a „Viktória” himzőegytársalmánya, ez a zseniális és mégis egyszerű eszköz, mely a műhimzéshez és a smyrnamunkák előkészítéséhez nélkülözhetetlen a legkiválóbb munkavégzés mellett ósztörve gyorsabb a kézzel való himzésnél: kezeletés fel órai gyakorlat után tökéletesen elsajátíthatja bárki: ára csak 4 ft. mely olcsóságánál fogva mindenki megszerezheti, mert a beszerzés költségét már az első munka kifizeti. Tanintézetek, kereskedők nagy árkedvezményt kapnak. Megrendelések kéréteknek Viktoria kézi-himző-gépgyár, Garay-ter 19. Budapestben címezni.

A vidéki váro-ok nagyobb részében a közutak rosszassága ellen állandó a panasz s a helyi közlönörök különféle változatokban szellették e bérdest. Mezőtúr községének járhatatlanságát s ezzel összefüggőleg ennek a gazdaságra káros voltát emeli ki: Abony a sok esőzést után panaszodik, hogy a gyalog utakon is nagyik járnak a sárban. Nagy-Körös is aszfaltburkolatu kocsiutat készített; — s így a vidék-n számtalan városban sürgetik a gyalog- és közutak jó karba hozását, szilárd burkolatát. Ez alkalmából említiük fel, hogy Budapest székesfőváros tanácsa kipróbáltatta az összes kövezési, illetőleg közutburkolási módokat s az aszfaltot és aszfaltmakadam-burkolatot találta a legartósabbnak és legelőzserűbbnek s utasította a mérnöki hivatalt, hogy tegyen előterjesztést az aszfaltnak az egész főváros területén való alkalmazására. A Magyar Aszfalt-Részvénytársaság már a vidék sok városában meggyőződötté a közönséget, hogy a gyalogjárak aszfaltozása és a közutak aszfaltmakadam burkolása a legelősbő és legjobb, sőt igen előnyös fizetési feltételeinél fogva annak igénybevetését is rendkívül megkönnyíti: mindezeknél fogva ajánljuk, hogy ott, a hol gyalogjárak és közutak jó használható karba helyezését tervezik, forduljanak a Magyar Aszfalt-Részvénytársaság igazgatóságához (Budapest, Andrássy-ut 30.) honnan minden kívánt felvilágosítást és költségelőirányzatot díjmentesen nyerhetnek.

A villamvilágítás nem remelt óriási elterjedést ért el Magyarországon. Minden jelentékenyebb vidéki város, hol a közvilágítás kérdése még megoldatra nem volt, a villamvilágítás nagy előnyöségeit felszámolva, azt rendeztetébe, mely az ipar és gazdaság szolgáltatában mint bajtörő is nagyon hasznos. Ugy a gazdaság, mint az ipar terén nagyon elterjedtek a munkagépek, ezek bajtársai a villamos erő a központi telepből szállitva igen jutányos és előnyös: már ez a körülmény is ajánlatossá teszi a villamvilágítás be rendezését mindenütt, a hol még nem léteztették. A legtöbb villamvilágítási terepet hazánkban a Siemens és Halske részvénytársaság rendezte be, ez a világítási vállalat, mely már nevével is a villamvilágítás fogalmát fejezi ki. A hol tehát a villamvilágítás be rendezését tervezik, forduljanak az iránt a Siemens és Halske részvénytársasághoz. (Budapest, Kerepesi-ut 21.) hol tervezeteket és költség-előirányzatokat díjmentesen készítenek.

A fővárosba utazó vidéki közönségnek, mint a legkellemesebb otthont ajánljuk Gundel János — „István főherceg”-hez címzett szállodáját, a Ferencz József-ter és Akadémia-utca sarkán. Ez a legszebb fekvésű, minden kényelemmel berendezett szálló. Gundel János személyes felügyelete alatt, példás tisztasággal és legrendosabb kiszolgálással, jutányos szabványal minden igényt teljesen kielégít. A szálloda éttermeiben a legizletesebb ételek s tiszta jó italok szolgálatnak ki s rég ismert jó hírnevét ezáltal is csak emlékeztetőbe kívántuk juttatni.

— Teljes ellátásra jó családból való fiukat elfogad egy helybeli tanár.

Cím: a kiadóhivatalban.

Közgazdaság.

Heti jelentés a gabonázletről 1898. szeptember hó 16-án.

Jelentékeny változás a lefolyt héten nem volt azletükben. — Majd 5-10 krnyi áresést majd pedig ugyasanyai áremelkedést észlelhettünk.

A bekövetkezett nagy nemzeti gyász miatt hétfőn a tőzde ársza maradt. — Kedden, dacára a külföld szilárd jegyzésének 10 krnyi áresést állott be. — Szerdán déleiben az üzlet változatlan volt este azonban lényegesen megzsilárdott. Csütörtökön 5 krnyiáremelkedést kaptunk.

Az elmúlt napokban úgy buzabban mint pedig árpában nagyobb kétések történtek. A málnok leginkább 7/78 kgros buzára, a sörfőzdek pedig viagos és telt szemű árpára reflektáltak.

Az árak a következőképpen állanak:

Buza	840-850	frt
Kozs	630-650	—
Zab	520-530	—
Tengeri ó	580-590	—
Féherbab	620-630	—

100 kgrammként. U. j. Tegnap este az árak 10 krzal emelkedtek.

Vetőmagvak.

(Mau-beer Ódon tudósítása) — A vetőmagvak forgalmában lényegesen változás nem fordult elő. Téli búkköny, téli borsó, szősős búkköny és biborbere továbbra is élénk kereset tárgyait képezik. Új termései fümagvakból ajánlatok aszporodnak, az árak, meglehetősen alacsony színvonalon mozognak. Magyarországon különböző vidékeiről erede jelentése szerint a vörös löbore termése minőséggel, valamint mennyiség tekintetében is közepes aul mutatkozik, az rddig beérkezett minták azonban nem igazolják teljesen e jelentéseket, a mennyiben a miniatúrt tétélek némelyike egy a szem, valamint a szíre nézve is elég szépek.

Lucernát érintő eddigi jelentések, — majdnem mind kedvezőtlenül hangszanak.

Egy új növénytermelési ág meghonosítása.

Mindenki örömmel fogadja az őr. n. gazdasági egyesület földművelési és növénytermelési szakosztályának azon intencióját, hogy a hazai orvosi növények termelésének újabb fellendülését előmozdítani iparkodik. Ha a statisztikának az orvosi növények forgalmára vonatkozó adatait, — mely mellesleg megjegyezve eléggé homályos, — figyelemmel kísérjük, a bosszuság bizonyos emével tőpregünk el azon valóban érthetetlen állapotban, hogy az orvosi növényekért árakrakre meo összegget dobnak ki a külföldi piacra a saját tehetetlenségük, nemábanom-ságunk miatt. Valóban elszomorító a kövnyenek az az óriási mérve, mely e kiintalban a magyar gazdáközönséget j. lelemzi. — Egy tekintélyes jóvedelemről fosztja meg magát akkor, midőn ahhoz könnyű szerrel hozzá juthatna, — mert az orvosi növények neve bátran el mondható az, hogy jóvedelmeseleg tekintetében a legjobb kultúr növénye telet állnak. művelésük tekintetében pedig nem merülnek fel olyan nehézségek, melyekkel megküzdési késsék nem lennének. Bizonyítja ez Álliat Nyitra megyének több járása, hol Agnelli piebános burgó sága folytán a lakosság jó része már teljesen otthonos a gyógynövény kultiválásban s ezzel a kizsárga nem csekély mértékben mozdította elő saját anyagi jólétét.

Rövid vázlatokban kövöljük azon tudnivalókat, melyek a gyógynövény termelésnek figyelembe veendő: a gyógynövények talaj és klimatikus viszonyok iránti igényei nem ugryok, amennyiben szelid fekvésben úgy a szárazabb, mint a nyirkosabb talajon is késsék megteremni. Fő dolga a talajnak jó megművelése, a mi különösen a mélyebb porhaszításra vonatkozik. A mélyen művelt talajban egészséges, szép gyors fejlődésű a különböző beteg-égeköt meentes növényeket lehet produkálni, melyek jó zamatok miatt kiválóan jól értékesíthetők. Ha a talaj nem rendelkezik elegendő tápanyaggal, úgy annak pótlásáról gondoskodni kell, de nem annyira istálló trágya, mint inkább mű trágya segítségével. Ugyanis az istállótrágya némig őr art az orvosi növény minőségeinek, ellenben pl. a chilisátrónok és szapporfosztának egytées alkalmazása nemcsak hogy nem őr, sőt ellenkezőleg hasznosítja a meynyiben a meynyiséget is nagyon emeli.

A szaporítás részint magról, részint palántákról történik. Utóbbi előnyösége s biztosabb sikerre is vezet. Agnelli piebánosul jutányos áron szerzhető be a palánta 100-át 5 frt, 1000-át 25 frtért szállítja az. Csári, via. Sasvár. — Nagyobb vételnél engedelmeyeket nyújt. A kiü tése idejétől az aratásig azon növények kivételével melyek széles sorokban állíttettek, ápolásra uincsen szükség. Legnagyobb gond az aratásra fordítandó, különösen az aratási idő megválasztását illetőleg. A nagyon korai aratásnál kevés a növény zamata, nehéz a szárítása, s kevés a mennyisége. Vannak oly gyógynövények, melyek virágzás előtt szedendők, vannak olyanok, melyek a teljes virágzás ideje alatt, s olyanok, melyek megérés után. Az aratást a szárítás követi, a mely eszközölhető szabadban, továbbá fedél alatt, a végül fűtőre berendezett helyiségekben.

A szabadban való szárítás nem a legjobb, mert a növény a megrómás veszélyének van kitéve. A kisiskeres eredményt akar elérni az vagy fedelen s olajfalakkal bírt pajtában szárítson, — vagy pedig fűtőre berendezett szárító helyiséget használjon. A szárításnál az u. n. szárító cserényeket használják, a mely cserények gyaltul lécre erősített zék szövetből állanak.

E cserényekre a növény mintegy 4-5 cm. vastag rétegben helyeztetnek el, s a különböző igényekhez képest 3-6 óráig szárítatnak. A szárított orvosi növény zsakokba c omagolja kerül a gyógytárakba, illetve drukkúta üzletekbe.

IRODALOM

— Olcsó Könyvtár, A Franklin-Társulat e népszerű vállalata, mely a hazai és idegen irodalmaknak anyai jeles terméket tette már a magyar közönség számára közkincsokká, egyre gyarapodik érdekes sorozatokat Most jelentek meg az 521-540. terjedő számok és a következő művek foglalják magukban: Chateaubriand gyönyörű novelláit Rendet, melylyel a nagyvívó francia őr az Atia-ciklu-t fejezi be. Fordítása Bogdány Lajosól kitűnő. Az 522-23-ik füzet Cuor Hoákköteményei és meséi, míg a következő kettős szám Fáy András józsi virjátéka A másru vadász.

A legjobb francia szimfóniák, Angiernek darabja A szégyen arzálnók mint olvasmány is felette érdekes, noha az új szimfóni izlés táj már lejáratte e műfajt. Shakespepere virjátéka Sok zaj semmiért (528-29.) egy világhíres regény elő került, Constant Adolff elé, (530-31.) mely a Wertheriáddá közt a világirodalomra legnagyobb hatással volt. Erdemes volt öszgyűjteni Bozsal Pál Irodalmi hagyományait, (532-33.) aki az ötvenes évek érdekes szepírója volt. — Gregus kitűnő tanulmányát A balladáról (534-36.) nem elégszer olvashattuk, hogy a kiváló esztétikus tanulmányait magunkévá tegyük. — Blanche Művésznek csarukna (537-38). — Rafael, Michel Angiolé s Leonardo da Vinci alkotásába enged éles bepillantást. A kitűnően öszállított sorozatot Tibullus Elegeinák fordítása (539-40.) zárja be. Így egyelői kötéset és a tudomány e nem eléggé ajánlható vállalatban, melynek egyes számai 10 kron kaphatók.

— Az első függetlenségi harcok. Az Atheneum ter. társaság kiadásában megjelenő, a Magyar Nemzet Története című tizkötetes nagy munka (Milleniumi kiadás) hetedik kötetének füzetei gyors egymánutánban, hetenkint kettésével jelennek meg, úgy hogy ez a közbébe, hetedik kötet, valamint a befejező tizedik kötet még az idén befejeztetvén, — az egész nagy munka az előre tervezett és tul nem lépett 200 füzettel teljes fog lenni. Ez a most megjelenő kötet „I. Lipót és József kora 1857-1711” címet viseli, írja Acadly kung akadémiai tag. Ebből a kötetből eddig megjelent 164-171. füzetek rendkívüli érdekesek és tanulmányosak. A kiváló tollu jeles történetíró ezet Lipót császár és király udvarához vezet el bennünket és bemutatja a bécsi udvari politika celszövényeit, az udvari politika kőkori szerepvitét. Ezek a bécsi urak a legáltalános emberek, kiket csak a világtörténelem felmutat. Őzök, torok-ok kegyetlenek. Valamennyi milliókat szerez és valamennyire kiadó, — hogy lépésbő, — zsarolásból hírcsallotta össze vagyónát, de a császárné olyau öszekötésűk voltak, hogy ez kénytelen nekik mekkéjvelmezni. — Elbocájítja a szökgalából hűtlen tisztviselőket s tanácsadóit, de nem földözi, futni engedti őket a szakmáonylat. Ezeket az akkori bécsi politikuskokat az is jellemzi, hogy hihetetlenül ostobák. A leggyérzebb dolgok következményeit nem látják be. Hogy bűneiket palástoják, politikai gyilkosságokra vetemednek. Magyarországot hódított provanciának tekintik, zsarolnak, foztogatnak, megszarolnak, sokkal irgalmatlanosabb, mint a török. A gazdaság magyar főru családokra vetik magukat. Azok tagjai büntetéséi perbe keverik. Ezen a címen királegzettük és józárókat elraboják. Anyai áttalán vér soha sem patkozott Magyarorszácon, mint ebben a korban. Az ország vételeinél el van keszerve. Az elégtelenség napról-napra fokozódik és végre nyil. lázadásban, — fegyveres ellenállásban tör ki és következik a kuruc korszak, — Magyarországon függetlenségi harcra a török erőszakoskodással és elnyomással börtérekkel szemben. Ezek a füzetek tele vannak erre a korra vonatkozó számos műmüldéletekkel, arcképekkel, szövegképekkel. Csak a főbbeket soroljuk fel. Így „I. Rákócy Ferenc mint imperator” egykoru festmény, mely erőf Erdődy Károlynál szül. Kolowrat Julia grófnő bitokában van Aradon; „I. Lipót” egykoru metszet Ernst Lajos gyűjteményében; — „Zrínyi Péter” Hoffmann János metszete Ernst Lajos gyűjteményében; „Zenta csata” Eisenhut Ferenc eredeti festménye; — „Ereksujvár ostroma 1685-ben” Wichmann metszete Bubicus püspök gyűjteményében; — „A. ó odi országgyűlés” Dudits Andor eredeti festménye; „A szendrői magyar tábor 1664-ben”, „I. Rákócy Ferenc elfogatása a nagysárosi várkastélyban”; Bencur Gyula olajfestménye Károly román király bitokában. Egyes füzet ára 30 kr.

— Kossuth Lajosnak 1848-49-1. Kossuth muzeum évek óta foglalkozik annak megállapításával, hogy a világ minden részéből öszgyűjtött ezertől többféle Kossuth arcképek kövölt, melyik a leghebbe kép.

— Az 1848-iki nyomtatott és festett Kossuth képek olyan sokfélek és egymástól annyira eltérők, hogy e miatt a nagy közönségnek különösen az újabb generációnak alig lehet fogalma arról, hogy hat milylen volt, hogy nézett ki 1848-ban a mi dicősi kormányzóunk. Ez az úgy valóban méltó arra, az évek óta folyó nagy munkára, a melylyel a budapesti 1848-49-1. és Kossuth muzeum megállapítani és elkészíteni törekszik a legnagyobb magyarnak tökéletes hű képét. Kossuthnak nyomtatásban mezejint legelősb arcképet 1841-ben Eysel rajzolta, ki a bécsi Belvedere-nek ár óre és híres arcképfestő volt. Eysel 1844-ben má-odszor rajzolta köre Kossuth arcképet. Ez a két legrébbő nyomtatott kép igen szép, de a később készült nagyobb művészek képeiből, valamint az 1847-től 1853-ig készült Kossuth fényképek és Dangerotyék nyomán egész biztosan lehet megállapítani, hogy az Eysel képeknek Kossuthnak arca nem egészen étiht. Nem réz elhunyt jeles festő-ök az öreg Barabás, 1848-49-ben Eysel kezve rajzolta meg Kossuth arcképeit. Ezek közt van egy, a mely az ös-zes képekkel összehasonlitva igen sikerülten mondható de a másik három Barabás-féle Kossuth kép nem jó, épp úgy nem jól rajzolta meg a nagy mester.

A legelősb 1847-1. Kossuth Dangeroty arckép báró Helfert v. b. titk. tanácsosnak, az 1848-iki események híres történetésének bitokában van, ki eről másokatok atjándékozott Gr. Kreith Béának. Érdekes, hogy a másolatokat báró Helfertnek jó barátja Lohanoff herceg a meghalt bécsi orv. nagykövet készítette. A báró Helfert-féle Dangeroty arcképe

tennesz meg, úgy hogy ez a közbébe, hetedik kötet, valamint a befejező tizedik kötet még az idén befejeztetvén, — az egész nagy munka az előre tervezett és tul nem lépett 200 füzettel teljes fog lenni. Ez a most megjelenő kötet „I. Lipót és József kora 1857-1711” címet viseli, írja Acadly kung akadémiai tag. Ebből a kötetből eddig megjelent 164-171. füzetek rendkívüli érdekesek és tanulmányosak. A kiváló tollu jeles történetíró ezet Lipót császár és király udvarához vezet el bennünket és bemutatja a bécsi udvari politika celszövényeit, az udvari politika kőkori szerepvitét. Ezek a bécsi urak a legáltalános emberek, kiket csak a világtörténelem felmutat. Őzök, torok-ok kegyetlenek. Valamennyi milliókat szerez és valamennyire kiadó, — hogy lépésbő, — zsarolásból hírcsallotta össze vagyónát, de a császárné olyau öszekötésűk voltak, hogy ez kénytelen nekik mekkéjvelmezni. — Elbocájítja a szökgalából hűtlen tisztviselőket s tanácsadóit, de nem földözi, futni engedti őket a szakmáonylat. Ezeket az akkori bécsi politikuskokat az is jellemzi, hogy hihetetlenül ostobák. A leggyérzebb dolgok következményeit nem látják be. Hogy bűneiket palástoják, politikai gyilkosságokra vetemednek. Magyarországot hódított provanciának tekintik, zsarolnak, foztogatnak, megszarolnak, sokkal irgalmatlanosabb, mint a török. A gazdaság magyar főru családokra vetik magukat. Azok tagjai büntetéséi perbe keverik. Ezen a címen királegzettük és józárókat elraboják. Anyai áttalán vér soha sem patkozott Magyarorszácon, mint ebben a korban. Az ország vételeinél el van keszerve. Az elégtelenség napról-napra fokozódik és végre nyil. lázadásban, — fegyveres ellenállásban tör ki és következik a kuruc korszak, — Magyarországon függetlenségi harcra a török erőszakoskodással és elnyomással börtérekkel szemben. Ezek a füzetek tele vannak erre a korra vonatkozó számos műmüldéletekkel, arcképekkel, szövegképekkel. Csak a főbbeket soroljuk fel. Így „I. Rákócy Ferenc mint imperator” egykoru festmény, mely erőf Erdődy Károlynál szül. Kolowrat Julia grófnő bitokában van Aradon; „I. Lipót” egykoru metszet Ernst Lajos gyűjteményében; — „Zrínyi Péter” Hoffmann János metszete Ernst Lajos gyűjteményében; „Zenta csata” Eisenhut Ferenc eredeti festménye; — „Ereksujvár ostroma 1685-ben” Wichmann metszete Bubicus püspök gyűjteményében; — „A. ó odi országgyűlés” Dudits Andor eredeti festménye; „A szendrői magyar tábor 1664-ben”, „I. Rákócy Ferenc elfogatása a nagysárosi várkastélyban”; Bencur Gyula olajfestménye Károly román király bitokában. Egyes füzet ára 30 kr.

Barabás fele legjobb kép és az amerikai ötféle Dangelotrp fényképek után és emlékeztet, nyomon festette meg Kossuth Ferenc ajándékép Gr. Kreith Bélának, Kossuth Lajos 1848-ki leghibebb arcképét. Ungyancs Kossuth Ferenc festette meg édes atyjának öregkori arcképét az élő Kossuthról: ő is híven, hogy a kik a legnagyobb maspart: Furinban szerencsésnek voltak láthatni, azok meggyőződhetek arról, hogy soha életükben hívebb arcképet nem láttak, mint a minőt Kossuth Ferenc festett dic ő atyjáról.

Ezen eredeti és leghibebb képekről festenek most a budapesti 1848-49-iki múzeumban Öregkori és 1848-ki Kossuth arcképeket, városok és egyetiek számára. 230 forintba kerül szép rámaival egy térdig festett életnagyságú Kossuth kép, melynek magassága má-fél méter, szélessége és egy harmad méter. Ezen melléki formában rámásól 25 50 frt, vagy száz forintba kerül egy-egy jól festett Kossuth, vagy Petőfi kép, sőt tit forintért is ad a budapesti 1848-as és Kossuth múzeum egy fénykép ut. életnagyságú Kossuth képet. Feotti árak mellett a festőnek és a múzeumnak is kevés a haszna mért is ez a vállalkozás inkább az 1848-49-és Kossuth kultuszának hoz áldozatot.

A Bem-Petőfi körképénél, a mely csata-kép ma Budapestnek legérdekesebb látványja, ki van állítva 1848-49-iki múzeum legzsebb része, a itt látható (Városliget Arena ut 70. sz.) a Kossuth Ferenc által festett fent leirt két nagyserű Kossuth kép is.

Mielőtt a Kossuth Ferenc által festett 1848-49-iki Kossuth Múzeum, mint tőkéletest elfogadta volna, bemutatta a képet Barabás, Kovács Ernő és más olyan jeles művészeknek, — kik Kossuthot 1848-49-ben és az 50-es években többször látták. Megnésték a képet a még élő 46-as jelesek és Kossuthnak rokoni barátai. Ezek után a kép addig lett javitva, míg egyhangulag kimondatott, hogy tőkéletes.

Az e rovatban megemlített művek megrendelhetőek és kaphatók **IFJ. WAJDITS JOZSEF** könyvkereskedésében Nagy-Kanisán.

Felolvas szerkesztő: **Dr. Kiss Ernő**
Helyettes szerkesztő: **Dr. Várkonyi Henrik**
Kiadó: **Ifj. Wajdits József.**

VEGYES.

Fontos közlemény. Megértések a költségek munkáinak minden hatáskörében a legelső olyan esetekben, amikor a sebeket gyógyítóanyag és tisztító langos ellen védelmezni, a célja (tanácsos lesz, oly szerket választani, melyek a sebekre hűsítő és fájdalommentes, tehát a meggyógyulást előmozdító hatással bírnak. A dicseretesen ösmert és majdnem minden hazagyógyászatra besorozott „Prágai házikőnőcs” Fragner B. gyógyszeráról Prágában épp olyan gyógyszer, mely a sebert minőségűekkel bír és az itteni gyógyszerárak-an is kapható. Lásd a hirdetőmet.

— Blistos gyógyhatás. Mindazok kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-felvodásban stornálásban, fölájásban érzékiány-vagy egyéb bajokban szenvednek a val édi, Moll fele sciditit porok használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 1 frt. Szükség esetén a k. ud. szállítótól Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítmény kéréndő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Nyilttér.*)

Vene, hughyólyar, hughyara és a közvénybántalmak ellen, továbbá légról és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

SALVATOR

sikkrel rendelve lesz.
Hugyhajtó hatása!
Kellemes ízű! — Könnyen emésztendő
Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

* Az e rovat alatt közölt kért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

Arverési hirdetmény.

1689/uk. 98.
A letenei kir. járásbírósg mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Hirscaann Sándor csáktornyai bejegyzett cégnek Récesei Sándor jelenleg nagykanizsai lakósok elleni 4500 frt tőke, ennek 1897. évi augusztus hó 24 től járó 6% kamatai 27 frt 35 kr. per. 26 frt 85 kr. végrehajtás, 12 frt 70 kr. ezuttal kötségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a letenei kir. járásbírósg területén fekvő Letenye köz-égi 479 számú tjkben A f 633 hrsz. alatt 1/4 részben Récesei Sándor 1/4 részben Récesei Szidónia 1/4 részben Récesei Teréz 1/4 részben Récesei Herman 1/4 részben Tiszai Mária férj. Horváth Mátyásné tulajdonú bejegyzett váltásg köteles ingatlan az 1881. évi LX. tc. 156 § értelmében egészben 192 frt becárban, a letenei 357 számú tjkben A f 630 hrsz. alatt ugyanannak javára 1/4 — 1/4 részben felvett váltásg köteles ingatlan 192 frt becárban a fenti t. c. 156 § ának alkalmazásával egészben, — a letenei 358. sz. tjkben A f 631 hrsz. alatt ugyanannak javára 1/4, 1/4 részben felvett, a 192 frt becárban a fenti törv. 156. §-ának alkalmazásával egészben, az ugyanazon köcségi 359 számú tjkben A f 630 hrsz. alatt felvett ingatlanok ugyanazonok 1/4, 1/4 részben illető ingatlan a fenti törvény, alapján, egészben 40 frt becárban, a 86. számú tjkben A f 636 hrsz. alatt ugyanannak javára 1/4 — 1/4 részben felvett váltásg köteles ingatlan a fenti t. c. alkalmazásával egészben 160 frt becárban, — a letenei 360 sz. tjkben A f 637 hrsz. alatt u. a. javára 1/4 — 1/4 részben Horváth János s Horváth Kati tulajdonú 1/4 rész. felvett ingatlan az 1881. évi LX. tc. 156. § ának alkalmazásával egészben 160 frt becárban végre a letenei 102 sz. tjkben A f 131 hrsz. ingatlanok Récesei Sándor illető 1/4 részére 176 frt becárban az 1898. évi október hó 3. napjának d. e. 10 órákor a letenei kir. járásbírósg tkvi tarában dr. Vollák Rozs.ó csáktornyai lakós fejpereci ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladott fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett bec.ár. Árverezni kívánók tartoznak a bic.ár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldötti kezébe letenni. Kelt Letenyén, a kir. jbiró gá mint telekközveti hatóságánál 1898. évi július hó 24. napján.

NUNKOVITS, kir. aljbró.

Arverési hirdetmény.

4199/uk. 98.
A perlaki kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Gyórfy János nagykanizsai lakosnak Matán József kottori lakós elleni végrehajtási ügyében 50 frt 35 kr. tőke, ennek 1897. évi okt. 15-től járó 6% kamatai, 17 frt 60 kr. eddigi s 8 frt 85 kr. a ezuttal megállapított kötségek behajtás végett a nagykanizsai kir. törvényszék, a perlaki bíróság területén fekvő a kottori 3932 sz. tjkben 641/c. hrsz. s foglalt szántó 34 frt, a kottori 3932 sz. tjkben 6672 hrsz. a. foglalt rét 68 frt, a kottori 3932 sz. tjkben 6913 hrsz. a foglalt rét 15 frt a kottori 3932 sz. tjkben 200/a hrsz. a. foglalt 29. háaz. 299 frt, a kottori 3936 sz. tjkben 2269 hrsz. a. foglalt rét 57 frt kiküiltási ár mint becárban mégis a 3932 sz. tjkben foglalt, 200/a hrsz. ingatlanra a C. 4. 5. alatt ózv. Martán Jakabné és Martán Gyórfyné javára be-kezeletett szolgalmi jogok fenntartásául 1898. évi október hó 14 én d. e. 10 órákor Kottori köz-ég házánál megtartandó árverésen eladott fog.

Venni szándékozók figyelemzetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti kikiáltási ár 10% -át bántépénz fejében letenni, s a vévő a vételár 3 egyenlő részletben felvezetni köteles és végre, hogy az árverési feltételek s hivatalos órák alatt alulirt tkvi hatóságánál és Kottori község előjáróságánál megtekinthetők.

Az árverés elrendelése a fenti emillett tjkben feljegyzendő.

Miről az érdekeltek értesítettek.
A kir. bíróság, mint tkvi hatóság.
Perlakon, 1898. július 9.
Olva-batlan névalírás.

kir. aljbró.

Suchard csokoládjai és kakaói.

Tévedések elkerülése czéljából a mélyen tisztelt közönség figyelemzetik arra, hogy **Suchard Ph. gyára** ugynevezett **törmelek csokoládét** se nem gyártja sem kereskedelembe nem hozza. — **SUCHARD PH. csokoládéért a tiszta állapotban szállításért kezeskedés van és csakis staniol csomagolásban gyári jegy és aláírással kapható.**

Árlejtési hirdetmény.

A somogy-szent-miklósi róm. kath. új népskola építésére az iskolaszék pályázatot hirdet.

A nyilvános árlejtés a somogy-szent-miklósi iskola-épületben okt. 18. 9 én délután 3 órákor fog megtartatni. A terv és költségvetés a nagykanizsai plehánia hivatalban megtekinthető.

Az Iskolaszéki elnökség.

Cs. k. szab. déli vaspálya társaság.

ad. 11593/sz.
A kézbesíthetlen és fölős szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. § a értelmében nyilvános árverés útján f. év szeptember 19-én d. e. 9 órákor Kanizsa állomás teheráru raktárában kerülnek eladásra, melyhez a t. c. közönség ezennel meghívatik.
Budapest, 1898. szeptember 12-én.

AZ ÜZLETIGAZGATÓSÁG.

A feltaláló dr. MEIDINGER tanár ur által kizárólag jogosított gyártmányu
MEIDINGER KÁLYHA

HEIM H. cs. és kir. udvari szállítónál kapható.

BUDAPEST: Thonothof. — BÉCS I. Kohlmarkt 7. sz a
PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden államban szabadalmazva. — Az első éremmel minden kiállításon kitüntetve. — Legkittünőbb

kormányzó, töltő és szellőző kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerűbb és legegészségsőbb kiállításon, tetszészerinti égési időtartam szabással való fűtésnél és 24 óráig terjedő égés készenléti tüzelésnél.

55,000 kályha forgalomba hozva.
Egy kályhával több szoba is fűthető.

„MEIDINGER“-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva a kályhajelzőkre öntött következő védjegyre:

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA“-kályhák.

FÜSTEMESZTŐ KANDALLÓK FÜSTEMESZTŐ CALORIFÉREK.

Központi fűtés minden rendszer szerint.

Száraz alkalmazása ipari és gazdasági célokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A legjobbban bizonyult **HÁZISZER**. — mely az emésztést szabályozza, rendszeres verkerkedést eredményez, a megromlott és hibás verakartort elaltatja (a mi az egészegség föfölettele), gyorsan és biztosan megszűnteti a gyomorhajt és p. étvágytalanságot, savanyú telhőföget, hányást inger, gyomor- és hasbántalmat, gyomorgörögést, a gyomor telletését, étellel, nyálkásodást, vértelülést, — lázmondást, náni bántalmat, lébajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Minden gyulaás, seb és keles gyógyításra biztos sikerrel jár, a női mell gyulaásánál, tejrekedéses keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelek, pokkolar és genny-detekek, továbbá körömpenyedés és ugynevezett körömpenyésnél a kézen és lábujjakon, — keményedéseknél, — daganatoknál, — mirigydaganatoknál, — baltésem képződéseknél stbbi 50 év óta bevált

Dr. ROSA-fele balzsam Prágai házikőnőcs

FRAGNER B. gyógyszer-től Prágában 203 III.

Ki az emésztése minden munkáját uti életre serken és egészégséges és tiszta vér szeret, különben is biztos és messze földön híres berit házikőnőcs.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt

1 dobozban 25 és 35 krajár. Postán 6 krajár drágább.

FIGYELEMZETÉS! Mindenki csak az eredeti készítmény kérje a prágai Fragner B. gyógyszeráról és figyeljen arra, hogy a Dr. ROSA balzsam csomagolásán minen részén az itt látható kerék vedjegy legyen: az aprági házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletű vedjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, díjat kap! Elismertő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktarak Budapestre:

Török József gyógyszerárakban, Egger A. gyógyszerárakban, Thalmyer és Seits. Koehmeister utódi.

Főraktár a készítőnél **B. FRAGNER** Apotheke „Zum schwarzen Adler“ in Prag Fek der Spornergasse Nr. 203.

Postaküldés azonnal.

SABARIA KALBÁSZOK

delikateszszek!
Sabaria-sonka és sertészsir.
Magyarország első nagy gyártelepe e szakmában.
Első szombathelyi sertéshizlalda és husfűstölő-gyár
Szombathelyen
Kívántra ingyen és bérmentve küldjük 30 féle gyártmányról szóló árjegyzékünket.

NESTLÉ Gyermek tápliszte

Kipróbálva az első orvosi kapacitásoktól: 30 év óta az összes gyermekkorházakban használtatik.
FIGYELEMZETÉS! Mivel hasonló készítmények csalódság útján csomagolásban lesznek forgalomba téve, vigyázni kell a vásárlásnál, hogy minden doboz a feltaláló **HENRY-Nestlé** aláírásával és a felül vignetán a központi raktáros nevét „F. Berlyak“ viselje.

legjobb alpesi tejet tartalmaz.
Régóta jónak bizonyult tápláléka a csecsemők és gromor belegeknek.
Kitüntetve a bécsi jubileumi kiállítás mezőgazdasági osztályán.
Minta dobozok, használati utasítással ingyen a központi raktártól
F. Berlyak Wien I. Naglergasse 1.

A PALLAS NAGY LEXIKON kész!

Megjelent 16 diszes felbörkötésű kötetben;

a teljes mű ára 96 frt. Diszes fali állvány hozzá csomagolással együtt 21 frt.

A magyar lélek mindennapi kenyere a Pallas Nagy Lexikona; el nem lehet nélküle senki.
Kell: a gazdagnak, szegénynek tudósnak, tudatlannak.

Kapható: ifj. Wajdits József könyvkereskedésében Nagy Kanizsán, esetleg havi 5 forintos részletfizetésre is!

A ki a pénzt szereti, az csakis a
„STYRIA“ kerékpárokat
vegye, ezen kerékpárok a szakértők és versenyzők gépjé. Bámulatos könnyű menés, tartósság és elegancia által az összes gyártmányok felett uralkodik.

Képviselőség és raktár: **IFJ. WAJDITS JÓZSEFNÉL** Nagy-Kanizsán.
Legnagyobb raktár kerékpár felszerelési cikkekből. Használt kerékpárok eladása és becsesrelése.

!! Vizsgálóadónak megfelelő árendérmény !!

Dr. HÖGYES-féle

az egész világon szabadalmazott hégénikus asbest talpbetét

NINCSTÖBBÉ LÁBFÁJÁS,

sem tyúkszem, sem izadási láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagadást, sem fagyos láb, sem lábégés; rövid ideji viselés után megkönnyebbül a járás annak, ki cipőjét Dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest talpbetettel látja el.

Párja egyszerre — 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az asbest talpbetét kitűnőseget legjobban bi-onyítja, hogy a cs. és kir. közp. hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22500 párt szállított.

Szakértő és csakis utánvetéssel, vagy a pénz előleges beklüldése és küllön 10 kr. franco. — Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság Budapest VI., Szív-utca 18.

!! Vizsgálóadónak megfelelő árendérmény !!

A BENSON-féle tapaszt

következő betegségeknek és bántalmaknál használható állandó sikerrel: csipő fájás, idegfájdalom, helybeli csúsz, határozatás, hátyöngés, hátyerine bántalmak, hőrehurut, isihma, megrándulások, idegbántalmak, az izületek beuzasága stb. A hatás bámulatos, közvetlen és tartó.

1 darab ára 60 kr., a pénz előlegesen beklüldése mellett hérménve 75 kr.

Főraktár: Gyógyszerház a „Nador”-hoz, Budapest, VI., Váci körút 17

GRAND-HOTEL NATIONAL, Taborstrasse 18.

Régi hírneves családi szálloda, ujonnan berendezve, 200 szoba 1 frutól felfelé, kiszolgálás és világítással, fürdők cs. és kir. távirat. — A telefon állomás a házban. Legkedvezőbb feltételekkel, a jubileum kiállítás látogatók számára. — A kiállítás alkalmával árfelemlés nélkül. Pályaszerelők görhajóllomása közvetlen közelében. — Lovasut és társasági összekötés a házól minden irányban.

Kitűnő étterem. — Személy felvonás.

F. M. Mayer, tulajdonos.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek.

GYÜMÖLCS- SZŐLLŐ SAJTÓK,

folytatosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő szabályozóval.

A munkaközpessé 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Szőllőgyümölcs zúzó

és boggyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek Szőlő és gyümölcs-aszaló készülékek gyümölcs és főzések aszaltására. gyümölcs vázó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad, önműködő „Syphon” gyümölcs és szőlővessző permetezők, gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben.

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

cs. kir. kizár. szabadalmazott gazdasági gépyárak, vasöntőde és gőzházor.

BÉCS, II. Taborstrasse 76.

Kilüetve 380 arany, ezüst és bronzéremmel

Árjegyzékek ingyen és bérmentve

Képeleők és vizsolóarustók felöltetnek.

Százezrei a
családoknak iszszák
előszeretettel
naponta a

Eljen! eljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a bakkávének egész ségre ártalmas alkotórészeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illata és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át fésínőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitűnőbb pótléka a bakkávének, valamint ajánlásra legméltóbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékoságra, a valódi Kathreiner-nek többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Óvás az értéktelen utazásoktól.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A-féle Seidlitz porok tartós gyógyhatása a legmarkacsabb gyemer- és altselbántalmak, gyomorégés és gyomorhér, rögzött székrekedés, májbántalom, vér teltség, szarjér és a legfontosabbaknál néli betegségek ellen, a jelen háziáramok értékek óta mindig nagy sikerjédelmet szerzett. — Ára egy leposított eredeti doboznak 1 frt 6 k.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Csak akkor valódi, ha mindegyik doboz MOLL A védjegyét tünteti fel. „A. Moll” felirato órozattal van társa. A Moll-féle francia borszesz és só erőselesen mint fájdalomcsillapító beázraleszi szer közvény, caux és a meghülés egyéb következményeinek legismeretesebb népazer. — Egy órozott eredeti ávra 90 krajczár.

Moll Salicyl szájzive.

(Főalkatrésze: fúszolvasas szikró.)

A mindennapi szájtisztításnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert a szájziva a fogak további épségét biztosítja s egyszerre mint szer fogfájás ellen. — Egy Moll A. védjegyével ellátott ávra ára: 60 krajczár.

Főszéklüldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szájhíté által,
Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf és Fia.

Előfizetés ár:	
Egész évre	5 frt — kr
Fél évre	3 frt 50 kr.
Negyedévre	1 frt 25 kr.
Egyszeri szám 10 kr.	
HIRDETÉSEK	
5 hasabos petit sorban 7. másodszor	
6. minden további sorért 5 kr.	
NYILTERESEN	
petit sorokban 10 kr-ért vetetnek	
jel. Kincstári illeték minden egyes	
hirdetésért 30 kr. fizetendő.	

ZALAI NŐZSLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadó nevére címezendők. Nagy-Kanizsa a hirtelmentve intézkedik.

Hirtelmentes levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok visszatérnek küldetnek.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület,” a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság, a Kotori takarékpénztár részvény-társaság, „nagy-kanizsai és a galambkői önkéntes tűzoltó egyesület,” a „nagy-kanizsai kisdobozelölő egyesület,” a „nagy-kanizsai tanítói járáskör,” a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet,” a „nagy-kanizsai izr. jótékony nőegylet,” „szegények táptintézte,” a „katonai hadastyán egyesület,” a „soproni kereskedelmi iparkamara,” nagy-kanizsai kútyáslázmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGETES TARTALMU HÉTILAP.

Népünk jóléte.

Nagykanizsa, 1898. sept. 22-én.

Vármegyénk alispája a folyó hó 26-ára elnapolt megyei közgyűlés elé terjesztendő érvényes jelentésében közgazdasági viszonyainkról azt mondja, hogy, — bár a folyó évi gazdasági eredményt kielégítőnek jelzi, s bár a lakosság anyagi helyzete jelenleg szintén jó, — a közgazdasági helyzetet jónak nem tartja, mert a termények alacsony piaci ára költőnösen a kis gazdákat, kik forgó tőke hiányában, részint köztartozásaik, részint egyéni közeletettsége folytán terményeiket azonnal eladni kénytelenek, egy hosszú gazdasági éven keresztül erős megröbáltatásnak teszi ki.

Aki e hosszú mondatban mondotakat jól fentelóra veszi, kiérezheti belőle, hogy népünk jóléte nem igen kecsesgató. Sőt talán e jólét rossz létre is fordulhat egy hosszú gazdasági éven keresztül.

Több ízben utaltunk már azon veszedelmekre, melyek népünk jólétét fenyegetik éppen az alispáni jelentések kapcsán. Sárgettük is már, hogy tegyenek valamit e veszedelmek elhárítására. — A megyei közgyűlés azonban maga szablonos lefolyásával soha sem jutott arra, hogy e tekintetben valamit is tett volna. Pedig tagjai legnagyobb részben gazdálkodók, kik közvetlen szemtanúi lehetnek a falvakban a nép nyomorúságának s a minék ez szülőanya, elégedetlenségének.

Az elégedetlenségből pedig származik a vágy, a dolgok rendjének felforgatására. Így jut el a nép a szociálistuszig, melynek egészen karjaiba kergetheti azután egy-két lelkiismeretlen izgató.

Hogy a mi népünk még nem jutott el ennyire, az leginkább a zalai nép józanágában, kevéssel megelégedésében leli magyarázatát, mint abban a gondoskodásban, melylyel más felé már maguk a vezető elemek térítik vissza a jó utra az eltévelyetteket.

Mert ha nálunk nincs is szociálistus, az mégis tagadatlan, hogy a XIX. század végét a szociális kérdés uralja. A művelt nyugat megismerte és megszivelle már a kor intó szavát; — nálunk alig törődik vele valaki.

Szinte jól esik, ha látjuk, hogy van kivétel e tekintetben. aki azon komolysággal foglalkozik a szociális kérdéssel, amint az egy fontossága megkívánja. Ilyen kivétel Majláth József gróf, ki *Társadalmi program* c. tanulmányában sok megszívlelni való dolgot mond el, kivált azzal, hogy kimerítően ismerteti azon orvoslasi módokat, melyekkel Németországban fáradoznak a baj gyökeres orvoslásán.

A bajok gyógyítására *Sohnrey* után e beváltható és gyakorlati jelentéssel bíró orvoslasi módokat ajánlja:

I. A gazdasági és társadalmi viszonyok javítása.

II. A szív és lélek nemesítése különösen a nép körében.

III. Az I. II. alattiak segítségével a belső telepítés előmozdítása.

Ezen gyógyító szerek részletes kifejtése után hazai viszonyainkra való tekintettel ezek figyelembe vételét ajánlja a *Társadalmi program* írja:

1. A mezőgazdaságot nem méltatják a kellő figyelemre, s inkább az iparosoknál foglalkoznak. (A kereskedelmi miniszter a munkások bal-

eset elleni biztosításánál például a mezőgazdasági munkásokról nálunk megfeledkezett.)

2. A birtokosok nagy része épp úgy nem foglalkozik a néppel, mint nálunk.

3. Az ellen, hogy a katonaságot nagy városokba összpontosítják, szót emeltek. Az irányelv ma nálunk is ez, pedig nem helyeselhető egészen, mert a mezőgazdasági munkáskalmításnak ezen intézkedés egyrészt nagy előmozdítója, másrészt a katonaságot falujába vissza nem térő földműves az elégtelenség számát fogja növelni.

4. Nagy fontossággal bíró intézkedésnek is a németeknek az a tapasztalata, hogy a mezőgazdasággal foglalkozóknak a szociáldemokrata eszmékkel szaturálása sokkal veszedelmesebb következményeket szül, mint az iparosoknál, mert az iparos csak jobb lélet, jobb bért, kevesebb munkaidőt óhajt, a földműves ellenben, mint az nálunk a Bodrogközön is történt, a földnek köztük leendő fölősasát kívánja.

5. Szintén nagy súlyt fektetnek a teljesen ingyen népkönyvtárakra. Ez a törekvés egészen természetes, s a logikai gondolkodás megdönthetetlen következménye, mert ha a népet a józan társadalom nem oktatja a jóra s el nem látja a szellemi táplálék azon minimumával, mely a nagy tömeget képessé tege arra, hogy a fennálló jogrendet a kellő erkölcsi és emberi szempontokból mérlegelni tudja s annak előnyeit munkálkodása által egyénileg épp úgy, mint kisebb társadalmi körök belüli tisztességes erkölcsi alapon kihasználja: akkor az izgatók és álapostolók örökös prédá-

jává válik, kik bőven szaturálják őket a szennyirodalom mindenféle termékeivel.

6. Intést látunk a telepítés kérdésénél is, t. i. hogy ezen célra az egyéneket különösen meg kell választani.

7. Igen jó eszme az állandó lap kreálása, s egyuttal rőpíratok kibocsátása is, mert aktualiter ez fogna leghatásosabban ellensúlyozni a szociáldemokrataknak időközönként világgá bocsátott termékeit.

8. A jótékonyág gyakorlását is nagyon helyesen fogják fel, t. i. ne legyen az alimizsaszerű s egyesekkel szemben csak a legtrikább s legszükségesebb esetekben alkalmaztassék; inkább a gyengébbek egyesítése s ezen egyesítés elősegítése kell annak — különösen mindennemű szövetkezetek, egyetek létesítése által — nyilvánulnia.

9. Ott is észrevették már, hogy a papok és tanítók, s a nép közötti összeköttetés vesztett közvetlensége és melegségéből. Ez nálunk is kedvezőtlen jelenség, s a papok és tanítók hivatásának melegebb felkarolását teszi szükségessé.

10. A hatóságok érdeklődése ott is oly minimális, hogy nem hagyhatják szög nélkül.

11. A kivándorlást nálunk sem erőszakkal kell megakadályozni, hanem a megélhetés könnyítése, s a falusi otthon kellemesebbé tétele által.

12. Nagy jelentőséggel bír a meggyezésük, — hogy ezen kérdésekkel kapcsolatos mindennemű intézménynek a pártpolitikától teljesen mentnek kell lennie, mert akkor a siker közkézzel van.

13. Az asszonyoknak a jótékonyág körébe tartozó ügyeknél való feltétlen szerepeltetését hangsúlyozzák azon okból is, hogy a nő rendelkezésének megfelelő hatáskört kapjon.

14. Fontos eszme és indítvány, hogy a mezőgazdasági munkások díjazása ne készpénzből álljon, mert a munkás pénze rendszeren szétforgócsodók s munkájának gyümölcsét éppen az őszi, téli és tavaszi hónapokban nem élvezheti, dacára annak, hogy a mezei munkás családjának apraját, nagyját éppen azért állítja be a szorgos aratási munkába, hogy megszerze magának a télire valót.

15. A minden jóra és rosszra annyira fogékony gyermek nevelése óvodák útján szintén egyike a legfontosabb kérdéseknek és eszméknek.

16. S hogy mindezen eszközökkel a munka, a közéletnél kezdődök, az annyira elvitathatatlan, mint azon nálunk is elfogadott felfogás, hogy a közigazgatás államosításának nagy munkáját is a közügyeknél kell és pedig mielőbb kezdeni.

Ha valaha ez a program megvalósulna, akkor elmondhatnánk, hogy népünk jóléte nem utópia többé.

A nemzet gyászja.

Ott nyugszik már az imádott királyné a kapucinusok fejedelmi kriptájában. De a mi gyászunk nem szűnik. Nekünk még egyre fáj a szívünk, mi még siraguk ót, mert legutóbb vesztettünk benne, — hazánk védőasszonyát. A mult hét is még a gyászunk hete volt. Egy városunkban, mint meggyében szerte gyászoló istentiszteleteket és ünnepeket tartottak Erzsébet királyné emlékeztére.

Ezekről tudtósításaink ezek

TÁRCA.

Ablakomnál.

— Irta: André Thearlet. —

— A „Zalai Közlöny” számára fordította: — VILLÁNYI HENRIK.

Falusi szokásaim vannak, hat óra előtt szoktam felkelni.

Ez a legjobb idő a munkára, különösen a meleg évadban.

Ebben a reggeli órában az utca csendes és majdom elhagyatott. Szórányosan egy-egy munkás halad az utca hosszának műhelye felé. A tejesbolt tulajdonosa kezdi ablakait nyitogatni. A magasbald emeleteken még mindenki alszik.

A fessékek, amelyek reptükben csipelnék és én könyökölve az ablakpárkányon, mi vagynak az egyedüliek, kik a reggel órába levegőt élveznek és szemlélik a felkelő napot a biborósnak feibőlük keresztül, melyeknek folytonosságát csak a közeli székességház torony szakítja meg.

Tegnapelőtt azonban észrevettem, hogy nem egyedül vagyok szemlélője az utca élveledésének. A házammal átellenes kis vendég fogadóknak egyik ablaka tárva volt és az én ablakommal egy szivornalón és leeresztett redőnyű házigazda között megfigyelhettem a foglalatokozó személy járást-keletését, aki azt a szobát látta. Bendenem nem kelnek korán a szálló lakói. És a toakodás gyanuja árán is kíváncsian kezdem figyelni az

utazó nőre, mert nő volt, aki már bajjal basadtával talpon volt. — Talán husz huszonkét éves lehetett. Éppon felsüldött és fehérbliuza és sötét ruha ajába öltöztetve ruha keféllésű foglalatokozóit egyszerű fekete ruha, nem egészen új, és melyet anyai gondallal spólt. — Alig érintette a kefével, aztán, egy nedves azzalkező segítővel, gondosan eltávolította a porzemeket, mely a varratokba és redőkbe beverődött. Az ablakkeretben egyik lábát székre tette, — ráhajolt a térdére kiterített ruhára, úgy hogy megfigyelhettem arcát, annélkül, hogy engem észrevett. Jó alak volt, de nem szép; nyílt arcú és érdekes. — Az arczsin kisse barátságos, nagy szemek és gesztenyebarna hajak, melyek a domborodó homlokát szegélyezték. Határozott arckifejezése volt, de nem kihívó. Ez az önzómalon az akaratnak és tetőterének korai gyakorlatlódó származatott; de azért nagyon visszatarló volt, — mert mikor hirtelen zajt hallott a szobájában, félt, hogy ebben a poygolya öltözékben lepik meg, hátrált és nagy ijádséggel elrejtőzött.

Mikor befejezte ruhájának tisztogatását, egy pillanatra elhagyta az ablakot, aztán újból megjelent díszesebb ruhájában, — nyúlank derékai, domborodó mell. — Az asztalnál egy nagy rajspapírt vett kezébe és vonalzóit és három szőget csomogolt bele, kevéssel 7 óra után távozott a szállódoból. — Fején fekete szalmakalap volt és hóaa alatt a rajzlappal vonalzóval. A rakodópartok felé ment. Akkor megértem. A korán kelő högy

tanítónő volt Páris környékéről és bejött, hogy vagy pályázzék egy tanítónői állásra, vagy hogy vizsgálzon.

És eszembe jutott azon fiatal leányok összeseregése, akik minden nap a Tuilerie-utcaban összesereglettek azokban a barakkzerű épületekben, melyek majd egy kiállítási céljainak, majd vizsgálóhelyül szolgáltak. Vizsontlattan ezeket az aggodó arkokat, ezeket a 14, 15 éves leánykákat, ténáz ujjakkal, — a tudománytal és jegyzetekkel megtelt agygal. Némelyek, kiknek kis vagonnyok bódólni, vizsgárlak bizonyítványokat szerzezenek, mások odatollogtak, hogy oklevélet szerzezenek, mely nekik egy nagyon is kelles keyeret biztosít. Az én tanítónőm a szállódoból ez utóbbiakhoz tartozhatott. E fogott a számalon érzete, mikor elgondoltam, hogy ezek a leányok egész nap be vannak zárva ezekben a falokalmányokban, fejüket törve egy kompozitív vagy méltani rajz felétt. Azt mondtam magamban, hogy számalon a fiatal szervezet ebben az afrikai hőiségben akar közeleni, hogy agyukat, idegeiket megfesszitek, hogy a vizsgázók kérdéseire felelhessenek. Azt kérdeztem magamban, hogy ennek a fáradságos vizsgázásnak nem-e valami idegaj lesz a vége.

Mindenekelőtt sajnáltam azt a fekete ruhás tanítónőt, kit ma reggel láttam éltlen, szomján elcsúszni hazulról.

Lettem visszakeresését, az nap este, redőm mögött. Hat óra felé jött haza,

nagy rajz kartonjával. Levertnek, megsemmisítettek látszott a nap mozgalmaitól és a tikkasztó hőiségétől. Alig hogy szobájában letételepedett, — levetette fekete ruháját és egy fehér ponyvát húzott fel: haját felbontotta és a kartonból könyveket fozeteket vett ki és, egy asztalra könyökölve, a szerencsétlen előkészítette a következő nap irásbeliét. — Hét órákor egy sovány estebédet vittek neki, a melyet olvasmányokba merülve költött el és mikor beesteledett, kényelmesen beleült a szőllébe, melyet az ablak közelébe húzott. Friss levegőt akart szivni, hallgatva az utca tompa moraját.

Tízegy óra felé, mikor bementem, láttam, hogy lefeledt, de gyertyát gyújtott, melynek ingatag fényével még egye olvagtatta a vizsga anyagát. Végre elaludt, de milyen álom lehetett ez! Mindazok, akik vizsgáztak, — könnyen elképzelhetik.

Másnap, mikor felkelttem már megfőlködé talpon volt. Ugyazonalóvalossággal kezdte fekete ruhája tisztogatását, megtette fekete szalmakalapját is, a rajspapírt hóaa alá vette, het óra felé a vizsga terem felé vette útját.

Annyi napnak munkája, annyi erőlködés az agnak eicsigázása, mind dugába dűlt. Szabadon bevallott fájdalom szivszagát volt. Sejténi lehetett, hogy itt sok légvár dől romba. — A jövő miatti aggodalom, a megakadó vizsátelés, egy megalázó, siralmas tragédia.

Hirtelen felkelt, megtörölte vörös szemét, beleértárta arcát a vízbe és a mig a göröcs- sörös meg mozgásba hozta melkasát, összekötöte könyveit, bekötözte a rajzlaptekercsbe a vonalzóit és három szőget, néhány kisebb ruhadarabot csomagolt be egy kis zsákba és csesengetett a pinérrre, valószinben azért, hogy számláját kifessze és kocsiit rendeljen — mert, néhány perccel később láttam, hogy erszvényében kereséll és szomorúan megolvasta a megmaradt pénzét.

Egy negyed óra múlva újból megfőlködétt, szerény galérrt állott és anélkül, hogy csak egy buccupillantást vetett volna erre a szobára, ahol a reméy-eg anyyi óráját töltötte, eltávozott. — Kocsi várt erre a szálloda kapujánál. — Felszárt sovány podgyászával és a kocsi a lovakkal kész csapott.

Megindultam követtem szememmel a kocsiit, amely a leányt a keleti pályaudvar felé vitte és a ki nemcsak elittant szememmel elől a napos utca porában. Azóta nem nézhetem a vendégfogadónak azt az ablakát anélkül, hogy összeszardodott szivvel ne gondolnák arra a szegény tanítónőre a fekete ruhában.

— A fessékek, amelyek reptükben csipelnék és én könyökölve az ablakpárkányon, mi vagynak az egyedüliek, kik a reggel órába levegőt élveznek és szemlélik a felkelő napot a biborósnak feibőlük keresztül, melyeknek folytonosságát csak a közeli székességház torony szakítja meg.

Tegnapelőtt azonban észrevettem, hogy nem egyedül vagyok szemlélője az utca élveledésének. A házammal átellenes kis vendég fogadóknak egyik ablaka tárva volt és az én ablakommal egy szivornalón és leeresztett redőnyű házigazda között megfigyelhettem a foglalatokozó személy járást-keletését, aki azt a szobát látta. Bendenem nem kelnek korán a szálló lakói. És a toakodás gyanuja árán is kíváncsian kezdem figyelni az

utazó nőre, mert nő volt, aki már bajjal basadtával talpon volt. — Talán husz huszonkét éves lehetett. Éppon felsüldött és fehérbliuza és sötét ruha ajába öltöztetve ruha keféllésű foglalatokozóit egyszerű fekete ruha, nem egészen új, és melyet anyai gondallal spólt. — Alig érintette a kefével, aztán, egy nedves azzalkező segítővel, gondosan eltávolította a porzemeket, mely a varratokba és redőkbe beverődött. Az ablakkeretben egyik lábát székre tette, — ráhajolt a térdére kiterített ruhára, úgy hogy megfigyelhettem arcát, annélkül, hogy engem észrevett. Jó alak volt, de nem szép; nyílt arcú és érdekes. — Az arczsin kisse barátságos, nagy szemek és gesztenyebarna hajak, melyek a domborodó homlokát szegélyezték. Határozott arckifejezése volt, de nem kihívó. Ez az önzómalon az akaratnak és tetőterének korai gyakorlatlódó származatott; de azért nagyon visszatarló volt, — mert mikor hirtelen zajt hallott a szobájában, félt, hogy ebben a poygolya öltözékben lepik meg, hátrált és nagy ijádséggel elrejtőzött.

Mikor befejezte ruhájának tisztogatását, egy pillanatra elhagyta az ablakot, aztán újból megjelent díszesebb ruhájában, — nyúlank derékai, domborodó mell. — Az asztalnál egy nagy rajspapírt vett kezébe és vonalzóit és három szőget csomogolt bele, kevéssel 7 óra után távozott a szállódoból. — Fején fekete szalmakalap volt és hóaa alatt a rajzlappal vonalzóval. A rakodópartok felé ment. Akkor megértem. A korán kelő högy

tanítónő volt Páris környékéről és bejött, hogy vagy pályázzék egy tanítónői állásra, vagy hogy vizsgálzon.

És eszembe jutott azon fiatal leányok összeseregése, akik minden nap a Tuilerie-utcaban összesereglettek azokban a barakkzerű épületekben, melyek majd egy kiállítási céljainak, majd vizsgálóhelyül szolgáltak. Vizsontlattan ezeket az aggodó arkokat, ezeket a 14, 15 éves leánykákat, ténáz ujjakkal, — a tudománytal és jegyzetekkel megtelt agygal. Némelyek, kiknek kis vagonnyok bódólni, vizsgárlak bizonyítványokat szerzezenek, mások odatollogtak, hogy oklevélet szerzezenek, mely nekik egy nagyon is kelles keyeret biztosít. Az én tanítónőm a szállódoból ez utóbbiakhoz tartozhatott. E fogott a számalon érzete, mikor elgondoltam, hogy ezek a leányok egész nap be vannak zárva ezekben a falokalmányokban, fejüket törve egy kompozitív vagy méltani rajz felétt. Azt mondtam magamban, hogy számalon a fiatal szervezet ebben az afrikai hőiségben akar közeleni, hogy agyukat, idegeiket megfesszitek, hogy a vizsgázók kérdéseire felelhessenek. Azt kérdeztem magamban, hogy ennek a fáradságos vizsgázásnak nem-e valami idegaj lesz a vége.

Mindenekelőtt sajnáltam azt a fekete ruhás tanítónőt, kit ma reggel láttam éltlen, szomján elcsúszni hazulról.

Lettem visszakeresését, az nap este, redőm mögött. Hat óra felé jött haza,

nagy rajz kartonjával. Levertnek, megsemmisítettek látszott a nap mozgalmaitól és a tikkasztó hőiségétől. Alig hogy szobájában letételepedett, — levetette fekete ruháját és egy fehér ponyvát húzott fel: haját felbontotta és a kartonból könyveket fozeteket vett ki és, egy asztalra könyökölve, a szerencsétlen előkészítette a következő nap irásbeliét. — Hét órákor egy sovány estebédet vittek neki, a melyet olvasmányokba merülve költött el és mikor beesteledett, kényelmesen beleült a szőllébe, melyet az ablak közelébe húzott. Friss levegőt akart szivni, hallgatva az utca tompa moraját.

Tízegy óra felé, mikor bementem, láttam, hogy lefeledt, de gyertyát gyújtott, melynek ingatag fényével még egye olvagtatta a vizsga anyagát. Végre elaludt, de milyen álom lehetett ez! Mindazok, akik vizsgáztak, — könnyen elképzelhetik.

Másnap, mikor felkelttem már megfőlködé talpon volt. Ugyazonalóvalossággal kezdte fekete ruhája tisztogatását, megtette fekete szalmakalapját is, a rajspapírt hóaa alá vette, het óra felé a vizsga terem felé vette útját.

Annyi napnak munkája, annyi erőlködés az agnak eicsigázása, mind dugába dűlt. Szabadon bevallott fájdalom szivszagát volt. Sejténi lehetett, hogy itt sok légvár dől romba. — A jövő miatti aggodalom, a megakadó vizsátelés, egy megalázó, siralmas tragédia.

Hirtelen felkelt, megtörölte vörös szemét, beleértárta arcát a vízbe és a mig a göröcs- sörös meg mozgásba hozta melkasát, összekötöte könyveit, bekötözte a rajzlaptekercsbe a vonalzóit és három szőget, néhány kisebb ruhadarabot csomagolt be egy kis zsákba és csesengetett a pinérrre, valószinben azért, hogy számláját kifessze és kocsiit rendeljen — mert, néhány perccel később láttam, hogy erszvényében kereséll és szomorúan megolvasta a megmaradt pénzét.

Egy negyed óra múlva újból megfőlködétt, szerény galérrt állott és anélkül, hogy csak egy buccupillantást vetett volna erre a szobára, ahol a reméy-eg anyyi óráját töltötte, eltávozott. — Kocsi várt erre a szálloda kapujánál. — Felszárt sovány podgyászával és a kocsi a lovakkal kész csapott.

Megindultam követtem szememmel a kocsiit, amely a leányt a keleti pályaudvar felé vitte és a ki nemcsak elittant szememmel elől a napos utca porában. Azóta nem nézhetem a vendégfogadónak azt az ablakát anélkül, hogy összeszardodott szivvel ne gondolnák arra a szegény tanítónőre a fekete ruhában.

Gyászünnepek Nagykani- zán.

A helybeli helyőrség tisztikara és legénysége f. hó 20-án, kedden d. e. 10 órakor requiemet hallgatott Erzsébet leiki fűdösségeért a plébániá- templomban. — A gyászmisét Wéber Vince h. plébános mondotta.

— Az izz. hitközség gyászisten- tisztelete. Az izz. hitközség Ó Felsőné néhai Erzsébet királyné emlékére és lelki- fűdösségére f. hó 20-án tartotta meg a gyászistentiszteletet. A templom ez alkal- lomra feketé kárpítottal volt bevonva és szász meg szász gyertyalánggal megvilágítva. A bus homály, a borongó fény teljesen megfelelt ama bánatos érzetnek, mely a közönséget az alkalmammal elfogta. — A gyászistentiszteletre megjelentek a hely- ben állomásozó 48. gyalogezred zászló- aljának és a 20. hovárd ezred zászló- aljának parancsnokai és hadkiegészítő parancsnokai és a szolgálaton kívüli tisz- tek majdnem teljes számban, továbbá a kir. törvényszék, Vécsey polgármester a városi tanácsok, a posta- és távírda hivatal egy küldöttsége és az adóhivatal egy küldöttsége, a keresztény- és izz. nőegylet tagjai gyászban. Kartechmaroff László főtanács és az énekkar alkalmi gyász- dalokat adott elő, melyek a közönséget megindították. Dr. Neumann Éde főrabbi pedig megindító, szép gyászbeszédben dicőszölte az elhunyt Nagyszászony tün- dökli tulajdonait. Busan zengő énekek közepén néma megindultságban hagyta el a közönség a templomot. — Az izz. ifj. usz. g. gyászistentisztelete f. hó 22-én. Az ifjúság gyászolópókokkal vonult a feketé posztóval bevont templomba tanátraik vezetése alatt. Az istentiszte- leten jelen volt az éppen ott időző Péter János, miniszteri biztos is. — Az istentiszteletet ugyazok velt, mint az izz. hitközség által rendezett gyászünnepe- nyen. — A f. hó 22-ére kitűzött gyász- ünnepekre a javító érettség vizsgák miatt vasnapra halasztották.

A főgimn. ifjúságának gyászünnepe. F. hó 22-én d. e. 11 órakor tar- totta a főgimnázium ifjúsága gyászün- nepét, mely alkalmára a főgimnázium nagytermet feketé drapériákkal, nemes egyszerűséggel díszítette föl Hild Ferenc temetőkezéi vállalkozó. A közönség leg- nagyobb része is feketé ruhában jelent meg és feketé ruhát viselt az ifjúság is. Az ünnepeket Bogar gyászadalnak éneklé- sével nyitotta meg az ifjúság énekkara, melyet dr. Perényi József tanár vezetett. Haan Béla Erzsébet c. költeményét egy bátorasággal és érzéssel szavaltta el Gózon y F. 2. o. t., ugyancsak szépen és bátorosan szavalt meg M e m e t h György és Weissberger Béla tanulók. Privary Géza főgimn. tanár szép be- szédet mondott boldogult királynéről, kiemelve főképp azt a nagy szerénysé- get, melylyel Erzsébet a magyarok iránt viseltett. Nagy figyelemmel hallgatta a közönség ugy őt, mint dr. Pachinger Alajos igazgatót, aki azon káros eszmék- ről beszélt, melyek az elvetemülteket a társadalom fölfordítására vezetik és tört- adnak kezükbe oly nemes élet kiirtására, mint a minő Erzsébet királyné is volt. Az énekkar közben meg egy gyászdalt énekelt, végül pedig az Isten áldd meg a magyart, melyet a közönség, mely a gyászra való tekintetből se nem tapsolt, sem éljenzett, állva hallgatott végig. Az egész ünnep igen szép volt és mely be- nyomást gyakorolt az egész közönségre és ifjúságra.

— Az izz. jótékony Nőegylet ke- gerelete. Csütörtökön délután a nagy- kanizsai izz. jótékony Nőegylet választ- mánya Vid o Samuél elnökölése alatt rendkívül ülést tartott, melyen a hölgyek gyászruhában jelentek meg és nagy megilletődéssel állva hallgatták meg az elnök uró megfogó beszédét. Ezután a választmány egyhanglisan a következő határozatokhoz hozta: 1. Erzsébet királyné ó császári és királyi felségének felejté- hetetlen emléket jegyzőkönyvileg meg- örökíti és megrendítő halála iránti fáj- dalomának kifejezését ad. — 2. Ó felsége koronás királyukhoz hódoló részvét felirattal intéz, melynek feltérjesztésére az izz. Országos Iródat kéri meg. — 3. A dicőült királyné emlékére 2000

korona összegű alapítványt tesz, melynek évi 5 százalékos kamatait „Erzsébet királyné alapítvány” kamatai címen, — mindenkor a felséges Aszonny gyász- os halálának évforduló napján: szeptember 10-én, azon humanus célra fordít, melyet az ezen emléknapot megelőző választmányi ülés határozatilag kijelöl. 4. Mozgalmat indít városunkban és annak vidékén, — hogy városunk valamely közheleken a királyné meliszobra felállításak és ebbeli törekvése támogatására a városi tanácsot és a helyi sajtót felkéri. 5. Tudomásul vette, hogy az Országos Nőképző-Egye- sület elnöke özv. gróf Teleky Sándorné által egybehívott és folyó hó 21-én Budapesten megtartott nagygyűlésen az egylet dr. Neumann Edénél vál. tag és Rosenfeld Lajos titkár által képviselve volt. — 6. A rendkívüli ülés jegyzőkönyvét az összes jelenlevők hi- telestik. — Mitűnta még Rosenfeld Lajos titkár tüzeselem beszámolt az Erzsébet királyné alap létesíté- sét célzó nagygyűlés lefolyásától elnök az ülést bejártá.

— Alapítvány Erzsébet királyné emlékére. A helybeli szent egylet néhai Erzsébet királyné Ó Felsőné emlékére 2000 koronás alapítványt tett, melynek kamatait az elhunyt királyné halálzása napján és születési napján fogják szét- osztani.

— Gyászmisék. — Báró Hornig Károly megyéspüspökünk rendelete szerint egész egyházmegyéje területén f. hó 23-án ünnepies requiemet tar- tattak a plébánia templomokban boldo- gult Erzsébet királynéért. E gyász- misén nálunk részt vett a városi tisztikar Vécsey Zsigmond pol- gármester vezetése alatt, a közös és honvéd tisztikar, a törvényszék, a járásbírószék és egyéb hivatalok és nagy közönség.

Gyászünnepek a vidéken.

Gyász Letenjen.
A megboldogult fenséges Aszonny gyász- os Erzsébet királyné lelkidüvéért a letenyei városi képviselő testület f. hó 17-én a temetés napján gyászistentiszteletet tar- tott, a melyen a kir. járásbírószék, kir. adóhivatal, szolgabírószék a városi kép- viselő testület s többi hivatalok és in- tététek és a letenyei uradalom képviselői nagy számu közönség vett részt. A városi lámpák egész nap égtek gyászba bevonva. A temetés napjára hivatalok szünetelték s a tisztviselők feketébe öltözve gyász fátólt hordtak. — A megyéspüspök az ünnepe gyászmisé megtartását meggyében f. hó 23-án tűzte ki.

A letenyei kaszinó f. hó 18-án ren- dkívüli választmányi ülést tartott, melynek elhivott tárgya felséges király asszonnyat egyháza feletti részvét kinyilvánítása volt. Az egész választmány gyászba öltözve jelent meg az ülésen, hol dr. Csaszper Kálmán ügyvéd a kaszinó elnöke igen megfogóan adta elő a nemzet nagy veszteségét az egész ország szivéből fakadó mély gyászt és fájtalommal tett részvétet, és indítványozta, hogy a kas- zinó épületén a gyászolópó 30 napu át hirdesse a gyászt, a kaszinói tagok ugyanennyi időig gyászfátólt viseljenek. Öszinte fájdalomnak kifejezését jeyző- könyvilek örökítse meg, — és végül az örökre felejthetetlen fenséges királyné- nek arcképet életnagyságban a Kaszinó tagok által adományozandó öszegből a Kaszinó öltöző terme számára lefestesse hogy az utókorok emlékébe véssse a szeretett királyné iránti soha elem hervadható tiszteletet és emléket.

A gyászoló Gelse. — királyné- nek elhunytával ért vesztés, — közönségünk lakóinak szívében is megrezgettette a fájdalom sírjait. — Leverten, szótlanul járt-kelt az utcán a nép, megdöbbené- sel adva egymásnak tudtára az imádozt magyá királyné váratlan, — tragikus halálát.

Az iskolánál, majd a templomnál a közönség hazánál s magánházon is megje- lent a gyász külső jele, a feketé zászló. 13-án és 17-én ünnepe és gyászisten- tisztelet tartott a templomban a bol-

dogult királyné lelkidüvéért, melyen az intelligencia lehet mondani teljes, — a nép nagy számmal volt jelen. A temetés napján, 17-én tartott gyászmisére a tanu- lók tanítók vezetése mellett gyász- zászlóval vonultak a templomba, délután pedig az összes harangok zúgtak jelzve a népek, hogy most temetik azt az anyagyeleki királynét, kinek emlékét az idő nem fogja a magyar ember szivéből kitörölni soha.

— Galamboköl ezt írja tudósítók: A kath. templomban tartott requiemet kívül az ev. ref. templomban is megható gyászistentisztelet volt e hó 19-én. A templom belseje feketével volt bevonva. Testületileg jelen voltak a községi biz- tosítók s előjáróság, a tisztozsák és azon kívül nagy közönség. Halász Imre lelkész megható imádságot és gyászbe- szédet mondott.

Bak közönségből írják: Bak községben a körjegyző Kumper Márton indítványára szept. 17-én Ó felsége a királyné tisz- teletére gyász mise volt, a melyen az uri közönség gyászban és Bak, Bocfölde, s Sárhádi községek képviselő-testületei teljes számban megjelent. — D. e. 9 órakor a körjegyző irodában rendkívüli gyűlés volt, a hol jegyzőkönyvileg meg- örökítették Erzsébet királyné Ó felsége emlékét. A nép miután három községben ünnepi ruhát tűtött és ünnepeit, a temetés orjátoit, estig a harangok szóltak. A szoborra gyűjtést indítottak.

A soproki kerületi keres- kedelmi és parka m. a. r. a. szeptem- ber hó 13-án tartott rendkívüli közös ülésében Friedrich Agost kamarai elnök, megható szavakban adott kifeje- zést a nemzet gyászának és elhatározta, hogy feirátóan ad kifejezést mély gyász- nak.

A V. H. O. Sz. részvéte.

A vígiki hírlapírók országos szövetsége az alábbi fölirattal fejezte ki részvétét a nemzet nagy gyászra fölött:

Nagyméltóságú miniszterelnök ur! Nehéz fájdalomtól sajog a magyar nemzet szíve, mert egy szörnyű órában elfordított róla a mindenható Isten az ő nagy irgalmat és míg e vezéres órában örízetlent maradt szegény hazánk: föl- támadt a Gonoszság és megölte a szent Jóság legeszményibb földi képviselőjét, aki a magyaroknak királynéja volt és akinek drága vérehullása a hazánk örökös bubáca.

Mi akik a porig süjtött nemzet fájda- lomnak feljajdulását e gyászos napokon egyre halljuk súlyosan meglátogatot: hazánk vidékein, könnyező szemekkel írjuk a legmegröbbítőbb krónikát a nemzeti kesergéséről, melylyel a magyar föld minden vidékén sírjáták a népek milliói meghalt fenséges királyunkat, akinek a női erényekben tündökölő nagy szíve telve volt a magyar nép iránt való szeretettel, melyekek termékenyítő sugarai áldást bízotték négy évtizeden át a magyar hazára.

A nemzeti hála, a nép kegyeletes hódolata és imádatos szeretének tolmáca! vagyunk mi országunk vidékein és midőn fájdalmas tisztokhoz híven, megrendülve hirdetjük szétszórtan az egész hazában a nép szívébe szállott nagy gyászt, mint a magyarországi ví- déki hírlapírók kar öszegése a magunk mély szomorúságával és részvétével is oda fordultunk főleges jó királyunk felé akinek a bánata a magyar év bánata, akinek a könyve faj a magyar népek akinek végzástalást, lelki és testi erői kérének szakadatlan imádságban a nem- zettel együtt mi, a vidéki hírlapíradalom napszámosa is, a mindenható Istenből.

Kérjük Nagyméltóságodat, hogy fájda- lom, gyászunk és részvétünk e szomorú szavát melyen süjtött, kesygy jó királyunk trónjához eljuttatni méltóztatassék.

A vidéki hírlapírók országos szövetsége: *Palóc László, Kulinyi Zsigmond, titkár, elnök*

HIREK.

— Személyi hír. Dr. Engel Sándor egyetemes orvosudor visszerkezett Bu- dapestről, hol a Stefánia gyermek- kórházban és Tauffer tanár nőgyógyrá- nyati és szülészeti klinikáján tanulmá- nyokat végzett. Dr. Engel Sándor a fogászati praxis mellett általános orvosi

gyakorlatot is fog folytatni és e mű- ködését október 1-én kezdi meg.

— Kinevezés. Az izz. kórháznál meg- üresedett orvosi állásra a kórházat fen- tartó szent-egylet Dr. Góda Lipót okl. tisztit-örvost nevezte ki.

— Ekvör. Szegő Gyula, helybeli nagykerekesek f. hó 15-én vezette ol- tárhoz özv. dr. Graner Gyulánét, szül. Strasser Ilona urnot Budapesten.

— Az elnapis. megyei községülés. A folyó évi szeptember hó 12 ik napjára kitűzött, s a nemzetet ért gyász miatt 26986/ni. 898. 1567. jk. számu hatá- rozattal elnapisolt törvényhatósági biz- tosítók reudes közgyűlés folytatásigosan folyó évi szeptember hó 26-án s követ- kező napjain fog megtartatni.

— Jótékony tombola. Nagy felra- gaszk hirdetik, hogy az a jótékony nagy tombola, mely a belügyminiszter enged- melével a kisdévidők és a népkonyha javára rendezték, október 2-án d. u. 3 órakor vezi kezdetét a Főterem. E. y tombola jegy ára csak 20. krajcár és mindenki, ha rámosolyog a szerencse, egy értékes és hasznos tárgyat nyerhet. A nyerevény-tárgyakat a napokban köz- szemléltére állítják ki.

— Tejszövetkezet. A Nagykánizán alakulandó „tejszövetkezet” f. évi okl. hó 2-án délután 3 és fél órakor Nagy- kanizán, a városháza nagytermében áru- kuló közgyűlést tart. Felkérteket a tej- szövetkezet iránt érdeklődők és abba ta- gokul belépni óhajto gazdák, hogy ez alkalommal beszoigaltatandó tejmenyi- ségükre nézve kötelező nyilatkozatokat a közgyűlésen tenni anná is inkább szí- vesleg legyenek, mert a szövetkezet csakis egy bizonyos meghatározott mennyiségű tej jegyzése mellett léphet életbe. Akik a közgyűlésen megjelenni esetlek aka- dályozva lennének, szállítandó tejmenyi- ségüket kitüntető kötelező nyilatkozatuk- kat legkésőbb szeptember 30-ig Ebeu- spangner Ernő címere Nagykánizára küld- jék meg. Ezen közgyűlésen kerülnek az alapszabályok megvitatás alá ekkor tör- ténik az üzletretek (tekeneként 5 frt) jegyzése, és az igazgatóság megválasz- tása. A Nagykánizsa és vidéke gazdái Tejszövetkezetének végreható-bizottsága a következőkből áll: Baranyai Ödön, Ebenspangner Ernő, Gaal György, ifj. Hegecs László, Koller István, Kranc József, Löwanstein Emil, Lünzer Béla, Nusser János, Sebestény József, Somogyi Gyula, Stern Sándor, Vécsey Zsigmond, Vicsz Ferenc, dr. Vizeledvay József.

— Meghívó. „Zalavármegye gazdasági egyesüléte” f. évi szept. hó 25-én d. e. 10 órakor Zala-Egerszegben, saját helyi ségében közgyűlést tart, melyre t. tag- ságban ir. tisztelettel meghívatik. A köz- gyűlés tárgya: Az egyesületi elnök és az időközben lemondás folytán újraválasz- tás jött 1-30 alelnöki állások választás utján beöltés. Kelt Alsó Rajkon. 1898. szept. 15-én. Koller István sk. II. alelnök.

— Kérelmem. A cselédterítő gazdák kérelmet intéznek a kapitányi hivatalhoz és a városi orvos urakhoz, találjanak arra valamely célszerű intézkedést, hogy ne keljen a nöcselédeknek a déliotti órák- ban, — mikor ezekre éppen a legna- gyobb szükség van, — szemvizsgálat miatt órákig a cselédbejelentő hivatal folyosóján vesztegelni.

— Vármegyei gimnáziumainak népessége. A jelen iskolai évben be- irratott a nagykanizsai főgimnáziumba 369 tanuló a kezshelyi főgimnáziumba 267 tanuó a zala-egetszögbe 201 tanu- ló. Legnépesebb tehát a mi gimná- ziumunk, s megyek területén öszesen 8677 tanuló jár gimnáziumba.

— Nagykánizsa város területén tar- tózkodó magy. királyi honvédségbeli tar- talékos és szabadságot katonák ellen- őrzési szemléje flyló évi október 1- és 3-án Bayer Gyula — volt Pinter Sándor — vedőfőlegében tartatik meg, reggel 8 órakor kezdődik. Az utözemnie 1898. évi november hó 18-án a honvédlaktanya udvarán fog megtartatni. Nagykánizán, 1898. szeptember 10-én. Vécsey Zsig- mond, s. k. polgármester.

— Könyvtárnyitás. A Polgári Egylet könyvtára f. hó 25-én meg- nyitja és ettől kezdve a rendes könyvtá- ri órák alatt a tagok rendelkezésére nyitva áll.

— Halhalos törzsárás. Özv. Spachné bábóstitó hosszabb idő óta szeremi viszonyt folytatott Princ Mihály nevű bábósegegyfnyel. A bábóstitó tekintettel felöltö családtagjaira ezt a viszonyt megszüntetni óhajtozott, de ezen kívánsága Princ Mihály általatos ragaszkodásán gazdó törtést szenvedett, — sőt Princ a hajdánáját veszedelmesen meg is fenye- gette és revolvert fogott rá, emiatt már a törvényeséknél több hávi vizsgá- lati fogásában is volt, de tegnap f. hó 23-án kibocsátott. Ezt Spachn: 18 éves fia, Rudolf megtudta és a kiskanizsai töltesen lesekdedt rá és egy üdonat új törrel úgy szurta odalba, hogy Princ életéhez kevés a remény. Princ Mihály a kórházháza Spachi Rudolfot pedig a börtöbe vitték.

— Gyalog a föld körül. A Buda- pesti hírlapban olvassuk: Ma délután két napbarított arcu, izmos fiatalember látogatta meg szerkesztőségünköt. — Az egytt Pierre Atlas, a másik pedig L. Gandeaux ur, a kik nagy summa pénzbe fogadtak, hogy gyalog körüljárják a világot. Január-élejejen indultak el Mad- ridból s azóta folyton gyalogolnak. Be- járták Spanyol-, Francia-országot, meg, Belgiumot, Hollandiát, Német-országot, Svájcot, s Olasz-országban át jutottak Fiuméba szeptember 9-én. Budapestre ma érkeztek meg és két-három napig maradtak itt. Ekkor folytják utjukat Bécsebe a honnan Szilvánc, Galicián és egész Oroszországon végig Vladivoszotkba tartanak. Itt hosszabb időre megpihennek, majd hajóra ülve, — Szan-Franciskóban kötnek ki. Onnan szután egész Észak- Amerikát átazelnek szétében, Newyorkba meueek. — Ez a város utazások végső pontja. — Mint Farkas alkaptánytól ér- tesülünk, az említett két hirovev utazó városunkban is megfordult. — Folyó hó 13-án jelentkeztek nála mint akkori fő- kapitány helyettesnél és kérték utazó bizonyítói leveleik látamozását, kiterítet- tek egy vászóra ragasztott óriási tuz- tromot, melyen már eddig az útjazzott országok termédek városának látamozási száradéka és pecsétje volt van megörö- kítve Meiy a mi kapitányának peccé- tjele szaporodott. — Az utazók egy- kére francia üzértit-zet s ez itt is hagyta név- jegyét, mely következőképen hangzik: L. Gandeaux Exp.orteur Lieutenant d' Artillerie.

— A budapesti m. kir. állami felső (épitő) iparskola (VII. ker. Danjancsh u. 28/6) megnyitása f. hó 26-án hétfőn reggel 8 órakor lesz ugyanakkor meg- kezdődik a tanítás is. Az intézet igaz- gatósága felhívja a rendes szakosztályba beirrat tanulókat, hogy ekkorra jelenje- nek meg s a kik tandíjmentesleg igényt tartanak, szegényeségi bizonyítványal és család értesítvevel ellátott folyamo- dásikat nyújtsák be.

— Figyelmeztetünk a lapunk mai számban megjelent „Nemzeti Baleset- biztosító” című hirdetésre.

Házeladás Kereszt-utczában.

Nagykánizán, Kiskereszt- utczával és a mellette levő új-utczával szem- ben néző Tanczos féle ház, szabad kezűből eladó. A venni szándékozók az örökösök egyjével értekezhetnek s megalkudhatnak, címre e lap kiadó- hivatalában megtudható!

— KHONFELD Nővérek folytatják a tanítást a magyar, német, francia, és angol nyelven, Lakás: Kazinczy- utca.

Szerkesztői üzenetek.

— F. K. Mi hír Gőcsejben?

— Hunia. Valóban megható, hogy mily elégikus hangulata ejtette az őt szíve, hogy Huniát drága pénzben sem kaphatná. — Mivel meghatótassza közös mindnyájunkkal, kik nem juthatunk Huniához, — ime itt közöljük bus elégias:

Hunniá nincs: Mind elfogyva: Sírak a bus magyarok

Mert nem szivartak jó szivarkát Szivartozó gyarok!

Reméljük, hogy ha egyszer Huniához jut, ezt az ó dót fogja irni!

Hunniá nincs minek elfogyva! Örthely a magyarok!

Mert nem szivartak jó szivarkát. Szivartozó gyarok!

Egyékként az ég öneli és egy kis jobb magyarág.

Selyem-damasztozok
75 krtól 14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyaráimból
valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kokkázott, mintás és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín- és árnyalatban stb.)
Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabár-, vámentesen s házhoz szállítva.
Minták postafordultával,
Magyar levezetés. Strážba kéteszeres levélhélgy ragasztandó.
Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (ca. és kir. udvari szállító).

Fővárosi divatlevél.

A Divat Ujság-ból.

Mig szerzetes furdokban, hegyek közt, tengerparton, Balaton körül élreznék az édes semmletés gyorsan nullo perreit, de már kezdünk azon tündönni, hogy mit fogunk az őszzel viselni. Mink van tavalyról, el vagyunk-e annyira látra, — hogy egy-két igazítás és átalakítás segítségével nyugodtan bevárhajjuk, hogy mit hoz újat az ősz és tél.

A mi a tavalyi ruhák rendezéséhez vagy átalakítását illeti, ezt nagyon megkönnyíti a ruhának kétféle kelméből összehajlítható divata. Egy tavalyi bő szoknyát igen könnyen át lehet rágni toldott fodrura; azután az elhőtűzőn túl fölé a ruha kelméjéből egy kis bolerót rögtönzünk, a melyet, ha a kelme nem futja, csak igen keskenyre, párnyára fogunk és elől díszes gombokkal ékített szalag vagy paszomántdíszelt fogjuk össze.

A covert-coata, panama, gyapjuszőcs és sokféle ripsz-szővésű, utcai és házi ruhákra való kelmék mellett a szinhab, hangverseny ebéd, társas összejövetelekre most is a kétszínű járó selyem, a kocás, a keresztben csíkos és a nagy apróvirág mintákkal szőtt selymek a legkedveltebbek, kivált az utóbbi viselik a kaszinó és egyéb nyári mulatságokon erősen.

A nagy virágminták iránt való előszeretést ismét divatba hozza a himzett és festett virágokkal ékített ruhákat. Persze ilyet csak az viselhet, a ki vagy maga ért az efféle luxusszűkhöz vagy meg tudja adni az árát. Hanem azért, mint legelőbb dísz, első helyen mégis csak a csipke marad, úgy a fekete, mint a fehér és sárgás. Csipke, akár mint könnyű ördög, akár simu betét gránát szíkosan vagy csak egyes figuráknál alkalmazva. A fehér szin még mindig előjár, fehér selymruháinál, fehér selyem kropfodrokkal és esárpokkál, nincsen szebb.

Valóságos hab és pelyeg a viselőjén. Ujabban, hogy a krep és tülfordrokat kissé kompaktabbá tegyék, keskeny atla-zsalag soroikat varrnak a szélükre. Soha annyi szalag — szalag, melyet ügyes varróknak mind kézzel öltögetnek a fodrokrá, de könnyű kézzel, nem szabad a fodron látszani, hogy érintették — nem volt rután, mint az idén. Nem is sok, ha egy ruhára tíz vég keskeny szalagot varrnak fel.

A mint előre látható volt, a tulott szűk ujjak zsarnoksága ellen hamar fellázadtak azok, a kik legelőbb szelőkát öltözködni és minthogy a divat zsarnokilag ragaszkodott a nagyon szűk és nagyon hosszú ruhájához, hát úgy segítették a nyári hőségben szépeink, hogy egyszerűen levágták a könyökön felül a ruha ujját és visszatérték a hosszú keztyűhöz, mert azt, ha éppen nagyon meleg van, könnyen le lehet egy kicsit húzni, szóval nem kénytelen az ember egész nap magán tölteni, mint esetleg a szűk ruha ujját.

A hűvösödő esték a hegyek közt hamar eszébe juttatják az embernek a meleg köpenyt. Egyelőre, a puha, vastag, dupla angol plaidkelméből készülték járók. A legújabb dísz és forma az egyszerű koponyéken fehér foglalás és a formába vágott fodor. A fehér dísz rendezesebb többször tűzött csikforra, a mely akár sötét, akár világoszínű posztó köpenyen igen jól áll. Formában próbálgatják újdonság gránát a XVI. Lajos korából, mely elől lekerítve csaknem terdig ér. Ez is formába vágott 25 cm. széles fodor, a mely elől 10 cm-re keskenyedik, foglalja. A felvarrást rendszeren aranyalával beszórt pázománt takarja Világos selyembélés és a magas gallerba fércelt selyembodor egészíti ki az eredeti formát. Lehet, hogy polgárjogot nyer, lehet az is, hogy a kísérletrezen túl nem terjed.

A mi a kalapféleket illeti, igaz van az amerikaiak, a ki azt mondta, hogy a mai divatos kalap egy régi kalap, tíz rész toll és nyolcvankilen rész zseli állításból áll.

Közgazdaság.

Heti jelentés a gabonafizetőről 1898. szeptember hó 23-án.

Az elmúlt napokban nagy árszállások voltak. Kérdetben némi emelkedés, később azonban nagy árnyalás állott be, mely utóbbira a csütörtöki lényeges háuse következtet.

Nagyobb kitések e héten nem történtek; a malmoz tartózkodnak, miután meghelelés készlettel bírnak. A piaci forgalom a múlt és két hethez hasonlóan csak nagyon gyenge volt.

Ma piaci áraink következőképpen állnak: Buzza 8:50-8:60 frt, Kozs 6:40-6:50, Zab 5:20-5:30, Tengeri ó 5:90-6, Fehérbab 6:50-6:60, 100 kgrammként.

VEGYES.

Egy népszar. A moll-féle franciorozás és az általa a betegségek egy ép oly győztes, mint előző szer nyujtanak károsodás és csúszó bántalmakban, sebeknél és daganatoknál. Egy Öveg Ára utániállással együtt 90 kr. Széküldés naponta utánvételrel Moll. A gyógyszeres cs. és k. udvari szállító Al-al Bécs I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. féle készítmény kerend az ó gyári jelvényével és aláírásával.

NYILTTÉR.

Vese, húgyhólyag, húgydara és a közvénybántalmak ellen, továbbá a légrő és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

SALVATOR. Képlemes ízű, könnyen emésztendő. Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

HIRDETÉSEK.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsém a tisztelt vásárlóimat és a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a Deák-téren a Takarékpénztári épületben levő — FABICK és ASZTALOS cég virágkereskedéséből a mai napon kiléptem. — azt ASZTALOS BÉLA üzletársamnak adtam át a következőkkel együtt és otthon folytatom kertésztegeget.

Midőn hálás köszönetet mondok a t. vásárlóim eddigi szives támogatásáért melegen ajánlom a nagy közönségnek ASZTALOS BÉLA urat, a ki szakavatottságával fogva e téren és kiváló izlésénnel fogva a legkényesebb igénynek is meg fog felelni.

Teljes tisztelettel Fabick Tivadar, v. kertész.

Teljes tisztelettel jelentem, miszerint a FABICK és ASZTALOS-féle élő és művirág kereskedést eddigi üzletársam kilepésével a mai napon átvettem.

Mint eddig, úgy ezentúl is legfőbb törekvésem lesz a t. vásárló közönség igényét kielégíteni.

A közlegő halottak napja alkalmából tisztelettel ajánlom élő- és művirág koszorúimat síreszkrokat stb.

Élvallok élő- és művirág díszítéseket. Nagy-Kanizsa, 1898. szeptember.

Teljes tisztelettel ASZTALOS BÉLA.

Gyümölcs és szőlő bor készítő gépek. GYÜMÖLCS ÉS SZŐLLŐ SAJTOK, folytonosan ható kétfős emeltyű szerkezettel és nyomoró szabályozóval. A munkaképesség 20%, nagyobb, mint bármely más sajtolónál. Szőlő és gyümölcs zúzó és bogoró morzsolók. Teljesen felzerelt szűretelő készületek. Szőlő és gyümölcőről, aszaló készületek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezettel szabad, önműködő „Syphonia” gyümölcs és szőlőlevessző permotezők, gyártatnak és szállítanak jótállás mellett a legjobb kivitelben. MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA cs. kir. kizár. szabadalmazott gazdasági gépjárák, vasöntöde és gőzhámor. BÉCS, II. Taborstrasse 76. Kihittatve 390 arany, ezüst és bronzozommal. Árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontárusítók felvételnek.

Arverési hirdetmény.

A n-kanizsa kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírre téteti, hogy a királyi államkincstár végrehajtónak, Nagy (Márton) István egerarancsai lakós végrehajtást szenvedő elleni 90 frt 32 kr. tőke, ennek 1897. évi december hó 9-ig esedékes, 9 frt és további 5¹/₂ k. m. m. a. 4 frt 50 kr. adóbejáratási illeték, 6 frt 80 kr. végrehajtási kérelmi, 7 frt 85 kr. jelenlegi és a még felmerítendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a palkonyai 99. számú tjkvben 145. hr. a. felvett a 942 frtba becsült ingatlan 1898. évi október hó 20. napján d. e. 10 órakor Dióskál Palkonya község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatul fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitétt bec.ár. Árverezni kívánók tartoznak a bec.ár. 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiadótól kezébe letenni. Kelt Nagykanizsa, a kir. tszék mint telekúgyvi halóságánál 1898. évi auguszt. hó 5. napján. KORN, kir. törvénzi bír.

Arverési hirdetmény.

Alidórtott bíróság végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezenel közhírre teszi, hogy a nagykanizsa kir. bíróságok 1898. évi V. III. 117-122/1. sp. I. 229/2, — V. III. 223/1, — V. III. 264/1, — sp. I. 114/3, — V. III. 330/1, — V. 317-327/1, — V. III. 339/1, — V. III. 285/1 számú végzése következtében öv. Mátyás Istváné, — Nagykanizsa bankgyűléslet, Seidl János, — Keller Ignácz, — Nagykanizsa segélyegylet elnökzet. — Schuth Vilmos, — Polák Eduard, — Tonitz Herman, — Maua testvérek, — Wiewer Billid Tischlerer, — Meint Gyula, — Pock József, — és Pöschbaken & Comp. javára Hein Mihály nagykanizsa lakós ellen 150 frt, — 150 frt, — 200 frt, — 180 frt, — 1200 frt, — 1300 frt, — 500 frt, — 70 frt 30 kr., — 310 frt 80 kr., — 58 frt 25 kr., — 172 frt 95 kr., — 100 frt — 218 frt, — 34 frt és 72 frt, s jár. erejéig végrehajtott biztosítási és kielégítési végrehajtások után le és felölt foglalt és 1653 frt 83 kr becsült kávéházi berendezések szobatorok stbből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatul.

Mely árverésnek a nagykanizsa kir. bíróságok 1898. évi V. III. 116/2, — V. III. 223/2, — V. III. 263/3, — V. III. 120/2, — V. III. 118/2, — V. III. 119/2, — V. III. 264/2, — V. III. 317/2, — V. III. 330/2, — V. III. 339/2 számú végzése folytán Nagykanizsa a helyszínen leendő eszközlésére 1898. október hó 4 én d. e. 9 órája kihirtetik és abhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az éruített ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legelőbb ígérőnek becsáron aól is elfognak adatul.

Kelt N.-kanizsán, 1898. szept. 19-én. MAXIMOVITS GYÖRGY, kir. bir. vajtó.

Suchard csokoládjai és kakaói. Tévedések elkerülése czéljából a melyen tisztelt közönség figyelmeztetik arra, hogy Suchard Ph. gyára ugynevezett törmelek csokoládét se nem gyártja sem kereskedelemben nem hozza. — SUCHARD PH. csokoládéért a tiszta állapotban szállításért kezeskedve van és csakis staniól csomagolásban gyári jeggy és aláírással kapható.

A „Nemzeti” Balesetbiztosító r. társaság, Bpsten (Erzsébet-körút 13. szám) Életbiztosítás orvosi vizsgálat mellett: — Mindenféle kombináció szerint az ember életére. Életbiztosítás orvosi vizsgálat nélkül (nepbiztosítás) heti díjlettel 10 fillértől kezdődőleg: (Haláleseti, elérési, kiházasítási és gyermekbiztosítás). Kisebbségi felvilágosítást a legkényesebben nyujti: az Elő magyar általános biztosító, a „Magyar-Franco”, és a „Bécsi biztosító” minden 60-éves nyugoké az ország bármely helységében. Megbízható ügyes üzletszerző felvételnek.

1868-ik év óta ismert BERGERFÉLE ORVOSI KÁTRÁNY-SZAPPAN orvosi tekintélyek által ajánlja Ausztria-Magyarországon, Franciaországon, Németországon, Hollandiában, Schweicien, Rombinban stb. már tíz év óta fényes sikerrel használtaik, mindennemű bőrküteget mint szinte az araból mindenféle tisztáltságnál ellen különösen a ruh, az idült és pikkelysömör ellen a kozs, a sómor repedőny, a fej és szájküte, a szepő, májfol, ugynevezett rezes orr, a fagyadás, a háibzáadás, a gyermekek valamennyi külső feltegezéséi ellen. Ezenkívül, mint a bőrt tisztító mosdószert ajánlatik. Ára darabonként használati utasítással együtt 35 kr. A Berger-féle kátrány szappan 40%, a tömény fakátrány tartalmat, feltebb gondosan van készíte s lenyegesen különböz a minden egyéb, a kereskedésekben előforduló kátrány szappanoktól mert ezen szappan 35%, glicerin anyagot tartalmaz, főnem illatszeres. Csakalok kikerülése végett gyógyszerárakban világosan BERGER-féle kátrány-szappan kerendő s ügyelni kell a zöld csomagolásra. Számos okmányokkal kiutelteteli a bécsi nemzetközi kiállítás 1883-ban. Egy dűll helyettes a bel- és külföldi részere: G. HELL gyógy. TROPPAU hova a megbízások és tudakozások is küldendők. Nagy-Kanizsán Práger Béla és Belus Lajos gyógyszerésznél.

A feltaláló dr. MEIDINGER tanár ur által kizárólag jogositott gyártmányú MEIDINGER KÁLYHA cs. és kir. udvari szállítónál kapható. BUDAPEST: Thonetof. — BÉCS I., Kohlmarkt 7. sz. a PRÁG: Hyberbergasse 7. Minden államban szabadalmazva. — Az első éremmel minden kiállításban kitüntetve. — Legkitűnőbb kormányzó, töltő és szellőző kályhák lakások, iskolák és irodák számára, a leggyorsabb és lelegezősabb kiállításban, teteszeresint égési időtartam szempárral való fűtésnél és 24 óráig terjedő égés közszelűli tüzeleséssel. 55,000 kályha forgalomba hozva. Egy kályhával több szoba is fűthető. „MEIDINGER“-kályhák, Óva intünk az utánzatóktól, utalva a kályhajárolkra öntött következő védjegyre: MEIDINGER-OFEN H. HEIM „HESTIA“-kályhák. FÜSTEMÉSZTŐ KANDALLÓK. FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK. Központi fűtés minden rendszer szerint. Százsz alkalmasa ipari és gazdasági célokra. Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

A PALLAS NAGY LEXIKON

kész!

Megjelent 16 diszes félbörkötésű kötetben;

a teljes mű ára 96 frt. Diszes fali állvány hozzá csomagolással együtt 21 frt.

A magyar lélek mindennapi kenyere a Pallas Nagy Lexikona; el nem lehet nélküle senki.

Kell: a gazdagnak, szegénynek tudósnak, tudatlannak.

Kapható: ifj. Wajdits József könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán, esetleg havi 5 forintos részletfizetésre is!

A ki a pénzt szereti, az csakis a

„STYRIA“ kerekpárokat

vegye, ezen kerekpárok a szakértők és versenyzők gépje. Bámulatos könnyű menés, tartósság és elegancia által az összes gyártmányok felett uralkodik.

Képviselőség és raktár: IFJ. WAJDITS JÓZSEFNÉL Nagy-Kanizsán.

Legnagyobb raktár kerekpár felszerelési cikkekéből. Használt kerekpárok eladása és becserélése.

Dr. HÖGYES-féle az egész világon szabadalmazott higiénikus asbest talpbetét.

NINCSTÖBBÉ LÁBFÁJÁS,
sem tyukaszem, sem izadási láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem fagyos láb, sem lábégés; rövid idei viselés után még könnyebbül a járása annak, ki cipőjét Dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest talpbetéttel látja el.

Párja egyszerű — 60 kr., kettős vastagságú 1 frt 20 kr. Az asbest talpbetét kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregének és a m. kir. hóvédegnék eddig 22500 párt szállítottak. Szétküldés csakis utánvetellel, vagy a pénz előleges beküldése és külön 10 kr franco — Felvilágosítások és prospektusok, köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestárú-gyár betéti társaság Budapest VI., Szil-utca 18.

5239/tk. 98.

Arverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Szemes János balaton-magyaródi lakós végrehajthatóknak, Szemes Kózi férj. Vajda Istvánné, Szemes József, Szemes Mária, ifj. Tar Györgyné, Gerecsér Anna, özv. Szemes Ferencné h.-magyaródi, ugy dr. O. lop Mór ügyvéd, mint néhai Szemes Ferenc ismeretlen örökösiei részére kirendelt ügygondnok, n.-kanizsai lakós végrehajtható szervenők elleni 68 frt 83 kr. tőke, ennek 1898. évi március hó 1 től járó 5% kamatai, 32 frt 32 kr. per, 11 frt 75 kr. végrehajtás kérelmi, 9 frt 05 kr. jelenlegi, s a még felmerülő költések iránti végrehajtási ügyében a feut nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó, a balaton-magyaródi 276. számú tjkvben I. 42., 43., és 648. hrz. alatt Szemes Ferenc és neje Gerecsér Anna tulajdonánál felvett, s 312 frtra becsült

egész ingatlnok (az 1881. évi k. t.-c. 156. §. a) és d) pontja alapján) 1898. évi november hó 22. napján d. e. 10 órakor Balaton-Magyaród községénél Györfly János felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. 10% át készpénzben, vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezébe letenni.

Kelt N.-kanizsa, a kir. tszék, mint telekkönyvi hatóságával, 1898. évi aug. hó 26. napján.

KORN, kir. tszék bíró

özv. Zsinkó Péterné galamboki lakós alperes elleni perében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a galamboki 717. számú tjkvben + 1417/b. hrz. alatt Zsinkó Péter tulajdonánál felvett és 438 frtra becsült ingatlan a pécsi kir. itélő tábla 3806/tk. 96. s a m. kir. Curia 2219/p. 897. sz. ítéletével elrendelt vagyon közösség megszüntetése céljából 1898. évi november hó 23. ik napján d. e. 10 órakor Galambok községénél Györfly János felperesi ügyvéd, vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezébe letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék, mint tkvi hatóságával 1898. é. aug. hó 26. u.

KORN, kir. tszék bíró.

SABARIA

KALBÁSZOK

delikateszszek!

Sabaria-sonka és sertészsir.

Magyarország első nagy gyártelepe e szakmában.

Első szombathelyi sártészizalda és hufüstölő-gyár Szombathelyen

Kiváonatra ingyen és bérmentve küldjük 30 féle gyártmányról szóló árjegyzékünket.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindnyegik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestibántalmak, gyomorgörös és gyomorhér, rögzített székrekedés, májbatárolom, vér teltség, aranyér és a legkülönbözőbb más betegségek ellen, e jeles házi szernek évüzedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepedősejt eredeti doboznak 1 frt e. á.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindnyegik öveg MOLL A. védjegyét tünteti fel.

A Moll-féle francia borszesz és só porok különösen fontos bármely kóru gyermekek, mint felvették számára; mert e szájvíz a fogak további épését biztosítja a egyszerűsége és fogfájás ellen. — Egy Moll A. védjegyét ellátott öveg ára: 60 krajczár.

Főszékalkadás:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautárvét mellett teljesítetnek

A raktárakban tesék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf és Fia.

Százezrei a családoknak iszzák előszeretettel naponta a

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a bakkávének egészségre ártalmas alkatrészzeitől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé étvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során átfőlnöttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitűnőbb pótléka a bakkávének, valamint ajánlásra legméltóbb vegyülete is annak. Tekintettel az egészségre és takarékososságra, a valódi Kathreiner-nak többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia.

Üvás az értéktelen utánzatoktól!